

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

1 Mart 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, Afrin'de devam eden Zeytin Dalı Harekâtı'ndaki şehitlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, Harekâta verdikleri desteği tekrarladıklarına ve Komisyonun bugünkü gündem maddelerine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Alev Dedegil'in, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenlemenin geçirdiği süreçler, yurt dışında bu konudaki düzenlemeler ve Çocuklara Yönelik Cinsel Suçlarla Etkin Mücadele Raporu hakkında sunumu

2.- Türkiye Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Prof. Dr. Aşkın Asan'ın, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenleme, buna bağlı diğer alanlardaki çalışmalar ve Millî Eğitim Bakanlığının bu konudaki gelişimi hakkında sunumu

3.- Adana Milletvekili Nejdet Ünüvar'ın, geçmişte yapılan benzer çalışmalar, çeşitli ülkelerde cinsel suçlara yönelik kimyasal kastrasyon uygulamaları ve kimyasal kastrasyonun tıbbi güvenlik tedbiri olarak algılanması gerektiği hakkında sunumu

4.- Kemalettin Aydın'ın, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenlemede tüm siyasi partilerin hemfikir oldukları, konuyla ilgili duyarlılığın devam etmesi ve ihtiyaç duyulan başka düzenlemelerin yapılması gerektiği hakkında sunumu

5.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılı'nda Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun çalışmaları ve hazırlanan rapor hakkında sunumu

IV.- KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.-Cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına ilişkin görüşmeler

2.- Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler

V.-AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili Candar Yüceer'in, Tekirdağ Milletvekili Ayşe Doğan'ın cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

1 Mart 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu saat 15.40'ta açıldı.

Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu, Afrin'de devam eden Zeytin Dalı Harekâtı'ndaki şehitlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, Harekâta verdikleri desteği tekrarladıklarına ve Komisyonun bugünkü gündem maddelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Alev Dedegil tarafından, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenlemenin geçirdiği süreçler, yurt dışında bu konudaki düzenlemeler ve Çocuklara Yönelik Cinsel Suçlarla Etkin Mücadele Raporu,

Türkiye Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Prof. Dr. Aşkın Asan, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenleme, buna bağlı diğer alanlardaki çalışmalar ve Millî Eğitim Bakanlığının bu konudaki gelişimi,

Adana Milletvekili Nejdet Ünüvar tarafından, geçmişte yapılan benzer çalışmalar, çeşitli ülkelerde cinsel suçlara yönelik kimyasal kastrasyon uygulamaları ve kimyasal kastrasyonun tıbbi güvenlik tedbiri olarak algılanması gerektiği,

Kemalettin Aydın tarafından, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenlemede tüm siyasi partilerin hemfikir oldukları, konuyla ilgili duyarlılığın devam etmesi ve ihtiyaç duyulan başka düzenlemelerin yapılması gerektiği,

İstanbul Milletvekili Fatma Benli tarafından, 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılı'nda Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun çalışmaları ve hazırlanan rapor,

Hakkında birer sunum yapıldı.

Cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına,

Komisyonun çalışma usul ve esaslarına,

İlişkin birer görüşme yapıldı.

Tekirdağ Milletvekili Candar Yüceer, Tekirdağ Milletvekili Ayşe Doğan'ın cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 18.32'de toplantıya son verildi.

1 Mart 2018 Perşembe**BİRİNCİ OTURUM****Açılma Saati: 14.40****BAŞKAN: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)****BAŞKAN VEKİLİ: Bennur KARABURUN (Bursa)****BAŞKAN VEKİLİ: Candan YÜCEER (Tekirdağ)****SÖZCÜ: Ali İhsan YAVUZ (Sakarya)****KÂTİP: Dirayet Dilan TAŞDEMİR (Ağrı)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, kıymetli katılımcılar; çoğunluğumuz vardır.

Toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katircioğlu'nun, Afrin'de devam eden Zeytin Dalı Harekâtı'ndaki şehitlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, Harekâta verdikleri desteği tekrarladıklarına ve Komisyonun bugünkü gündem maddelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Her toplantının başında vurguladığımız gibi, Afrin'de devam eden Zeytin Dalı Harekâtı'ndaki şehitlerimize ve terör örgütleriyle mücadele ederken şehit olan tüm askerlerimize, polislerimize, vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet ve yaralılara acil şifalar diliyorum. Zeytin Dalı Harekâtı'na verdiğimiz desteği bu toplantı vesilesiyle tekrarlıyorum. Sınır ötesinden başlayarak terör örgütlerine karşı ülkemizi korumaya kendini adanmış asker ve polislerimize başarılar diliyorum, dualarımız onlarla birliktedir.

Sayın üyeler, sayın katılımcılar; son günlerde çocuklarımızla ve kadınlarımızla ilgili birden fazla elim olayla karşılaştık. Her olay bizleri, tüm ülkeyi derinden yaraladı. Alınan tüm önlemlere rağmen, kamu kurumlarının tüm çabalarına rağmen, çocuklara karşı cinsel istismar vakaları, cinsel saldırı suçları, kadın cinayetleri ülkemizi acıya ve öfkeye sürüklemeye devam etmektedir. Maalesef bu vakalar, dünyanın her yerinde, ırk, dil, din ve etnik grup ayırmaksızın her toplumda tüm kadınların ve çocukların yaşadığı ortak sorundur.

Bugün burada Komisyon üyelerimiz ve çok değerli katılımcılarımızla toplantımızın ilk gündem maddesi olarak cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarını önlemeye yönelik çalışmalar hakkında fikirlerimizi ortaya koyacağız. Çocuklarımızı ve kadınlarımızı cinsel istismar ve saldırı suçlarından korumak için neler yapılıyor ve neler yapılabilir ve bu konuları tartışmak istiyoruz.

Malumları olduğu üzere, cinsel istismar, cinsel saldırı ve reşit olmayanla cinsel ilişki suçları 2004 yılında Türk Ceza Kanunu'nda açıkça tanımlanmış ve karşılığında ciddi cezalar öngörülmüştür. "Çocukların cinsel istismarı" başlıklı 103'üncü maddede öngörülen cezalar 2016 senesinde artırılmıştır.

2005 yılında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kabul edilmiştir. Bu kanunda, koruma ihtiyacı olan çocuklar arasında cinsel veya diğer yönlerden ayırım yapılmaksızın istismar edilen çocuklar da sayılmış ve korunma kapsamına alınmıştır.

2012 yılında Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun da aile içi şiddet, aile bireylerine ve çocuklara yönelik cinsel şiddet içerecek şekilde düzenlenmiştir. Kanunda, önleme ve koruma faaliyetlerine ilişkin hükümler yer almaktadır.

Çocukların üstün yararını gözeten diğer uluslararası sözleşmelerin yanı sıra, ülkemiz 2011 senesinde Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi'ne taraf olmuştur.

Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlardan Hükümlü Olanlara Uygulanacak Tedavi ve Diğer Yükümlülükler Hakkında Yönetmelik 26 Temmuz 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında, çocukların cinsel istismarı, cinsel saldırı ve reşit olmayanla cinsel ilişki suçlarından mahkûm olan kişiler bakımından, cinsel dürtünün azaltılmasına veya denetimine yönelik tedaviler ile cinsel isteğin azalmasını veya yok edilmesini sağlayan tedaviler öngörülmüştür. Ancak, idari yargı mercilerinin kararıyla yönetmeliğin bu hükmünün yürütmesi durdurulmuştur.

Ulusal hukuk ve uluslararası hukuk düzenlemelerine ve uygulamada alınan tedbirlere rağmen bu türden suçlar işlenmeye devam etmektedir. Artık cinsel istismar ve saldırı suçlarında uygulanabilir ceza indirimlerini yürürlükten kaldırarak, en ağır cezaların uygulanmasını sağlayacak kanuni düzenlemelerin tartışıldığı bir duruma gelinmiştir.

Bildiğiniz üzere, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla cinsel istismar ve saldırı suçlarının önlenmesine yönelik ilgili bakanlıklardan oluşan bir çalışma komisyonu kuruldu. Kanuni düzenlemeler Meclisimize de sunulunca Komisyon olarak gereken katkıyı sağlayacağımızı şimdiden belirtmek istiyorum.

Şimdi, toplantımıza katılan bazı isimleri takdim etmek istiyorum. Önce Meclis dışından gelen katılımcılarımızı tanıyalım.

Aramızda Cumhurbaşkanı Başdanışmanı, 23'üncü, 24'üncü Dönem İstanbul Milletvekili Sayın Alev Dedegil bulunmaktadır. Sayın Dedegil, 23'üncü Dönemde çocuklara karşı cinsel istismar suçlarının cezalarının artırılmasını ve suçlulara yönelik kimyasal kastrasyon cezasının uygulanmasını içeren bir teklifin ilk imza sahibiydi. Ayrıca, Sayın Dedegil, 24'üncü Dönemde Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığını da yürüttü. Sayın Dedegil'in konuyla ilgili görüşlerini Komisyonumuzla paylaşmasını sabırsızlıkla bekliyoruz.

Söz konusu kanun teklifinin bir diğer imza sahibi de 23'üncü Dönemde AK PARTİ Milletvekili Profesör Doktor Aşkın Asan'dır. Hâlen kendisi Türkiye Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti üyesi olarak görev yapmakta. Önceki görevleri arasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcılığı, Avrasya Üniversitesinde Rektörlük ve Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesinin Müdürlüğünü yürütmekte. Sayın Asan'ın da görüşlerini paylaşmak üzere Komisyona katılımından ayrıca mutluluk duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Meclis içinden katılımcılarımızı da takdim edeceğim ama yine bu öneride imzası olan 23'üncü, 24'üncü Dönem Gümüşhane Milletvekili tıp doktoru Kemalettin Aydın birazdan aramızda olacaklar.

Aynı zamanda, Meclisimizin çocuklara karşı istismar olaylarının önlenmesi için her zaman elinden geleni yaptığını biliyoruz. Bu doğrultuda da 26'ncı Dönemde 24 Mart 2016 tarihinde Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılması Amacıyla bir Meclis Araştırması Komisyonu kuruldu. Komisyon gerçekten önemli çalışmalara imza attı ve konuyla ilgili çok kapsamlı bir rapor hazırladı. Araştırma komisyonu raporu üzerinde 20 Şubat 2018 tarihinde Genel Kurulda da görüşmeler de yapıldı. Araştırma komisyonu Başkanımız Bartın Milletvekili Sayın Yılmaz Tunç, Cumhurbaşkanımızın bu konuyla ilgili Komisyon toplantısında olduğu için aramıza şu an katılamıyor, ilerleyen saatte toplantı bittiğinde bizlerle birlikte olacak. Bundan dolayı araştırma

komisyonu Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Fatma Benli bu araştırma komisyonunun bilgilerini bizlerle paylaşacak. Kendilerine de hoş geldiniz diyorum. Araştırma komisyonumuzun temsilcilerinin de konuyla ilgili tartışmalara çok değerli katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Malumları olduğu üzere, istismar ve çocuk vakaları çok boyutlu bir konu. Birazdan aramıza Meclisimizin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Adana Milletvekili Doktor Sayın Necdet Üntüvar katılacaklar. Kendisi de bu konuyla ilgili bir tıp hekimi olarak bakış açısıyla yaptığı çalışmaları bizlerle paylaşacak.

Gündemin diğer maddesi ise CHP ve HDP’li üyelerin yazışmasıyla ortaklaşa sunduğu bir taleple ilgilidir. Bahse konu bu yazıda Komisyonumuzun çalışma usullerinin gözden geçirilmesi talep edilmektedir. Cinsel istismar vakalarıyla ilgili gündem maddemizi ele aldıktan sonra bu konuyu da gündemimize ela alıp görüşeceğiz ki bu toplantıya davet yazısındaki imza sahibi olan HDP’li arkadaşları da göremiyoruz aramızda, bunun da altını ayrıca çizmek istiyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Görsel basına da teşekkür ediyoruz. Yazılı basından arkadaşlarımız misafirlerimizin sunumlarını izleyecekler. Teşekkür ediyoruz.

Toplantımıza devam ediyoruz.

İlk sözü misafirlerimize vermek istiyorum.

Sayın Alev Dedegil’le başlayalım, sonrasında Aşkın Asan’ı dinleyelim ve sonrasında da araştırma komisyonunun sözlerini Fatma Benli Hanımefendi’den alalım.

Evet, buyurun Sayın Dedegil.

III.- SUNUMLAR

1.- Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Alev Dedegil’in, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenlemenin geçirdiği süreçler, yurt dışında bu konudaki düzenlemeler ve Çocuklara Yönelik Cinsel Suçlarla Etkin Mücadele Raporu hakkında sunumu

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun çok Değerli Başkanı, saygıdeğer milletvekillerimiz, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; bugün burada Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından düzenlenen cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi konulu bilgilendirme toplantısı için bir araya geldik. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında sizlere kanun teklifimizin yasalaşma sürecinden çok kısaca bahsetmek isterim.

Yasalarımızda bu konuyla ilgili aslında ilk değişiklik, mülga 765 sayılı Türk Ceza Yasası’nın değişmesiyle oluştu. Malum, bu yasanın 416’ncı maddesi reşit olmayanla ilişkide küçüğün rızasına bakıyordu ve cezayı bu rızaya göre belirliyordu, alt ve üst sınırlar bakımından hem bu cezalar çok düşüktü hem de küçüğün rızası aranıyordu. Öncelikle 2004 tarihli yeni Türk Ceza Yasası 5237 sayılı Türk Ceza Yasası’yla bu kalktı, bu madde yeni kanunda yer almadı. Böylece bizlerin üzerinde çalıştığı ve hâlen neredeyse tamamının yürürlükte olduğu kanun teklifimiz Parlamentonun 23’üncü Döneminde Mart 2011’de iktidar ve muhalefet partilerinin milletvekillerinin neredeyse tamamının mutabakatıyla “çocuğa karşı cinsel istismarın önlenmesi” üst başlığında varılan bir mutabakatla iktidar olsun muhalefet olsun milletvekilleri ayrı ayrı kanun teklifleri verdiler. Verilmiş olan bu kanun teklifleri birleştirilerek Adalet Komisyonunda görüşüldü. Toplam 8 teklif birleştirildi o zaman ve Nisan 2011 tarihinde Adalet Komisyonunda kabul edildi. Fakat sizlerin de bildiği gibi, Haziran 2011’de genel seçimler yapıldı,

Parlamento yenilendi, Komisyondan geçen kanun teklifi kadük oldu. 24’üncü Dönemde çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ettik. 2013’te yenilenen teklif 2014 yılında 6545 kanun no.suyla Hükümet Tasarısı olarak Genel Kurula geldi ve kabul edildi. Bu tasarının içindeki 5275 sayılı Kanun’un 108’inci maddesinin (9)’uncu fıkrasının (a) ve (r) bentlerine dair çıkarılan yönetmeliğin Temmuz 2017 yılında Danıştay tarafından yürütmesi durduruldu. Kamuoyunda “kimyasal hadım” olarak bilinen düzenlemeye dair yönetmeliğin durdurulma gerekçesi, özetle yasadaki tedavi tanımının muğlak olması, vücut dokunulmazlığına dair düzenlemelerin sadece kanunla yapılabileceği, yönetmelikle yetki aşımı yapıldığı yani kanunda yer almayan bir tanıma gidildiği gibi gerekçelerdir. Burada göreceğimiz gibi, Hükümet tasarısının sadece kimyasal kastrasyonla ilgili maddesi hariç, kalanı hâlen yürürlüktedir.

Sayın Başkan, saygıdeğer hazırun; sizlerin de bildiği gibi, çocuklara cinsel saldırı insanlığı en fazla rahatsız eden suçların başında gelir, insani değerlerin altüst olmasıdır, bir insanlık suçudur, bütün dünyada örfen ayıp, dinen günah ve hukuken suçtur, afettir, yıkıcı etkileri hayat boyu devam eder; sadece faili değil, mağduru bile bu suçu gizlemeye mecbur bırakan bir suç türüdür. Bu yüzden de mücadele edilmesi gerçekten çok zordur, çok ciddi kararlılık ister. Bu kanun teklifini çalışırken suçu önleyici, çocuklarımızı yani mağduru koruyucu bir anlayışla hareket etmeye gayret etmiştik. Bunun yanı sıra, tabii ki faili caydırmak, cezalandırmak ve ıslah etmek de dikkat edilen noktalardan. Bu noktalara odaklanan çalışmalarımız sonunda değişiklik veya ilaveler teklif ettiğimiz yasalar ve maddeler çok kısaca şöyledir; detaylara girmeyeceğim, bunlar zaten mevcut mevzuatta var, bakabilirsiniz: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun Altıncı Bölümü’nün tamamı yani 102, 103, 104 ve 105’inci maddeler, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 109’uncu maddesinin (3)’üncü ve (4)’üncü fıkrasında değişiklik, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 108’inci maddesine eklenen (7), (8) ve (9)’uncu fıkralar olarak...

Evet, bu değişikliklerle neler teklif edilmişti o zaman? Çok kısa özetlersek, bir defa, öncelikle tabii, cezaların alt ve üst sınırlarının artması sağlandı. “Vesayet, üveylik ilişkisi, evlat edinme, kayın akrabalığı, bakıcı istismarları” gibi tanımlar yasaya girdi. “Aynı iş yerinde çalışanlar” kavramı, “insanların topluca bir arada olduğu yerler” kavramı yasaya girdi. 12 yaşından küçüklerle ilgili ayrı düzenlemeler yapıldı. Kamu görevlilerinin tamamı sorumluluk alanına alındı. Çocuğa sadece cinsel saldırı değil, taciz de ayrıca düzenlendi. Mağdura yaklaşma yasağı, bir failin çocuklarla ilgili işlerde ve çocukların bulunduğu yerlerde çalışmaktan, bulunmaktan men edilmesi, fail ile mağdurun aynı yerde ikamet etme yasağı ve infazı takip eden beş yıl içerisinde ciddi bir takip sistemi, artı eğer denetimli serbestlik söz konusu olur ise bu süreçte de kurallara uyulmaması hâlinde zorlama hapsi.

Ve tabii, en önemlisi ve bizim bu yasayı yaparken yola çıkış noktamız, 102’nci ve 103’üncü maddede bulunan ve cezanın süresini belirleyen, mağdurun ruh ve beden sağlığının bozulmuş olması şartı aranması idi. Yani Türk Ceza Yasası 102 ve 103’te -102’de zannediyorum (6), 103’te de (5)’inci olabilir, fıkralarda- suçun basit hâlden nitelikli hâle geçmesi için mağdurun ruh ve beden sağlığının bozulduğuna dair Adli Tıp raporu isteniyor olmasıydı. Bu, temel insan haklarına çok aykırı ve aslına bakarsanız, inandığımız her değere aykırı bir şey. Bugün cinsel saldırıya maruz kalmış hiçbir çocuk, yetişkin kadın ya da erkeğin ruh ve beden sağlığının bozulmaması mümkün değil. Bunun sanki bozulmamış olabileceği durumundan, bir kabulden yola çıkarak böyle bir, suçun basit ve nitelikli hâli ayrımını doğru bulmamıştık.

Şu ana kadar özetlediğim kısım bizim çalıştığımız kanun teklifiyle değiştirilen ya da eklenen noktalardır. 2014’te kabul edilen Hükümet tasarısıyla bunların neredeyse tamamı ve daha da iyileştirmeler yapılarak ilavelerle şu anda yürürlükte olan maddeler kanunlaştı.

Sayın Başkan, saygıdeğer hazırun; bu noktada sizlere yurt dışı örneklerinden biraz bahsetmek isterim.

Çocuk tecavüzçüleriyle ilgili ilk ve en kapsamlı çalışma Amerika’da yapılmış. Burada New Jersey’de 7 yaşında bir kız çocuğu bir cinsel saldırı sonucunda öldürülüyor. Buna karşı çok ciddi bir kamuoyu tepkisi oluşuyor, çok ciddi bir sivil hareket başlatılıyor ve 200 bin tane imza toplanıyor. Böylece bütün dünyada şu anda çocuğun ismiyle anılan Megan Yasası hazırlanarak yürürlüğe konuluyor. Megan Yasası’nda pedofillerin önce testosteron seviyesini düşürücü kimyasal bir ilaç verilerek cinsel güçleri düşürülmekte, suçlu daha sonra tedaviye alınmaktadır. Görevliler nereye gittiğini, ne yaptığını haber vermek zorunda olan suçluları yaşadıkları alanlarda gizlice izleyebilmektedir. Gözetim altındaki saldırganların yaşadıkları bölgelerde çocuk sahibi aileler polis tarafından bilgilendirilmektedir. Yasaya göre, kesin olarak tedavisi çok mümkün olamayan saldırganların tedavisi mümkün olamamasından ötürü bu suçları devamlı işleyeceği öngörüldüğünden çocukları bu tür insanlardan korumak adına çocuklara taciz ve tecavüz suçundan yakalanıp suçu kesinleşen saldırganların hapis cezasını çektikten sonra sürekli olarak takip edilmesi, yaptıkları her işten polisi haberdar etmesi, polise haber vermeden eyalet dışına dahi çıkamaması gerekmektedir.

Ayrıca, bu insanların kayıtları saklı tutulur ve çocuk sahibi bir anne evlenmek istediği adamın pedofili kaydının olup olmadığını ya da bu alanda bir suç kaydının olup olmadığını polis merkezinden öğrenebilmektedir.

Ayrıca, Megan Yasası kapsamında bir pedofil taşındığında, onun taşındığı mahalledeki ebeveynlere tek tek bu durum uyarı olarak bildirilmektedir.

Megan Yasası’na göre çocuklara bu tür taciz ve tecavüz suçundan yakalanan kişi kimyasal bir ilaç verilip testosteron seviyesi tamamen düşürülerek güdüler kontrol altına alınabilme tedavisi farklılıklar içerebilir tabii, her tarafta aynı değil ama uygulanabilmektedir.

Şimdi, bu yasa dünyada nerelerde uygulanıyor? Birkaç örnek sadece vereceğim. Çekya, Kanada, Arjantin, Filipinler, Amerika’nın 8 –o zaman 8’di şu anda bilemiyorum, artmış olabilir- eyaletinde, İsveç, Rusya, Danimarka, İngiltere, Almanya, Polonya ve Fransa’da farklılıkları olabilir -tekrar bunun altını çizmek istiyorum- ama temelde bu yasa uygulanmaktadır. Ve oralaran bildirilen raporlara göre de pedofil suçlarının yüzde 50’sine yakın bir azalma olduğu saptanmıştır.

Burada önemli bir örnek de Almanya’dır. Alman Ceza Kanunu’nda şartlı ve yaşa bağlı olarak uygulanan bu tip bir tedavi yöntemi. “Toplumun korunması amacıyla devlet her türlü tedbiri alır.” şeklinde yasalaşmıştır. Amaç, toplumun korunmasıdır. Buradaki temel hareket noktası, bu tip saldırı suçunu işleyen kişinin aynı suçu birden fazla kere işleyebilme ihtimalinin ve gerçeğinin çok yüksek olmasıdır.

İngiltere’nin durumu biraz daha değişik. İngiltere’de tamamen ayrı, 143 maddelik bir Cinsel Suçlar Yasası var. Çok geniş kapsamlı, her şeyi ele alıyor. Ben zamanınızı almamak için detaylarına girmeyeceğim.

Diğer ülkelerin de farklı yasaları ve uygulamaları ayrıca incelenebilir.

Şimdi, sizlere arz ettiğim bu çalışmaların gerçekleştirdiği süreçte, bu suçun mağduru, tanığı ve failleri başta olmak üzere, hukukçular, hekimler, akademisyenler, bürokratlar, sivil toplum kuruluşlarının mensupları, uzmanlar, medya mensupları ve siyasilere birlikte çalıştık ve onlardan çok ciddi destek aldık, onların bilgi ve tecrübelerinden çok yararlandık. Tüm tarafları dinledik. Birçok toplantı, görüşme

ve programlar yaptık. Sahayı inceledik, literatürü taradık, elde edebileceğimiz verilerin ışığında, o zaman elde etmiş olduğumuz verilerin ışığında Profesör Sayın Aşkın Asan’la beraber bir rapor hazırladık.

2011 yılında hazırlamış olduğumuz Çocuklara Yönelik Cinsel Suçlarla Etkin Mücadele Raporu’muzdan da çok kısa bahsetmek istiyorum. Öncelikle çocuklara yönelik cinsel suçlar artıyor mu, görünür mü oluyor, şikâyetler mi artıyor, vakalar mı artıyor tartışmalarına yer verdik. Kanunlarla ilgili ne gibi sorunlar yaşıyoruz, nelerle karşılaşıyoruz uygulamalarda. Yani verilen cezaların caydırıcılığına bakmak lazım. Biraz önce bahsetmiştim, o vakit çok önemli olan problem mağdurun ruh ve beden sağlığının araştırılması konusuydu. Ensestin yasalarda müstakil bir tanımı yoktu.

Çok önemli bir nokta, kemik yaşı saptamaları. Birçok dava, mağduru ve ailesini daha da mağdur edecek, daha da istismar edecek şekilde kemik yaşı raporlarıyla maalesef kamuoyunu tatmin etmeyecek şekilde sonuçlanıyordu.

Bir de “istismar” kelimesi. Türk Ceza Yasası’nın 103’üncü maddesinde “istismar” diye geçiyor. Yani madde başlığı “İstismar”. Hâlbuki 102’nci maddede “Cinsel saldırı”. Yani yetişkine olduğu zaman “cinsel saldırı”, çocuğa olduğu zaman “cinsel istismar” şeklinde geçmesi sanki biraz daha önemini azaltıyor gibi bir ifade çıkıyor “istismar” kelimesinden. Bu kelime de biraz orada irdelendi.

Üçüncü noktasında: “Çocuklara yönelik cinsel suçlarla ilgili yeterli eğitim veriliyor mu?” Buralara baktık.

Dördüncü nokta da: Kurumlar arası iş birlikleriyle ilgili sorunlar. Yani kurumlar arası iş birliğinin gücünü görmek istedik. Veri tabanları var mı, oluşturulmuş veri tabanları var mı? Bu şu anlamda önemli: Sadece suçun istatistiki yapısı değil çünkü bunu zaten Adalet Bakanlığından alabiliyorsunuz yani bu konuda açılmış dava sayısı, ne şekilde neticelenmiş davalar, bunları görebiliyoruz ama burada asıl tabii bakmaya çalıştığımız, bu tür bir suçun mağduru olmuş çocukların daha sonraki yaşamlarında ne oldukları, ne yaptıkları, onun takip edilmesi, bu verilerin toplanması. Kurumsal eksiklikler nelerdir? Yani bu tür bir suçun mağduru olmuş bir çocuk sisteme dâhil olduğu anda yani şikâyet başladığı anda kurumlar tarafından istismar mı ediliyor, yoksa çok ihtiyacı karşılayacak bir süreç, bir kurum şemsiyesi altında bu iyileşme, soruşturma, kovuşturma aşamaları devam mı ediyor?

Bir de bizim o zaman çok önemle üzerinde durduğumuz şey, araştırmaları destekleyici, bu konuda mücadele yapan, kamuoyu farkındalığı oluşturan sivil toplumu destekleyici bir “çocuk fonu”nun kurulması olmuştur. Böyle bir çocuk fonu kurulabilse ve bu fonun kaynakları bu tip çalışmalar yapan sivil toplumlara veya üniversitelere aktarılsa belki bu alandaki çalışmalar da desteklenmiş olur diye düşündük.

Beşinci noktada: Yargılama süreciyle ilgili sorunlara baktık. Özellikle ifadelerinin alınması, bu süreçler, çocuğun birden fazla kere ifadesinin alınması, birden fazla kere Adli Tıba götürülmesi, duruşmaların açık duruşmalar şeklinde gerçekleşmesi, çocuğun kurumdan kuruma götürülerek –bizce- biraz daha istismar edilmiş olması, biraz daha bu problemin artmasına sebep oluyordu.

Ben size çok basit bir örnek vermek isterim. Hatırladığım kadarıyla, Yargıtaytan kararı bozulan yani mahkûmiyet kararı verilip de Yargıtaydan bozulan davaların birçoğunda bulunan gerekçe failin avukatının mağduru yeterince sorgulamamış olduğuydu. Yani fail avukatı “Mağduru yeterince sorgulamadık.” veya “Soru sormadık.” şeklinde veya bunları inkâr ederek Yargıtayda birçok iptal davalarında maalesef başarılı oluyorlardı. Birazdan çok değerli hocam Sayın Aşkın Asan’ın bahsedeceği gibi bütün bu olumsuz ortamları, olumsuz süreçleri bertaraf edebilmek amacıyla bu şu an kısa adı “ÇİM” olan Çocuk İzlem Merkezleri kuruldu.

Altıncı nokta da: Risk gruplarının belirlenmesine yönelik araştırmaların yetersizliğini araştıralım dedik. Şimdi, bu çok önemli çünkü bir suç üçgeni var yani fail, mağdur ve olay yeri. Bu bir suç üçgeni. Bu üçgeni kırabilmenin bir tek yöntemi var, bir tek yolu var: Bunlardan bir tanesini yok etmek. Yani faili yok etmek çok zor, imkânsıza yakın çünkü kimin fail olacağını, kimin böyle bir eyleme kalkışacağını önden bilmeniz mümkün olmuyor. “Suç mahalli, olay yeri” dediğiniz her yer olabilir yani terk edilmiş bir binadan, bir okul kantininden, bir servis arabasından bir çocuğun kendini en güvende hissetmesi gereken evine kadar her yer olabilir. Buraya da çok etki etmeniz mümkün değil. Demek ki burada ortadan kaldırılacak aslında “mağdur” olabilir. Burada da eğitimler ve risk analizlerinin yapılması ve bu risk analizi sonunda yüksek risk içeren ailelerin, bireylerin sistem tarafından -bu okul olabilir, rehber öğretmenler olabilir, aileler olabilir, belki konuya komşuya düşen roller olabilir- takip edilmesini çok önemsiyoruz. Tabii, çocukların sağlık kontrollerinin de düzenli olarak yapılması ve bu kontrollerin düzenli olarak yapılıyor olduğunun bilinmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Biz çocuğa karşı cinsel suçlarla ilgili etkin mücadele yapılabilmesi için dört noktada acil tedbirler önerdik o vakit. Bunlardan bir tanesi eğitim alanında; iki, yasal mevzuatta değişiklikler; üçüncüsü, çocuk koruma merkezi; dördüncüsü de bir çocuk koruma fonu.

Burada, eğitimlerde, Millî Eğitim Bakanlığıyla belli noktaya kadar çalışmalar yapıldı. Şimdi, takip ettiğim kadarıyla, müfredatlarda da çalışmalar yapılıyor. Bu eğitimin içeriğini de Değerli Hocam biraz sonra sizlerle paylaşacaktır.

Yasal mevzuatla değiştirilen kısmı neredeyse gayet iyi bir çalışma sonucunda buraya kadar geldi. Şimdi Sayın Başbakan Yardımcımızın Başkanlığında oluşmuş bakanlardan meydana gelen Komisyon eminim bu mevzuat taramalarını hızlıca yapıp eksik varsa, yanlış varsa çok süratle düzelterektedir.

Bu, çocuk koruma merkezi zaten kuruldu, ÇİM’ler şeklinde. İçimizde sağlık mensubu sayın vekillerimiz olabilir, onlar benden daha iyi bilebilirler; zannediyorum sayısı Türkiye’de 31’e çıktı bunların. İlkini biz bir pilot çalışma olarak Dışkapı Hastanesinde başlattık, ondan sonraki süreci de yine Aşkın Hocam sizlerle paylaşacak.

Çocuk koruma fonu kurulmadı. Fonlarla ilgili bir yasal mevzuat üzerinde çalışılması gerektiği için böyle bir şey şu anda yok yani Türkiye’de bir çocuk koruma fonu yok. Belki bu fon üzerinde çalışılıp bir model oluşturmak mümkün olabilir.

Bizlerin çalışmalarından sonra, sizlerin de bildiği gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinde Bartın Milletvekillimiz Sayın Yılmaz Tunç Başkanlığında çocuk istismarına dair bir araştırma komisyonu kuruldu ve çalışmalarını tamamladı. En son olarak da Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla kurulan bir Komisyon var, şu günlerde o da çalışmalarını tamamlamak üzere. Bu Komisyonun Başkanlığını şu anda Başbakan Yardımcımız Sayın Recep Akdağ yapmaktadır. Bu çok olumlu bir şey, sevindirici bir şey çünkü Sayın Recep Akdağ aynı zamanda çocuk doktorudur ve kendisi Sağlık Bakanlığı döneminde bu suçla mücadelede ve özellikle çocuk izlem merkezleri, ÇİM’lerin kuruluşunda öncülük yapmıştır. Tüm çalışmalarımızda bizimle birlikte olmuştur, bilgisiyle ve tecrübesiyle yanımızda olmuştur. Bütün bu süreci yakinen takip etmiş, içinde bulunmuş bir karar verici olarak, bir Hükümet mensubu olarak bulunmaktadır. Ben tabii bu çalışmaların bu noktaya gelmesindeki desteği için kendisine teşekkür ediyorum.

Ben çok uzatmak da istemiyorum. Sözlerimin sonuna gelirken belirtmek isterim ki tüm bu emek, gayret ve çalışmalar çocuklarımızın korunmasındaki siyasi kararlılığın ve bu konuya verilen önemin en güçlü göstergesidir.

“Çocuğa cinsel saldırı şahsa karşı mı, yoksa topluma karşı işlenmiş bir suç mudur?” böyle bir tartışma da o zamanlar yapılmıştı. Ben kişisel olarak burada kanaat belirtmek istiyorum. Bana soruyorsanız hem şahsa hem topluma karşı işlenmiş bir suçtur. Bu nokta göz önüne alınarak ve yıkıcı etkileri değerlendirilerek bundan sonraki sürecin mücadele yöntemleri yeniden belirlenebilir. Failin cezalandırılmasıyla birlikte suçun önlenmesine ve çocukların korunmasına odaklanan bir anlayışla eksikler saptanıp günümüz şartlarının teknik imkânlarından da yararlanarak çok önemli adımların atılması mümkündür ve atılmaktadır da. Önemli olan fail, mağdur ve suç mahallinden -biraz önce bahsettim- o suç üçgenindeki üçgeni parçalamaktır. Burada tekrar söylüyorum: Nispeten kolay olanı, kolay olanı değil de diğer ikisine nazaran nispeten kolay olanı mağdur odaklı çalışmadır. Mağduru suç oluşmadan korumak odaklı bir bakış açısıyla yapılacak çalışmaların ben çok daha verimli, çok daha başarılı sonuçlar vereceğine inanıyorum.

Çok Değerli Başkanım, konuşmamın sonunda ben size ve şahsınızda KEFEK Komisyonu üyesi saygıdeğer milletvekillerimize bu davet için, bu toplantıya beni de davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum ve emeği geçen herkese ayrıca teşekkür ediyorum, hazırını da saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, ben de Cumhurbaşkanı Başdanışmanımıza, önceki İstanbul Milletvekilimize çalışmalarından ötürü ve bize, Komisyonumuza vakit ayırdığı için teşekkür ediyorum.

Devamında Profesör Doktor Sayın Aşkın Asan’a sunumlarını yapmak için söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Asan.

2.- Türkiye Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Prof. Dr. Aşkın Asan’ın, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenleme, buna bağlı diğer alanlardaki çalışmalar ve Milli Eğitim Bakanlığının bu konudaki gelişimi hakkında sunumu

TÜRKİYE MAARİF VAKFI MÜTEVELLİ HEYETİ ÜYESİ PROF. DR. AŞKIN ASAN – Değerli Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanım ve değerli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz ve değerli katılımcılar; öncelikle ben de heyetinizi saygıyla selamlamak isterim.

Değerli İstanbul Milletvekilimiz Sayın Alev Dedegil çok kapsamlı bir sunu yaptı. Kendisinin de belirttiği gibi biz kanun çalışmalarını yaparken biryandan da diğer 3 ana noktada tüm çalışmaları hazırlayıcı planlamalar yaptık. Bunun sebeplerinden biri şuydu: Hani sizler de sıklıkla karşılaşmışsınızdır, “Kanun maddeleri her şeyin çözümü değildir, mutlaka uygulamadaki aksaklıkların da giderilmesi gerekir.” söylemiyle çok sık karşılaşmışsınızdır. Biz de buna binaen diğer alanlardaki çalışmalara çok hızlı bir şekilde, paralel bir şekilde devam ettik. Çalışmalarımız ta başından itibaren 4 ayak üzerinde planlandı ve devam etti. Birincisi –sayın milletvekilimizin de belirttiği gibi- kanun değişiklikleri teklif idi. Bir diğeri çocuk koruma merkezi ama kurulduktan sonra “çocuk izlem merkezi” olarak isimlendirildi, şimdi de kısaca “ÇİM” diye bahsedilmekte, bunun kurulumuna yönelik planlamalar yaptık. Bir diğeri eğitimde müfredat değişikliğiyle ilgili, önerileriyle ilgili detaylı çalışmamızdı. Bir diğeri de yine çocuk fonu çalışmaları.

Çocuk izlem merkeziyle ilgili, öncelikle yurt içinde çocuk istismarını önleme alanında yapılan kongre, sempozyum, toplantı sonrası tüm önerileri alıp analiz ettik ve inceledik. Akademik çalışmalar ve sivil toplumun çalışmaları bize öncelikle bir kaynaklık oluşturdu, çok önemliydi. Daha sonra yurt dışı literatürü inceledik, örnekleri taradık. Özellikle gelişmiş ülkelerde oluşturulmuş mekanizmalar nelerdir, bunları inceledik. Yapılarını ta yönetmeliklerine kadar ve bu merkezlerde kullanılan materyallere kadar inceledik. Yine yurt dışında buna benzer, kurmayı planladığımız merkeze benzer, merkezde çalışan

idareciler ve akademisyenlerle iletişime geçtik ve hatta birçoğunu yurdumuza davet ettik; çalıştaylar düzenledik, kendilerini dinledik, notlarımızı aldık. Başta Hacettepe Üniversitesi olmak üzere birçok üniversitemizle beraber çalışmalar düzenledik.

Yine, üniversitelerle yaptığımız çalışmalarda hiç kuşkusuz, öncelikle “Cinsel istismara uğrayan çocuğun ruh ve beden sağlığı bozuldu mu bozulmadı mı?” şeklinde çocukların kapı kapı adli tıp benzeri yapılarda dolaştırılması en büyük problem olarak belirtilmekteydi. Hakikaten ülkemizde buna yönelik de çok büyük bir infial vardı. İnceleme ve görüşmelerimizden sonra çocuk izlem merkezinin nasıl olması gerektiği konusunda çok net de bir yol haritası ortaya çıkmıştı. Odalarına kadar planlama yaptık ve bunu bir proje hâline getirip Sağlık Bakanlığına sunduk. Kendilerine ben de çok teşekkür etmek istiyorum. Başta Sağlık Bakanımız -dönemin Sağlık Bakanı Sayın Recep Akdağ olmak üzere- bu çalışmalara çok büyük destek verdi.

Çocuk izlem merkezi çok farklı bakanlıkların birimlerini bir çatıda toplayan bir yapı aslında. Çocuğun kapı kapı dolaştırılmasını ortadan kaldırma amacını gütmekte. Söz konusu çocuk olduğu zaman bir kez de kurumlar tarafından örselenmesini ortadan kaldırmak öncelikli amacımızdı. Sağlık Bakanlığının çok doğru bir şemsiye olduğuna karar verdik ve projeyi Sağlık Bakanlığımıza sunduğumuzda aslında neredeyse yüzde 95’ine kadar tamamlanmıştı tüm çalışmalar ve büyük özveriyle ilk merkez Yenimahalle’de açılmış oldu. Bakanlık bu konuda oldukça ihtiyatlı ve özenle çalıştı. Biz de yapım aşamasına, tefrişinden tutun, o merkezde çalışacak personelin seçimine kadar ve eğitimlerine de bizzat iştirak ettik. Hatta, şöyle diyebiliriz: ÇİM’in tanıtılmasında kullanılan yani kurulduktan sonra -pilot olarak kurulmuştu- tanıtımında kullanılan PowerPoint sunumları bizim bilgisayarlarımızda hazırlanmıştı ve orada gerçekleşen tüm eğitimlere bizzat katıldık. Mesela, adli görüşme teknikleri sertifikamız bile var. Çok sıkı takip ettik.

Burada şunun altını çizmek istiyorum: Yurt dışı yapılanmalarda aslında çocuk izlem merkezleri daha çok Aile Bakanlığı gibi bakanlıkların şemsiyesi altında. Ama ülkemizde, sizin de bildiğiniz gibi, aileler çocuklarını devlet hastanesi gibi kurumlara çok rahat götürebiliyorlar. O yüzden çatının Sağlık Bakanlığı olması çok önemliydi, bu konuda ısrarcı olduk. Bir devlet hastanesi ya da üniversite hastanesi içinde çok yüksek güvenilirliğe sahip ayrı bir kapısının olmasını çok önemsedik. Dışarıdan bakıldığında ayrı bir kurum olarak algılanmaması gerekiyordu ve ilk pilot çalışma bu şekilde gerçekleşti. Tıpkı literatürde de belirtildiği gibi, adli görüşmenin yapılacağı bir aynalı odası vardı. Psikolog, çocuğun ifadesini alıyor ve aynanın diğer tarafında ise cumhuriyet savcısı, avukat, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimciden oluşan bir ekip hazır bulunmaktaydı. Elde edilen verilerin güvenliği çok önemliydi ifade sırasında ve sonrasında. Bunlar sağlandı, bunlarla ilgili birçok çalışma yürütüldü. Bu merkezin yirmi dört saat çalışması, hizmet vermesi esası çok önemliydi, bunun üstünde çok durduk ve bu merkezin yataklı olmasını istedik. Tıbbi bakım da aynı hastanede o hastanenin görevlileri tarafından yerine getirilecekti, onun için yataklı olması çok çok önemliydi. Oluşturulacak raporların nasıl olması gerektiğiyle ilgili tüm ekip defalarca eğitim aldılar. Çocuk İzlem Merkezi, tıpkı olması gerektiği gibi mükemmel bir şekilde planlandı ve ilk pilot çalışması da tamamlanmış oldu. Bununla ilgili 2012 yılında 20 sayılı Başbakanlık Genelgesi’yle ilk pilot çalışmanın yaygınlaştırılması sağlandı. Yani burada çok bilimsel bir yöntem izlendi, önce pilot oluşturuldu, tüm aksaklıklar giderildi ve daha sonra genelgeyle başka illerde de açılması sağlandı. Şu anda, Sayın Bakanımızın ifade ettiği üzere, 27 Çocuk İzlem Merkezi Türkiye’de çeşitli illerde bulunmakta.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcısı olarak da görev yapmıştım. O sırada da bizzat gidip birçoğunu denetleyip işleyişini izledik. Samsun gibi, Kayseri gibi modellerde çok başarılı çalışmalar yürütülmekte. Yani burada uygulamadan kaynaklanan, çocuğun kurum kurum dolaştırılması tamamıyla ortadan kaldırıldı. Hem personel hem de teçhizat açısından tam donanımlı Çocuk İzlem Merkezleri.

Yine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcısı olduğum dönemde Aile Bakanlığının 2 personelinin mutlaka burada olmasını sağladık. Bunun sebebi de şu: Çocuklara koruma altına alınma kararı veriliyor, orada hiçbir problem olmuyor, derhâl çocuklarla ilgili merkeze alınmaktalar; yalnız, eğer tehlike aileden değil, dışarıdansa aileye verilen çocuğun izlemiyle ilgili bazı problemler vardı. Bunlar da tek tek ortadan kaldırıldı. Bu 2 eleman çocukların tüm dosyalarını inceleyip gerekli tedbirleri aldılar.

Tabii, burada başka bir şey de yaptık, onun da altını çizmek istiyorum, çok önemli. Çünkü bir model oluşturursunuz ama bir de o kadar çabayı onu korumak için vermeniz gerekiyor. Bu her yerde böyledir. Kurulduktan sonra bir sürü kişi dosyalarla geldiler, kimi “KİM olsun bu.” -Kadın İzlem Merkezi- kimisi “MİM olsun.” -Mağdur İzlem Merkezi- gibi öneriler sundular. Hiç kuşkusuz onların da önerileri çok değerli ama biz şunun yanında çok durduk: Kesinlikle modelin bozulmaması gerekiyordu. Sadece ve sadece çocuklara yönelik olacak bu merkez ve bu merkezin sadece ve sadece cinsel saldırıya uğramış çocuklarla ilgili olması gerekiyordu. Bununla ilgili, yetkililerle konuşup bu modelin bozulmamasıyla ilgili hakikaten büyük bir çaba verdiğimizizi de belirtmek isterim.

Bir diğer konu da yine Sayın Alev Dedegil’in belirttiği gibi, eğitimle ilgili yaptığımız çalışmalardı. ÇİM’in yapısı içerisinde aslında bir AR-GE’si var, eğitim birimi var. Öncelikle orada ne tür faaliyetler yapılacak, bu planlandı. Kendi bulunduğu ilde okullardan tutun, belediyelere kadar halk eğitim merkezlerinde anne babalara, halka yönelik eğitimlerin zaten verilmesi planlanmıştı Çocuk İzlem Merkezleri içerisinde ama eğer bir ilde Çocuk İzlem Merkezi yoksa ne yapılacaktı? Bununla ilgili de birçok çalışmalar yaptık. Yurt içi ve yurt dışı tüm dokümanlar ve literatür incelendi. Hatta size şunu söyleyeyim: Kanadalara kadar ulaştık, oradan çeşitli eğitim setleri getirdik. Birçok ülkenin buna yönelik çalışmaları var, bunlar incelendi, üniversitelerle iletişime geçtik. Mesela, o dönem Millî Eğitim Bakanlığının UNICEF’le yapmış olduğu bir çalışmadan bahsediliyordu ama bunun kapsamı çok dardı. Onun daha geliştirilmesiyle, özellikle üniversitelerin eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarında bunun zorunlu bir ders olarak -seçmeli de değil- konulmasıyla ilgili önerilerimiz oldu, çeşitli görüşmelerimiz oldu.

Müfredata entegrasyon çok çok önemli -bununla ilgili- zaten raporumuzda da bahsi geçmekte. Mesela, yaş yaş... Çünkü biliyorsunuz, her düzeyin çocuklarının hem biyolojik hem sosyolojik hem psikolojik altyapıları farklı. Onlara yönelik müfredat önerilerimiz de oldu. Mesela, okul öncesi dönem 6-7 yaş araları çocuklara ne öğretilmeli? Beden bölgelerinin adları, bedenimizin özel olduğu, kimsenin biz istemeden ona dokunamayacağı ilkesi, duygularımızı fark etme, bunu ifade etme becerileri ve en önemlisi “Hayır.” deme becerisi, aile ve arkadaş ilişkilerinde dikkat edilmesi gereken kurallar gibi... Bunların 1’inci sınıfların hayat bilgisi, Türkçe derslerine entegre ve yine rehber öğretmenlerin de eğitiminde bu konuların yer almasını sağlayıcı öneriler oluşturduk. Mesela, 8-9 yaş arası için demin yukarıda bahsetmiş olduğum tüm konuların daha detaylı tekrarı, artı, yine cinsel saldırı ve saldırganın özellikleri, saldırganın kullandığı taktikler, iyi dokunma, kötü dokunma, gizli dokunma, kendimizi korumak ve savunmak için ne yapabiliriz, kimden yardım isteyebiliriz gibi konu başlıklarını belirledik. 10-11-12 yaşlar için yine demin yukarıda bahsettiklerimin hepsinin tekrarı. Yine, sağlıklı cinsel gelişim, sorunlarına çözüm bulma yolları, teknolojinin, özellikle internetin taşıdığı riskler başlıklarının literatürde olması gerektiğini önerdik. Yine, 13-14 yaş arası için akranların cinsel saldırısı konusunun

mutlaka müfredatta olması gerektiğini; 15-16-17-18 yaşlar için de cinsel saldırı nedir, ensest nedir ve neler yapılması gerekiyor, nasıl bir yol takip edilmesi gerekiyor özellikle mercilere şikayette, bunları belirledik. Bu, çocuklara yönelik müfredatta olması gereken başlıklar. Yine, anne ve babalara yönelik bir eğitim içeriği önerilerimiz oldu.

Buraları biraz hızlı geçeceğim çünkü raporumuzda çok detaylı var.

Öğretmenlerin eğitiminde bulunması gereken başlıklar.. Yine görevlilerin eğitimi yani polisin eğitimini, sağlık personelinin eğitimini, bunları çok önemsedik. Medyaya yönelik eğitimi çok çok önemsedik. Mesela, medyanın olayları verirken nelere dikkat etmesi gerekmektedir? Cinsel davranış ya da saldırılarla ilgili haberlerin sunumunda medya ne yazık ki öyküler kullanmakta. Bunların doğru olmadığını belirttik, altını çizdik.

Yine, internet güvenliğiyle ilgili önerilerimiz oldu. Bu konularla ilgili çok çalıştık, çok detaylı çalışmalar yaptık.

Sayın Başkanım başta kısa CV’imden bahsetti. Rektör olduğum dönemde ben bunları, demin bahsettiğim cinsel saldırı “gender equality” yani toplumsal cinsiyet eşitliği, kendini savunma, çocuk istismarı gibi konuları içeren dersi zaten hemen seçmeli-zorunlu ders olarak koymak ilk yaptığım icraatlardan bir tanesiydi ve buna yönelik de hakikaten toplumsal bir bilinç de oluştu, üniversitelerde özellikle. Şu anda bir İmam-hatip lisesinin müdürlüğünü de yapmaktayım. Yine kollarımı sıvamıştım ki aslında Millî Eğitim Bakanlığının da bu süre zarfından kendini çok geliştirdiğini bizzat müşahade ettim. Mesela, EBA diye eğitim içeriklerinin bulunduğu bir bilgi bankası var, bir “database” var, öğretmenlerin özellikle dijital içerikleri indirip kullandıkları... Burada çok detaylı, çok kaliteli, iyi geliştirilmiş eğitim içerikleri bulunmakta. Rehber öğretmenlerin farkındalıkları oldukça gelişmiş. Hem birinci dönem hem ikinci dönem belirli haftalarda bu eğitimleri veriyorlar tüm okula ve tüm sınıflara; sınıf panoları hazırlanıyor, bu konuda hakikaten çok önemli çalışmalar var. Hatta, anasınıfına yönelik dahi eğitim içerikleri geliştirmişler. Bu çalışmalar hiç kuşkusuz çok çok gurur verici. Her daim ele alınması benim için çok çok önemli, önemsiyoruz. Özellikle her dört yılda bir tüm çalışmaların yeniden ele alınması zaten çok gerekli. Bilimsel yöntem de zaten budur yani bir sistemi oluşturunuz, bir değişikliği yaparsınız, dört yıl süresince onu izlemeniz gerekiyor, aksaklıkları tespit edip düzenleyip yeniden yolunuza devam etmeniz gerekiyor. Tüm gelişmiş ülkelerde de süreç zaten bu şekilde işliyor. Tabii ki hiçbir şekilde iş bitmemiştir, devam edeceğiz hep birlikte. Mesela, teknik takip konusunda çok başarılı ülkeler var, özellikle saldırganın takibi. Cezayı aldıktan sonra ve cezasını çektiikten sonra, hapisneden çıktıktan sonraki aşamada da çok özenle takip ediliyorlar. Bunlar mutlaka incelenmeli, mutlaka incelenmeli ve burada bir kapasite geliştirilmesini çok önemsiyoruz.

Benim anlatacaklarım şimdilik bu kadar.

Hepinize bizi davet ettiğiniz için tekrar teşekkür ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Dedegil hukuksal boyutta ve iyi uygulamaları yerinde inceleyerek oluşturduğu taslağı bize sunum yaptı ama Profesör Doktor Sayın Asan bir eğitimci, akademisyen boyutuyla ele aldı, yapılan çalışmayı bize sundu.

Şimdi, Sayın Kemalettin Aydın, tıp doktoru, 23’üncü, 24’üncü Dönem...

Sanırım bir değişim oldu sunumla ilgili.

Peki, daha sonra sunumunuz baki kalmak üzere Değerli Hocamıza, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Adana Milletvekili Doktor Necdet Ünüvar’a sunumları için söz veriyorum.

Sonrasında Aydın Bey’le devam edeceğiz inşallah.

Sayın Ünüvar, buyurun.

3.- Adana Milletvekili Nejdet Ünüvar’ın, geçmişte yapılan benzer çalışmalar, çeşitli ülkelerde cinsel suçlara yönelik kimyasal kastrasyon uygulamaları ve kimyasal kastrasyonun tıbbi güvenlik tedbiri olarak algılanması gerektiği hakkında sunumu

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Başkanım çok teşekkür ediyorum.

Sıra değişikliğinin şöyle bir sebebi var, onu öncelikle ifade edeyim... Öncelikle Değerli Komisyon Başkanımızı, Komisyon üyelerimizi ve birlikte çalışmaktan gerçekten onur ve kıvanç duyduğum 3 değerli eski Parlamenter arkadaşımızı saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. KEFEK’in böyle önemli bir konuyu gündemine almasından duyduğum memnuniyeti ifade ediyorum.

Sıra değişikliğinin şöyle bir sebebi var, onu öncelikle ifade edeyim: Ben bir başka toplantıdan buraya geldim, şimdi tekrar o toplantıya gideceğim. Toplantı tam da bu konuyla alakalı. Başbakan Yardımcısı Sayın Recep Akdağ Başkanlığında bakanlarımızla ve bürokratlarımızla yapılan düzenlemelerin gözden geçirildiği, en son değerlendirmenin yapıldığı toplantı. Dolayısıyla Kemalettin Bey’in de alicenaplığıyla onun söz hakkını almış oldum, başışlasın beni, daha sonra inşallah Kemalettin Bey konuşacak. Müsaadeniz olursa konuşmadan sonra da... Konuşmayı yapıp tekrar döneceğim diye ifade etmiştim.

Efendim, son zamanlarda çokça konuşulan çocuk istismarının önlenmesiyle ilgili konular sürekli gündemimizde. Aslında çocuk istismarı, hatta çocuklara yönelik cinsel istismar insanın var olma nedenine yapılmış saldırdır, bu niteliğiyle cinsel istismar aynı zamanda hayata karşı işlenen de bir suçtur ve bu suçu önlemek için sadece failleri lanetlemek, faillere sesimizi yükseltmek yetmez, kanun yapıcıların da birtakım tedbirler alması zaruridir. Bu çerçevede Hükümetimizin de öteden beri bu konulara çok duyarlı olduğunu biliyoruz. Geçmişte de benzer çalışmalar yapıldı. Hatta şöyle söyleyeyim: Sayın Dedegil, Sayın Asan, Sayın Aydın’la birlikte bir kanun teklifimiz olmuştu, hatta o zaman maalesef, bilhassa bazı medya kuruluşlarında “hadım yasasının mimarları” şeklinde âdeta suçlayıcı bir nevi yayınların yapıldığını da biliyoruz. Ama şu anda gördüğüm kadarıyla, iktidarıyla muhalefetiyle bu konunun çözülmesi noktasında bir kanaat birlikteliği var. İnşallah bu konular da bir an evvel hayata geçer.

Ben Sayın Dedegil’i dinleyemedim, Sayın Asan’ı kısmen dinledim, Sayın Aydın da konuşacak ama biz uzunca bir süredir beraber çalıştığımız için konuları biliyorum. Esasında buraya şöyle bir hazırlıkla da gelmeyi arzu ettim ama dün Alev Hanımla, bir önceki gün arkadaşlarımızla konuştum, notlarımı kaldırmışım, nereye attığımı da bilmiyorum yani bir daha tekrardan gündeme gelir mi gelmez mi diye demek ki o dönemdeki haletiruhiyeyle ama tekrardan onu bulamadım, bulursam inşallah tekrardan konuyu arz ederim.

Efendim, ben endokrin uzmanıyım dolayısıyla bu hormon bilimiyle hasbelkader yoğun çalışmış bir kişi olarak da o dönemde bizim görev paylaşımında özellikle olayın medikal kastrasyon bölümüyle ilgili de ben yoğun bir şekilde çalıştım.

Değerli Başkanım, burada bir konuyu zikretmem gerekiyor. Hadım ile kastrasyon birbirine karıştırılan 2 tane önemli kavramsal farklılık. Hadım, tamamıyla cinsel işlevsizleştirme yani cinsel fonksiyonun tamamen ortadan kaldırılması yani testis ve penisin tamamen çıkartılması anlamına geliyor. Hâlbuki, kastrasyon ise medikal yani ilaçlarla veya cerrahi anlamda testisin fonksiyonlarının azaltılması veya giderilmesi anlamına geliyor. Bilhassa bizim o dönemdeki çalışmalarımızda da medikal kastrasyon hususunda kamuoyuna çokça anlattık ama hâlâ bir kısmı tam şey yapamadı, kavram olarak

farklı yönlerle çıktı ama kimyasal kastrasyon yani ilaçlar vasıtasıyla kullanılan kastrasyon özellikle çocuklara karşı işlenen cinsel içerikli suçlarda suçun ağırlığı bakımından ve tekrarlanmasının önlenmesi amacıyla başvurulmuş bir yöntem. Burada, tabii insan vücudunun bütünlüğü kavramı da sıkça gündeme gelmiş. Esasında ilk kez cerrahi kastrasyon ta 1890'lı yıllarda uygulanmış, yanlış bilmiyorsam İsveç'te uygulanmış, 1970'lere kadar da yoğun bir şekilde uygulanmış ama 1970'li yıllardan sonra bu cinsel işlevi azaltıcı nitelikte dolayısıyla suçların önlenmesi amacıyla kullanılan ilaçların gündeme gelmesiyle cerrahi kastrasyondan medikal kastrasyona doğru bir eğilim olmuş. Baktığınız zaman, bütün dünyada aslında bu konuların sıkça konuşulduğu, tartışıldığı ve bu konuların önlenmesinde uygulandığı malumualinizdir.

Bir şeyi yaparken dünyadaki örneklerine de bakmak lazım. Dünyadaki örnekler baktığınız zaman, bazı ülkelerde hâkim kararına bağlı kimyasal kastrasyonun, bazı ülkelerde zorunlu olmayan, failin talebine göre uygulama, bazı ülkelerde de bu konularda biraz daha liberal davranma örneklerini görüyoruz. Örneğin, Amerika'nın bazı eyaletlerinde bu kimyasal kastrasyonla ilgili genellikle ilk cinsel nitelikli saldırıda hâkim kararıyla, ikinci tekrar mükerrer suç işlendiği zaman da zorunlu kimyasal kastrasyon yani tedavi edici unsurların zorunlu olarak kullanılması söz konusu. Yine, Polonya, Endonezya, Güney Kore gibi ülkelerde hâkim kararıyla kimyasal kastrasyon kararı verilebiliyor. Danimarka, Almanya, İsviçre, İngiltere, İsveç, Fransa, Finlandiya gibi ülkelerde failin gönüllü olarak kimyasal kastrasyon talebine göre uygulamalar var ve bilhassa cezaevinde yatarken, işlediği suçtan dolayı, o işlediği suçu bir yandan psikoterapi yapılırken öbür yandan kimyasal kastrasyonla o psikoterapinin etkisinin artırılmasına yönelik bazı uygulamalar da söz konusu. Bazı ülkelerde kimyasal kastrasyon uygulanırsa herhangi bir cezai müeyyide olmaksızın dışarıya gönderilip daha sonra psikoterapi gibi birtakım tedbirler alınması, şayet onu kabul etmezse cezanın yani hapis cezasının uygulanması gibi birtakım uygulamalar da söz konusu.

Tabii, bu kimyasal kastrasyon meselesi öteden beri bir ceza mı, tedavi mi, yoksa bir tedbir mi; bunlar hep tartışılmış, yorumlar yapılmış ama aslolan şey şudur: Bu uygulamayla kişinin cezalandırılmasından öte, kişinin yeni failler veya suçu tekrarlama özelliğinin ortadan kaldırılması çünkü yine bazı çalışmalarda görülmüş ki parafili dediğimiz husus yani parafili bu konularla ilgili bir arzu hissetmesi, bir kişinin yoğun fantezi, anormal arzular içinde bulunmasını tanımlayan bir terim. Bu arzu cansız varlıklara karşı olabilir, hayvanlara karşı olabilir, ki "zoofili" deniliyor; ölümlere karşı olabilir "nekrofil" deniliyor; kendine veya eşine işkence yapmaya yönelik olursa "sadomazoşizm" deniliyor veya çocuklara karşı olursa da "pedofili" deniliyor. Yani mesela, burada, yapılan bir çalışmada, kimyasal kastrasyon amacıyla kullanılan ajanlar, ilaçlar kullanıldığı zaman yani bir günde 48 tane bu nevi fantezi kuran kişinin bir anda o fantezisinin sıfırlandığı, dolayısıyla ona yönelik tedaviye de daha iyi cevap verdiği bulunmuş. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili, tabii, şimdi Hükümetimizin de bir yandan çalışmaları var ama 2011'den sonra bizim belki çalışmalarımız o dönemde tam istediğimiz kıvamda olmadı ama daha sonra Türk Ceza Yasası'nda önemli değişiklikler oldu. Alev Hanım'ın bu konuyu anlattığını tahmin ediyorum. Kendisinden bilgi almadım ama tahmin ediyorum çünkü birbirimizin ne anlatacağını aşağı yukarı biliyoruz. Aşkın Hanım özellikle eğitimle ilgili, ÇİM'le ilgili çok önemli bilgiler verdi. ÇİM, gerçekten Çocuk İzlem Merkezleri çok çok önemli yani biz bir yandan failin suçu tekrarlmasını önlemeye matuf birtakım tedbirler alırken mağdurun da mağduriyetinin artmaması belki ondan daha önemli çünkü toplumda sonuçta bu nevi suçlara maruz kalmış kişilerin toplum içerisinde daha rahat yaşamasını ve kendi ayaklarının üzerinde durarak herhangi bir damgalanma ve dışlanmadan hayatını devam ettirebilmesi çok önemli. İşte ÇİM özellikle buna çok katkı sağlayan çok önemli bir çalışma. Bu konuda bilhassa Alev Hanım ve Aşkın Hanım'ın çok yoğun çalıştığını, o dönemdeki Sağlık Bakanımız Sayın Akdağ'ın bu konuyla ilgili çok yoğun gayret sarf ettiğini biliyoruz. Dolayısıyla, 2011'den sonra

pek çok çalışma yapıldı ama hayat devam ediyor. Sonuçta, hem bir yandan mağdurların mağduriyetinin azaltılması hem bir yandan faillerin gereken cezai müeyyideyle karşı karşıya kalması ama öte yandan da o faillerin yeni suç işlemesinin önlenmesiyle ilgili birtakım adımların atılması gerekiyor. Belki Hükümetimizin çalışması bittikten sonra kamuoyuna bunlar açıklanacak. Dolayısıyla, burada ben şahsen daha önceki, 2011'deki o kanunda hasbelkader çalışmış 4 kişiden birisi olarak konuşuyorum. Ama çocuk istismarında kimyasal kastrasyonun, mahkûmiyetin yanı sıra cinsel isteğin ilaçla azalması veya yok edilmesini sağlayan tıbbi güvenlik tedbiri olarak algılanması gerektiğini düşünüyorum.

Cerrahi kastrasyon yani “orşiektomi” dediğimiz testislerin çıkarılması işlemi dünyada çok kullanılmıyor, Türkiye’de de böyle bir çalışma benim bildiğim kadarıyla öngörülüyor ama yine de çalışmalar bittikten sonra bilim adamlarının da kanaatleriyle şekillenecek, bu konular tartışılacaktır.

Bunun dışında söylemem gereken hususlardan bir tanesi şu: Kimyasal kastrasyon için kullanılan ilaç -belki doktor arkadaşlarımız için söylediğim şey çok cazip olmayacaktır ama- en fazla kullanılan medroksiprogesteron asetat dediğimiz bir progesteron türevi. Bu ilaç -Nurettin Hocam benden çok daha detaylı bilgiye sahiptir- daha çok kadınlarda menstrual sityus yani adet düzensizliğini gidermeye yönelik veya menopozda semptomları azaltmaya yönelik, bir noktada doğum kontrol amaçlı da kullanılan bir ilaç ama burada tabii o dozda kullanılmıyor yani genellikle o doğum kontrol amaçlı veya tedavi amaçlı kullanılan dozun 8 ila 43 katı yüksekliğinde kullanılıyor. Ama şöyle bir şey de var: Vücut bütünlüğünün bozulması kavramı çok fazla konuşuluyor yani dünyada da bunlar tartışılıyor. Esasında, vücut bütünlüğünü bozan bir tedavi veya önleyici ajan değil, zira ilaç bırakıldıktan belli bir süre sonra tekrar eski cinsel fonksiyonlarına veya hormonal seviyesine de ulaşıyor.

Tabii, şu da tartışılmış: İşte, libido ile hormonal yani cinsel arzu ile hormonal seviye arasında ne kadar ilişki var? Çok yoğun bir ilişki var ama tamamen her zaman aynı şekilde de gitmeyebiliyor. Burada yapılan şey o şeylerin azaltılması, hormonal seviyesinin yani testosteron erkeklik hormonu seviyesinin azaltılması anlamına geliyor.

Şimdilik bu kadar, sözlerimi tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz. Yoğun programınıza rağmen gösterdiğiniz hassasiyet için çok teşekkür ediyoruz.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Estağfurullah.

BAŞKAN – Gerçekten çok bilgilendik. Tıbbi açıdan benim bilmediğim birçok konu vardı, husus vardı, onların detaylarını aldık.

Tabii, sonrasında istişare edeceğiz, arkadaşlarla konuşacağız ama Kemalettin Bey bir tıp doktoru olarak, gelen sorular olursa... Siz ayrılacaksınız sanırım.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Başkanım şöyle: Ben şimdi Sayın Başbakan Yardımcımızın Başkanlığındaki toplantı için gideceğim ama şöyle bir şey olabilir; daha sonra ben -herhâlde tam tutanak alınıyor, tutanak memuru burada olduğuna göre- tutanaklara da bakacağım, şayet tekrardan bilgilendirmemiz gereken bir husus varsa yeniden bir başka komisyon toplantısına da gelebilirim.

Ben sizden ve değerli arkadaşlarımdan özür dileyerek müsaade alacağım, o toplantıya gideceğim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, çok sağ olun.

Kolay gelsin.

Evet, az önce söz vermek istediğimiz 23’üncü ve 24’üncü Dönem Milletvekilimiz Kemalettin Aydın. Kendisi tıp doktoru.

Sunumlarınız için buyurun Sayın Aydın.

4.- Kemalettin Aydın'ın, önceki dönemde hazırlanan cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesine yönelik yasal düzenlemede tüm siyasi partilerin hemfikir oldukları, konuyla ilgili duyarlılığın devam etmesi ve ihtiyaç duyulan başka düzenlemelerin yapılması gerektiği hakkında sunumu

KEMALETTİN AYDIN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, biz, geçmiş olduğumuz dönemlerde benden önceki sunum yapan arkadaşlarla çok yoğun bir çalışma yapmıştık, tabii ki o zaman da tüm siyasi partilerin içinde olduğu, hemfikir olunarak yapılan çalışmaları. Bugün belki tek siyasi partiden temsilciler buradayız ama o zaman yapmış olduğumuz Komisyon çalışmalarında ve bu çalışmalarda diğer siyasi partilerin de bizimle eşit duyu ve düşünce içerisinde olduğunu burada bildirmek isterim. Güzel çalışmalar yapılmıştı, bir yol alınmıştı ama o yolun daha çok alınması gerekli olduğu çok bir zaman geçmeden, bir dönem dahi geçmeden görünüyor ki Türkiye'nin gündeminde. Tabii ki Türkiye'nin gündeminde olmasını alınacak tedbirlerle ortadan kaldırmanın... Sıfır cinsel istismar ya da sıfır sorunlu bir Türkiye başka bir mesele. Dünyanın da gündeminde devam ediyor. Ha, üstüne birkaç dönem değil, hemen akabinde sorunun devam ettiğini gören Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Hükümetimizin bu konuda bir çalışma başlatması da ayrı bir hoşluk. Bu konuda da siz ve sizin haricinizde görünüyor ki Türkiye'de çalışılıyor. Çalışan tüm herkese buradan yürekten, bugünkü hâlimizle, bir vatandaş, bir hekim olarak teşekkür ediyorum.

Ben çok fazla konuşmayacağım. Çok emek sarf ettiğimiz konuyu üç değerli arkadaşımız sizlere anlattı. Başka bir zaman diliminde de bu sürecin yaşandığı dönemdeki hikâyelerimizi de anlatabiliriz, yaşadığımız zorlukları. Türkiye'nin... Siyasetteki arkadaşlarımıza kadar dahi tüm siyasi partilerle üzerinde konuştuğumuz konuyu konuşurken ne kadar zorlandığını, yaşadığımızı... İnşallah bunların azalacağını düşünüyorum. Tabii ki görünür durumda olması mı acaba sayıyı artırıyor yoksa sürekli, çok olan bir şeydi de şimdi çok konuşuluyor olduğu üzerine mi konuşuyoruz tartışılmalı, onlar sizlerin tartışacağınız konular ama uzun zamandır, otuz yıldır bu mesleği yapan birisi olarak, diğer taraftan da yedi sekiz yıldır aktif olarak siyasetin içindeyken başlayan ve hâlâ daha ilgilendiğimiz konuda bu işin örtülü kaldığını ve Türkiye'de bu yoğunluğun dün de -konuşulmasa da- yoğun olduğuna inanan birisiyim. Bu konuda ne yapsak azdır, ne yapsanız yine de azdır diye düşünüyorum yani her gün daha fazlasının bu mücadelede yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Yani bunları bilmeyen birilerinin olmadığını düşünmüyorum. Ortada bir olay olduğunda mutlaka bilenler var, en azından iki kişi biliyor bir olay olduysa ama üçüncü, dördüncü şahıslar da biliyor. Belki sosyokültürel değişimle bilenlerin konuşmasının sağlanabileceği bir ortamın altyapısı hazırlanmalı. Bilenler susmamalı bu konuda, sustukça, bilinmeyen oranı arttıkça bu faillerin de cesareti artıyor diye düşünüyorum. Türkiye'de kayboldu mu bilmiyorum ama faillerin sosyal izolasyonunun daha artırılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Ekranlarda görüyoruz ki fail cezaevinden çıktığı zaman ailesi ve mahallesi büyük bir eğlenceyle ve şeyle karşıyor. Aslında küçücük bir çocuğa insanlık dışı bir suç işlemiş birisi ama toplumda... Bunun üzerine tartışılması gerekli olduğunu düşünüyorum. Belki eskiden cezaevleri bu konuda daha farklıydı şimdi orada da bir farklılaşma söz konusu. Kısacası failin sosyal izolasyonunun tartışılacağı bir zemin hazırlanmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Hoş görün, bir cümle söyleyeceğim, bu konu özellikle tartışılabilir, başka şeyler de söyleyebilirsiniz ama mutfak çalışmalarının çok toplumla paylaşılan çalışmalar olmaması gerekli olduğunu, bunlar, bu mutfak çalışmaları toplumla paylaşıldıkça ekranlarda kontrol dışı görseller, görüntüler ve cümleler doğuyor. Bu da ahlaksız faillerin bir cesaret hâlini olağanlaştıracaktır. Olağanlaştıranın failleri suça...

Ne bileyim, kontrolsüz bir şekilde olabileceğini düşünüyorum yani mutfak çalışmalarının daha özenli, daha örtülü ve sonuç çıktığında da en acımasız ve dünyanın en ağır kararlarının alındığı sonuçların çıkması arzusunda olduğumu bilmenizi isterim.

Needet Bey, kendi uzmanlık alanında konuştu. Cinsel hormon seviyesi çok konuşuluyor ve getirilip bütün konu kastrasyona bağlanıyor. Biz çalışma yaptığımız dönemde –umarım siz bunları yaşamazsınız- her gün gazetelerin 3'üncü sayfasında, üçer beşer haber yapan gazetelerin dahi konuyu hadıma bağlayarak ve “hadım” kelimesine bağlayarak buradaki ciddiyeti toplum nezdinde azalttıklarını çok rahatlıkla gördük ve bir “hadım” kelimesine, Komisyon üyesi olan, o dönem bu işle uğraşan bütün arkadaşlarımız neredeyse bedel ödeyecek duruma gelmiştik. O nedenle, buradaki belki –tutanaklara geçtiği için söylüyorum- bu konuda haber yapacak, bu konuda toplumu yönlendirecek insanların böyle hadıma ya da kastrasyona, medikal ya da cerrahi kastrasyona bu işi boğmamaları arzusundayım. Çünkü diğer taraftan tek başına hormonal düzenleme elbette çok önemli. Dünyanın birçok yerinde uygulanıyor medikal kastrasyon ama bu patolojik kişilerin bütün meselelerinin bu hormonal düzeylerinin yüksek olmasının olmadığını düşünüyorum. Bunların çok ciddi bir şekilde, çocuklarından beri, birçok psikopatolojik temelde problemleri olan insanlar olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla da bu çocuklarla ilgilenen kadroların zaman içerisinde mutlaka bu tür testlerden, psikolojik, psikopatolojik ya da bu tarzdaki ruh hallerini ölçen psikoteknik incelemelerden geçtikten sonra kreş, çocuk yuvası, okul gibi çocukların olduğu bir yerde...

Son cümle olarak da şunu söylemek istiyorum: Biz, arkadaşlarımızla bunu elimize aldığımızda şunu görmüştük ağırlıklı olarak: Mağdur, sistemde daha fazla mağdur olan bir duruma doğru gidiyordu. Evini değiştir, mahallesini değiştir... Hiçbir failin mahallesini değiştirdiğini duymuyorduk ama mağdurun ya da mağdurenin -ne dersek- onun, mahallesini, okulunu, şehrini değiştirdiğine dair bütün hikâyeler... O nedenle, sürecin öyle güzel yönetilmesini arzu ediyorum ki mağdurun ya da mağdurenin –ne diyeceksek kelimeye- onun, bu süreçten sonra hiç mağdur edilmemesi gerekli olduğunu, poliste, hastanede, ÇİM’de, savcılıkta, adliyede, mahallede, kasabasında, her neredeyse ama failin, hukuki düzenin, toplumsal değerlerin, insani değerlerin, ahlakın, mesleğin ne olursa olsun en fazla mağdur edileceği bir sonuç arzu ederiz sizden. Yani mağdurun korunması, failin de en büyük bedelleri ödeyeceği sonuçların çıkmasını arzu ederek sözlerimi toparlamak istiyorum.

Çalışmalarınızda yüksek başarı, şahsımdan da büyük dua alacağımızı bilmenizi isterim. Tebrik ediyorum şimdiden.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz önceki milletvekilimiz, Gümüşhane Milletvekilimiz Doktor Kemalettin Aydın’a.

Hepimizi en yakından ilgilendiren gerçekten çok hassas bir konu, burada konuyu ele alalım, raporların incelenmesi, yayınlanması ve medyadaki dile kadar. Evet, iktidar partisiyle, muhalefet partisiyle toplumun tüm kesimleriyle konuyu çok hassas ele alıp, gerçekten iyi bir çözümü bulabilmek hepimizin derdi, işte bu toplantı da bunun için çok önemli.

Teşekkür ederiz yine yoğun vakitlerinizden bize vakit ayırdığınız için.

Şimdi, 26’ncı Dönem 24 Mart 2016 tarihinde Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonunun Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Fatma Benli’ye söz veriyorum.

Buyurun Sayın Benli.

5.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli’nin, 26’ncı Dönem Birinci Yasama Yılı’nda Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun çalışmaları ve hazırlanan rapor hakkında sunumu

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kıymetli hazırun, son konuşmacı olmak her zaman için çok zordur. Özellikle benim zorluğum alanında uzman olan ve bu konuya senelerce emek vererek çalışmalar gerçekleştiren 4 kişiden sonra konuşma yapmak ama ben öncelikle, KEFEK gibi çok fazla önemseydiğim bir komisyonun, çocuklara istismar ve çocuklara karşı cinsel saldırı kadar ağır, hayati bir konuda çalışma yapmasından duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum. Çünkü çocuklara karşı istismar aynen kadına karşı şiddet vakaları gibi sadece şiddete karşı olduğunun ifade edilmesiyle ya da “Falanca şu işi yapsın, şu kurum şunu gerçekleştirsin, Meclis en ağır cezayı versin.” diyerek yani başkalarının üzerine atılarak çözülebilecek bir mevzu değil. Bu, sadece tek bir bakanlığın, sadece Adalet Bakanlığının, sadece Aile Bakanlığının ya da doktorların, farklı disiplinlerin çalışarak çözebileceği bir mevzu değil. Tek bir vaka bile her birimizi -Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği üzere sadece istismar olmakla kalmayıp- bütün toplumu yok edişe getiren bir süreç. Bu nedenle her yönüyle işlenmesi ve ceza verilmesinden önce de cinsel istismara giden yolların kapatılması için bütün birimlerin aynı anda çalışma yapması gerekiyor.

Geçmişe dönüp baktığımızda, bu konuda Meclisin daha önce çok fazla çalışma yaptığını görüyoruz çünkü daha 1990’lı yıllarda çocukları korumayla alakalı uluslararası sözleşme imzalanmasına rağmen buna dair özel yasalar çıkarılması ancak 2004’ten sonra, 2004’te Ceza Yasası’nda çocukların cinsel istismarının özel bir maddeyle düzenlenmesiyle başlıyor. 2005’te Çocuk Koruma Kanunu’nun çıkarılması bununla bağlantılı, 2007’de yine çocuklara karşı cinsel istismarı düzenleyen Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nin onaylanması, yine çok değerli vekillerimin katkılarıyla 2014 yılında hem Ceza Yasası’nda hem de Ceza İnfaz Yasası’nda değişiklikler yapılması bununla ilgili. Tabii, yine, bütün halkımızın desteğiyle de onaylanan 2010 Anayasa değişikliğinde özellikle çocukların korunmasına ilişkin anayasal düzenleme yapılması, pozitif ayrımcılığın getirilmesi de bence hassasiyeti artıran sebeplerden. Ama başta altını çizdiğim gibi tek bir olay bile bütün toplumu derinden yaralayabiliyor.

Daha önce yapılan çalışmaları artırmak adına zaten biz, 2016 yılında başta cinsel istismar olmak üzere çocuklara karşı gerçekleştirilen tüm istismarların araştırılarak bunlara ilişkin önlemlerin alınmasına dair bir komisyon çalışması gerçekleştirdik. Buna katılan bütün siyasi partilere teşekkür ediyorum, bu çalışma çok değerliydi. Biz öncelikle literatür çalışması yaptık, daha önce yapılan, çok değerli katkılarda bulunan bütün çalışmaları değerlendirdik. Özellikle bu alana otuz senesini veren öğretim görevlileriyle beraber çalıştık çünkü arzu ettiğimiz husus, sadece yasalarda bir değişiklik yapmamak, bunun haricinde genel, çocuk istismarını getiren bütün yolların en baştan kapatılmasıyla alakalı bakanlıklara düşen bütün görevlerin değerlendirilmesiydi. Bunun için hem sivil toplum kuruluşlarıyla hem akademisyenlerle hem barolarla, Aile Bakanlığı yetkilileriyle, bu davalara bakan Yargıtay üyeleriyle ve resmi kuruluşlarla, hem Aile Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı gibi kendi devlet dairelerimizle hem de ILO gibi, UNICEF gibi bu alanda çalışan uluslararası kuruluşlarla görüştük. Hatta alanda çalıştığı için yurt dışında bulunan kişilerle dahi özel görüşmeler gerçekleştirdik. Çocuk izlem merkezlerine bire bir gittik, ben özel olarak teşekkür ediyorum çünkü kendim de şahsen bir çocuğun ayna arkasında sosyal çalışmacıyla nasıl bir ifadede bulunduğunu, arkadan savcının onu nasıl yönlendirdiğini, böylelikle ifade alınma esnasında çocuğun örselenmemesini, ayrıca savcılığın konudan tam manasıyla haberdar olup gerekli incelemeleri nasıl yaptığını görmüş oldum. Bu noktada bizim Komisyonumuzun çalışması hem daha önce yapılan çalışmaları değerlendirmek hem bir adım öteye nasıl gideriz, bir tek çocuğumuzu daha fazla nasıl koruruz düşüncesine odaklanmıştı.

Raporumuzun neticesinde 88 tane genel değerlendirmede bulunduk. Bu değerlendirmelerin bir kısmı hayata geçti, bir kısmı üzerinde hâlen çalışmalar devam ediyor. Ben çok yorulduğunuzun farkındayım, o yüzden kısaca bunların bir kısmına değineceğim. Özellikle, bizim ifade ettiğimiz ana

hususlardan bir tanesi, Meclis araştırması komisyonu olduğumuz için Mecliste de buna dair daimî bir komisyon kurulmasıydı. Buna ilişkin yasa teklifi verdik, yasa teklifimizin daha sonra nihayete ereceğini ümit ediyorum.

İkinci ana konu ise çocuk koruma koordinasyon merkezinin kurulmasıydı çünkü farklı disiplinler, farklı bakanlıklar alanda çalışıyorlar ancak bazen kendi aralarında koordinasyon olmadığında birinin yaptığı çok güzel bir davranışı diğer bakanlık tamamlayamayabiliyor. Daha önce gerçekleşme şansı olmadı ama son dönemde Cumhurbaşkanımızın bu yöndeki kararlılığı ifade etmesi üzerine Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ başkanlığında 6 bakanla beraber kurulan bu çalışmanın ben daha sonraki aşamada da çocuk koruma koordinasyon merkezi tarzında daha kalıcı, daha çok devam edecek bir çalışma olabileceğini ümit ediyorum, bununla ilgili çalışmalar yürüyor. Nitekim il ve ilçelerimizde çocuk koruma koordinasyon kurulları var, bunların etkin hâle getirilmesine ilişkin önerilerimiz mevcuttu.

Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin önerilerde bulunduk. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı neticesi de Komisyonumuzdan sonra yasalaştı biliyorsunuz ve özellikle 12 yaşın altındaki çocuklara karşı gerçekleştirilen nitelikli cinsel saldırı suçunun cezasının on sekiz seneden daha aşağı olamayacağına dair düzenleme getirildi. Bu, Komisyon sonrası yapılan düzenlemelerden bir tanesiydi.

Çocukların tekrar tekrar ifade vermesinin engellenmesine ilişkin önerilerde bulunmaktaydık. Biliyorsunuz, bununla ilgili çocuk adli görüşme odaları var, bununla ilgili düzenlemeler var ama her adliye bunu maalesef gerçekleştiriyor, buna ilişkin düzenlemeler devam ediyor.

Özellikle, çocuk istismarı suçunda mağdurun yaş küçüklüğünün artırım sebebi olmasına ilişkin bir önerimiz vardı çünkü 2004'te Ceza Yasası çıktığında mağdur ile fail arasındaki yaş aralığının 5'ten fazla olması ağırlaştırıcı sebepti. Bunu Anayasa Mahkemesi iptal etmişti ama hâlen üzerinde çalışmalar devam ediyor. Çünkü şu an karşı karşıya kaldığımız sorunlardan bir tanesi 15-18 yaş aralığında 2 çocuğun birbiriyle beraber olması. Daha sonra şikâyet edilme hâlinde -biri 15, biri 17 olan 2 çocuk- özel yasadaki tanım gereği erkekler hakkında ceza davası açılıyor. Bizim aslında önerdiğimiz ve üzerinde çalışma yapılmasını asıl istediğimiz konu, erişkinle, 18 yaştan büyük birisi ile 15-18 yaş aralığındaki bir başkasının cinsel beraberliğinin rızaya dayalı olsa bile suç olmasıydı, ki bu hem Amerika'da hem pek çok Avrupa ülkesinde gerçekleşen bir durum. Çünkü 15-16 yaşındaki bir kız çocuğunun 18 yaşından büyük birisiyle beraberliğinde herhangi bir şekilde cebir, şiddet ya da ona eğilim duymasını gerektiren bir sebep olmadığını ifade etmek çok kolay değil, burada sorumluluk erişkin olan kişiye düşüyor sonuçta.

Özellikle, çocuk bakımından sorumlu olan kişilerin çocuğun bakımıyla, çocuğun istismara uğrayabileceği alanlarda ihmali davranışlarının özellikle değerlendirilmesi ve cezalandırılma sebebi olması teklif ettiğimiz hususlardan bir tanesiydi.

Şu an özellikle bir kişiyi terk etmek, kendisinden hamile olduğunu bildiği birisini terk etmek Türk Ceza Kanunu'na göre suç. Aileler ve ebeveynler kendilerinin bakım yükümlülüğü olan çocukları ihmal etmek suretiyle istismara uğramalarına vesile olurlarsa, sebebiyet verilerse bu durumun yasa da yer alması gerektiği aşikâr bir durum.

Özellikle, bizim önerilerimizden bir tanesi, her ne ad olursa olsun, nasıl isimlendirilirse isimlendirilsin, öğrencilerin kaldığı yurt, misafirhane, konukevi, pansiyon gibi barınma hizmeti veren yerlerde denetim ve iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatının Millî Eğitim Bakanlığının sorumluluğunda olması gerektiği yönündeydi. Bizim Komisyonumuzun raporundan sonra yapılan bir düzenlemeyle bu konuda ilgili bütün birimlerin denetimi Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı, böylelikle bu kurumlarda denetimin yapılması ve çocuklara karşı istismar riskinin en aza indirilmesi hedeflenmiş oldu.

Çocuk pornografisiyle ilgili çalışmalar yapılması, özellikle sosyal medyada çocukların kullanımına ilişkin, istismar ve kötü muamele örneklerinin bulunmasına ilişkin önerilerimiz vardı.

Çocuk izlem merkezleri... Bunun için tekrar emeği geçen bütün vekillerimize ve katkı veren Bakanımıza teşekkür ediyorum. Çocuk izlem merkezleri şu an 28 ilde 31 tane. Biz daha fazla artırılması gerektiğine ilişkin öneride bulunmuştuk. Yine Komisyonumuzdan sonra yapılan çalışmada Sağlık Bakanlığı yeni 15 tane daha açılmasına ilişkin karar verdi. Burada tek sıkıntı, çocuk izlem merkezinde çalışan insanlar bu konunun uzmanları, bunun için orada çocuk psikologlarının, çocuk psikiyatristlerinin bulunması gerekiyor. Herhangi bir sosyal çalışmacıyla karşı karşıya getirmek, izlem merkezlerinin gerçek amacını yitirmesine, gerelettiirmesine imkân sağlamayacak, bu konuda çalışma aşama aşama devam etti. 15 tanesinin yakın bir zamanda açılmasını ümit ediyorum.

Çocuk gelişimi ve istismarı noktasında ebeveynlerin bilgilendirilmesi, bu konuda çalışan devlet kurumlarının bilgilendirilmesi önerilerimiz arasındaydı.

Bana göre, KEFEK’le ilgili en önemli hususlardan bir tanesi, çocukla ilgili çalışılan alanlarda kadın istihdamının daha fazla teşvik edilmesi çünkü kadınların, özellikle rehber öğretmenlerin artırılması, karma eğitim veren okullarda hem kadın hem erkek rehber öğretmenin bulunması. Çünkü devam eden vakalarda, özellikle cinsel istismar olaylarını en çok rehber öğretmenlerin tespit edebildiğini gözlemleyebiliyoruz. Bu noktada rehber öğretmenlerin artması ve özellikle de kadın çalışanların istihdam edilmesi istismar konusunda da bizim açımızdan olumlu gelişme sağlayacak bir konu.

Her hâlükârda çocuklara yönelik hizmet veren sektör çalışanlarının da izleme ve denetimlerini sağlayacak mekanizmaların oluşturulması bizim için önemliydi. Çocuklarla beraber çalışacak olanlarla -ki buna servis şoförlerini de katabilirsiniz kırtasiye sahiplerini de, çocuklarla bire bir ya da okullarda çalışan hizmetlileri de- ilgili kadın istihdamının daha fazla teşvik edilmesi ki Hükûmetimizin yaptığı çalışmalarda, biliyorsunuz, daha çok özel sektörde kadın istihdamına prim ödenmesine destek veriliyor, bunun belki daha fazla artırılması ve çocuklarla ilgili çalışılacak kişilerin KPSS puanı dışında bazı psikolojik testlerden geçirilmesi. Bir öğretmen adayının sadece KPSS’de başarılı olması o kişi için bazen yeterli olmayabiliyor. Bu noktada da çalışmalar yapılacağını ümit ediyorum.

Çocukların yardıma muhtaç oldukları alanda ulaşabilecekleri özel bir çağrı merkezinin oluşması. Şu ana kadar bu gerçekleşmedi ancak daha önce yönlendirme yapan Alo 183’ün direkt arandığı zaman ilgili birimlerle görüşebilmesi de bizim Komisyon raporundan sonra gerçekleşti.

Çocuğa karşı şiddeti önleme eylem planıyla ilgili çalışmalar mevcut. Çocukların yine bedenlerini nasıl koruyacaklarına ilişkin daha önceki raporlarda da ifade edilen hususlarla ilgili çalışmalar var. Çocuk istismarında riskli alanların belirlenmesine ilişkin çalışmalarımız vardı ki bunlar arasında çocuk işçiliği gelmekte. Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Deklarasyonu daha yeni Çalışma Bakanlığımız tarafından yayımlandı. Sokakta çalışan çocuklar, madde bağımlısı olan çocuklar, daha önce cinsel istismara maruz kalan çocuklar ve suça sürüklenen çocuklar daha fazla risk alanı olarak tespit edilen çocuklardı. Bunlarla ilgili özel çalışmalar yapılmasını öngörmüştük.

Kimyasal kastrasyonun bizim raporumuz zamanında yönetmeliği çıkmamıştı. Yönetmeliğin ivedilikle çıkarılmasına ilişkin önerimiz mevcuttu ki bizim Komisyon raporumuz açıklandıktan sonra yönetmelik çıktı. Şu an her ne kadar yönetmelikte yer alan “yok etme” ifadesinden dolayı Danıştay kastrasyonla ilgili bu yönetmelik maddesini iptal etmiş olsa bile bizim önerimiz ve yapılan çalışma bu konunun yönetmelikle değil, açıkça bir yasa hükmüyle düzenlenmesi ve hem istismarın tekrarının önlenmesi ama bunu yaparken de toplumda gereksiz tartışmalara sebebiyet vermeyecek ve Kemalettin Vekilimin çok isabetli ifade ettiği üzere, yapılan çok fazla güzel gelişmenin bir tane maddede boğulmasını engelleyecek umundayım.

Bunun dışında, özellikle cinsel istismara uğrayan çocuklarla ilgili özel rehabilite merkezlerinin bulunması, mağdur hakları kanun taslağıyla ilgili çalışmalar yapılması da önerilerimiz arasındaydı. Buna ilişkin yakın bir zamanda bir çalışmanın ete kemiğe bürünebileceğini ümit ediyorum. Çocuk mahkeme sayısının, çocuk adli görüşme sayılarının, odalarının artırılması, cumhuriyet savcılarının daha fazla ÇİM'lerdeki görüşmelere katılmasına ilişkin çalışmalarımız vardı, buna ilişkin bir kısım ilerlemelerde bulunuldu. Özellikle cinsel suç faili olan çocuklar için özel rehabilite programlarının yapılması çünkü kendisi cinsel istismara uğradığı için daha fazla risk grubunda olan faillerle ilgili özel bir çalışma yapılması teklifimiz vardı; buna ilişkin de çalışmalar devam ediyor, önemli de bir aşama kaydedilmiş durumda. Medyaya ilişkin önerilerimiz bulunmaktaydı. Günlük kiralık ev hizmetlerinin cinsel istismara ilişkin, çok fazla riskli alanlar bulunmasına ilişkin özel önlem alınmasına dair önerilerimiz mevcuttu; buna ilişkin de bir adım atılmış durumda.

Nasıl dün okullarda ve diğer alanlarda çocuklara karşı gerçekleşen fiziksel ceza, asla kaldırılamaz, asla değiştirilemez gibi düşünülse de önemli bir aşama kaydedildiyse, bütün toplumun, her kesimin bu konuda özel bir çalışma yapmasıyla cezaların artırılması ama derhâl etkin soruşturulma açılmasıyla minimum seviyeye indirildiyse, nasıl kameraların var olması bu kadar ağır bir durumun Türkiye'de önemli bir aşama kaydetmesine sebebiyet verdiyse cinsel istismarla alakalı yapılacak her çalışma da cezalandırmanın dışında, önlemeye yönelik olan, o alanları kapatmaya yönelik olan her çalışma da bizim bir sonraki aşamada daha az çocuğumuzun canının yanmasıyla sonuçlanacak çünkü tek bir çocuk bile burada bulunan, bu Mecliste bulunan, bütün Türkiye'de bulunan herkesin, bütün ülkemizin yüreğini kanatmaya yetiyor.

Ben KEFEK'e bu konuyu özel gündem maddesi olarak aldığı, hem İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu hem başta cinsel istismar olmak üzere bütün istismarları önlemekle alakalı Meclis araştırma komisyonuna katkı vermeyi bir şekilde kabul ettiği için, bu toplantı konusunu açmakla kabul ettiği için özel olarak teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum.

Hem Sayın Dedegil'e hem Sayın Asan'a hem Sayın Aydın'a hem Sayın Ünüvar'a -aramızdan ayrıldı- ve Sayın Benli'ye çok teşekkür ederim. Değerli çalışmalarını bize bu kadar kısa zamanda -aslında çok büyük ve önemli çalışma- sunmaya çalıştınız, biz de ve üyelerimiz de sizi sabırla dinledik.

Tabii, hukuken tanımlanması, dünya örneklerinin incelenmesi, Amerika'da başlayan süreçle birlikte bu çalışmanın adım adım ilerlemesi, akademik açıdan tam boyutlarıyla, eğitim boyutuyla ve her ayağıyla birlikte ele alınması ve bunun, daha çalışma mutfağındayken süreçlerin o kadar hassas ve titizlikle ilerlemesi, medyadaki diline kadar tüm süreçlerin, bu çocuğun bedenine yapılan saldırının hepimize, tüm toplum kesimlerine yapılan saldırı hassasiyetiyle ele alınması, siyasetüstü ele alınması çok önemli. Bu anlamda bütün konuşmacılarıma teşekkür ediyorum. Bizler de inanıyorum ki bu çalışmayla birlikte bu kadar önemli ve bu kadar da hassasiyetle ele alarak bir nebze olsun bu süreçte katkımızı sağlamaya çalışacağız.

Çok teşekkür ederim.

IV.- KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.-Cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına ilişkin görüşmeler

BAŞKAN - Eğer izniniz olursa üyelerimizden söz almak isteyenler varsa, görüşlerini belirtmek isteyenler varsa söz verelim; sonra gündemimizin diğer maddesine geçeceğim.

Sayın Yüceer, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Tabii, maalesef, ülkemizde özellikle son zamanlarda hemen her gün bir çocuk istismarı haberiyle uyanıyoruz ve tanık oluyoruz. Tabii “çocuk” “istismar” “ölüm” “kadın” “şiddet” kelimeleri yan yana geldiğinde hepimizin vicdanı sızlıyor, bu konuda hiç kimsenin şüphesi yok ki burada hepimiz aynı vicdani duyguyla olaya bakıyoruz, aynı vicdan sızlamasını yaşıyoruz, aynı sorumluluk duygusunu yaşıyoruz. Burada sadece bu, milletvekili olmamızın sorumluluğu değil, bir insan olmanın sorumluluğu yani bunu herkesin yaşadığından hiç şüphem yok. İşte, bu toplumun gerçekten vicdanını yaralayan, infial yaratan bu türden olayların araştırılması, bu yönde, bunları önleme yönünde çözüm bulma yolunda adım atılması gerçekten çok önemli ama bunun tek tarafı olarak atılması, münferit olması ya da işte, sadece çoğunlukçu bir bakış açısıyla, tek bir bakış açısıyla bu olayın ele alınması da maalesef göstermelik oluyor. İşte, onun için diyoruz ki: Biz bunu çoğulcu yapalım, siyasetin tüm katmanları, bu alanda emek veren, mücadele veren sivil toplum kuruluşları, vakıflar bir araya gelsin, bu konu hakkındaki fikirlerini, çalışmalarını tıpkı sizlerin paylaştığı gibi paylaşsın ama son olarak yaşadığımız işte, altı bakanlığın koordinasyonunda bu cinsel istismar olayı tekrar değerlendiriliyor. Bu olayda da baktığımızda yine bu çoğunlukçu anlayışın izlerini görüyoruz. Dün Sayın Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ bizim de grubumuzu ziyaret etti sağ olsunlar, bu konu hakkındaki çalışmalar hakkında kabaca tabii, çok detaya inmeden fikir verip önerileri sunup karşılıklı bir istişare yapıldı. Ama basına sızan haberlerde hani işte “Biz altı ayda yapılacak işi on günde yapıyoruz.” gibi bir söylem ifade etti kendisi. Madem on günde yapılacaksa on beş yıldır niye duruyoruz? Çünkü bu on beş yıl boyunca o kadar çok çocuğun, o kadar çok ailenin, o kadar çok kadının, o kadar çok insanın canı yandı ki yani neden durduk o zaman on beş yıldır? Şimdi, evet, yasalar yapıyoruz “Hemen yasaları değiştirelim.” refleksine sahip oluyoruz. 2004’te Sayın Alev Dedegil’le de -geçen dönem- birlikteydik şiddet komisyonunda. Gerçekten 2004’te ciddi düzenlemeler oldu, gene 2014’te çocuk cinsel istismarına yönelik cezaların artırılmasında alt sınır on sekiz yıla çıktı mesela 12 yaş altına, 12 yaş üstüne on altı; alt sınırlar çok ciddi anlamda yükseltildi. Bunlar çok önemli ve anlamlı adımlar. Biliyorsunuz, sarkıntılık geldiği için Anayasa Mahkemesini iptal kararları var 2015 yılındaki. İşte, baktı ki bu iptal kararlarıyla ortaya çıkan bir mağduriyet var. Peki, mağdur ve fail çocuksa, ikisi de çocuksa, hani kim mağdur, kim fail? 14 yaşında, 15 yaşında çocuklar; kız erkeği öptü, hangisi mağdur, hangisi fail? Şimdi, bunlara yönelik de gerçekten cezalar anlamında ciddi sıkıntılarımız var. Şimdi, bunları konuşmadan, sorunu, problemi doğru teşhis etmeden hâlâ getirip bunu hadım, kastrasyon, idam, zina tartışmalarıyla bu alana hapsedmek gerçekten Meclisin, sizlerin, bizlerin tüm birikimini, tüm çalışmalarını heba ediyor, olayı basitleştiriyor, ya, sorumluluğumuzu alıyor yani bu, bir toplumsal sorun. Yani burada, cinsel istismar olaylarında -ben de bir tıp hekimiyim- cinsel istismar yapan suçluların çoğunluğunun biz pedofil olmadığını biliyoruz. Ne demek bu? Cinsel dürtülerini kontrol edebilen demek. Şimdi, hâl böyleyken, cinsel dürtülerini kontrol edebilen kişilerse bunu pedofili kabul edip, bunu sadece bir kastrasyon, hadım üzerinden bir mucize bulmuş gibi sunmak hem dünyanın hem Türkiye’nin, hepimizin birikimiyle, bence aklıyla dalga geçmek oluyor çünkü gerçekten mevcut yasalarımız oldukça ağırlaştırıldı ama uygulamaya baktığımızda, maalesef bu yasaların uygulanmadığını görüyoruz, işte örnekleri var, vereyim size hemen.

Bakın, en son 12 yaşındaki bir kız çocuğu için mahkeme “18 yaşında gösteriyor.” gerekçesiyle sanığı suçsuz buluyor. Yargıtay “Bekâreti bozulmadı.” gerekçesiyle beş yıl boyunca 5,5 yaşındaki yeğenini taciz eden cinsel istismar suçlusunun cezasında indirim yapıyor. Yargıtay 8 yaşındaki bir kız çocuğuna istismarın hazırlık aşamasında kaldığı ve teşebbüs aşamasına ulaşmadığı gerekçesiyle sanıkların hapis cezasını bozuyorsa, işte yurtlarda, tarikat yurtlarında, vakıf yurtlarında, bunlarda hemen bir gizlilik kararı alınıp örtbas edilmeye çalışılıyorsa, biz ilk önce mevcut uyguladığımız yasalarda diyeceğiz ki: Biz mevcut yasaları uyguluyor muyuz? Peki, uygulama yeterli mi? Nasıl bileceğiz? Yani

biz, tamam, bu yasaları yaptık; gerçekten cinsel istismarı önledik mi, ne oldu, nasıl bir etki yarattı verdiğimiz tıbbi hizmetler, rehabilitasyon, risklerin azaltılması, bilinçlendirme, farkına vardırma, sahiplenme duygusu toplumda? Çünkü hepsini konuştuk biraz önce, eğitimden bahsettik, risklerin azaltılmasından bahsettik, buna yönelik işte ÇİM'lerden, çocuk koruma alanlarından bahsettik. Bu alanlarda gerçekten ne oldu diye bir şeyiniz var mı? Maalesef yok, buna bakamıyoruz, yine diyoruz ki: Hemen kanunları değiştirelim. Gene aynı şeyleri yapıp, hatta özellikle mevcut hukukumuzda geriye gidip... Çünkü gerek ülkemizde gerekse dünyada evrensel hukuk bu tartışmaları yaptı; zina tartışmasını yaptık, hadım tartışmalarını yaptık, idam tartışmalarını yaptık ve bunların Anayasa'ya, insan haklarına, tıbbi etiğe aykırı olduğunu söyledik, tüm dünya da bunu söylüyor. Evet, uygulayanlar var farklı farklı ama uygulamalarının yanında...

Sizler bazı örnekler verdiniz Amerika'dan, bende de var bazı örnekler, bazı çalışmalar var. Mesela, Amerika'da yapılan bir araştırma var; hapisteki pedofillere diyorlar ki: "Özgürlüğünüze kavuşmanız karşılığında hadım olmayı ister misiniz?" sorusunu yöneltiyorlar. Çıkan sonuç hiç de tedavinin işe yaramadığını gösteriyor. Öneriyle gerçekten ilgileniyor pedofiller ama cinsel saldırganlıkta ya da tecavüzde önemli olanın cinsel birleşme olmadığını, karşıdaki güçsüz kişiyi tamamen ele geçirme duygusunun önemini anlatmışlar. Yani buradan ne çıkıyor? Cinsel saldırının cinsellikten çok erkek şiddetiyle, güçle alakalı olduğunu gösteriyor. Bir diğer çalışma, cinsel taciz ya da tecavüze yeltenenlerin çoğunun cinsel olarak iktidarsız olduklarını açığa çıkarması; bu da bize bir şeyleri gösteriyor. Yani şimdi, bu taraftan, yanlıştan giderek ya da bir insan hakkı ihlali yeni bir insan hakkı ihlaliyle önlemeye çalışmak, bu doğru bir şey değil. Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuku, yargısı bunları çok çok geride bıraktı.

Şimdi, pedofili olgularında, evet, uygulanabilenler var, kriminolojik endikasyonları var bunların. Hastanın kabul etmesi -biliyorsunuz- çok önemlidir, etiktir, tıbbi etiği var çünkü şey yapıyoruz, ben hani konuşmalardan ara sıra onu görüyorum; bu, belki yeterince olaya vâkıf olmama, bilgi sahibi olmamaya da alakalı. Burası için değil, geneli için, toplumun ekseriyeti için konuşuyorum. Yani burada bir suçlu ile hastayı, tedavi ile cezayı karıştırma var. Cezanın bir kefareti var, değil mi, kefareti olmalı; bir de güvenlik tedbiri olmalı, önlemeli. Tabii ki buradaki cezalar çok önemli, en ağır cezaları alsınlar ama cezalardan daha önemlisi, biz bu suçun oluşmasını, yeni suçların oluşmasını önlemek istiyoruz. Çocuk mağdur edilmiş, değil mi, perişan olmuş, ona yapacaklarımız... Tabii ki en ağır şekilde o insanı cezalandırmak, bir şekliyle rehabilite etmek ama onun da bir insan hakkı ihlali olduğunu unutmadan çünkü biz bu noktadayız, bizim hukukumuz bu noktada olmalı. Ama bir diğeri de en önemlisi, hatta bundan daha önemlisi, yeni çocukların istismar edilmesini önlemek. İşte asıl alanımız, çalışma alanımız bizlerin, siyasetçilerin burası diye düşünüyorum ve bu alan en önemli alan ama bizim konuşmalarımızda geçmeyen, önemsemediğimiz, ihmal ettiğimiz, yok saydığımız alan da bu. Ne yapıyoruz? Çalışmalarımız var mı? Önlemek için ne yapıyoruz? Riskli gruplar var değil mi, bu riskli gruplara yönelik neler yapıyoruz? Bağımlı aileler var, ekonomik olarak güçsüzlükler var, çocukların toplu yaşamak zorunda olduğu yerler var, yurtlar var, vakıflar var, okullar var, bir sürü alan. Ya, bu alanda bizlerin daha çok bunları konuşuyor olması lazım. Evet, medya bunu çekebilir, insanlar belki buna kulağını daha kabartabilir ama bu türden konuşmalarla buna bizlerin de mahal verdiğini düşünüyorum. Bizlerin bunu kestirip atması lazım ve gerçek çözüm... Çünkü gerçekten, idamı, hadımı, işte kastrasyonu konuşmak bizi sorunun çözümünden en uzak noktaya götürüyor ve yaptıklarımızı içselleştiriyor diye düşünüyorum. Hani bu konuda özellikle hepimizin gereken hassasiyeti göstermesi gerekir diye düşünüyorum.

Şimdilik bu kadar. Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Doğan, buyurun.

AYŞE DOĞAN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, huzurunuzda, Komisyonumuzun olağanüstü toplantısına teşrif eden Sayın Alev Dedegil’e, Sayın Profesör Doktor Aşkın Asan’a, geçmiş dönem milletvekilimiz Kemalettin Aydın Bey’e ve Fatma Benli Vekilimize, biraz önce aramızdan ayrılan Necdet Ünüvar Vekilimize teşekkür ediyorum.

Geçmişte ve şu anda bu önemli konular üzerinde çalışmalara destek veren, emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum öncelikle.

Ben burada, çalışmaya, bu toplantıya katılım sağlayan vekillerimizle, misafirlerimizle birlikte bir sitemimi dile getirmek istiyorum kayıtlara geçmesi açısından. Bunun adı ister istismar olsun ister taciz olsun, ne olursa olsun, millet olarak topyekûn, her zaman olduğu gibi, milletimizi, vatandaşlarımızı, gençlerimizi ilgilendiren her konuda bir araya geliyoruz. Ancak üzülererek belirtmek istiyorum, her zaman gördüğümüz gibi ana muhalefet partisi ve HDP Grubu siyaset anlamında on altı yıldır iktidarda olan Hükümetimizi bu konular üzerinden yıpratmak için gündem oluşturmuyorlar.

Ben Sayın Candan Hanım’a teşekkür ediyorum, olağanüstü bir toplantıya, 11 milletvekilinin imzasını toplayarak bizlerin burada toplanmasına vesile oldu. Önemli bir konu, konulara tekrar çözüm bulmak için, geçmişte yapılanların üzerine tekrar tekrar katkı sağlamak için hepimiz buradayız, başımızın üstüne. Ama kendilerine öncelikle şunu sormak istiyorum: 11 milletvekilinden diğer geri kalanlar nerede acaba? Özellikle HDP’li ve CHP’li arkadaşlardan diğer arkadaşlarımız burada yok ve Meclisimiz tatil olmasına rağmen bizler kaldık. Hepimizin çocukları var, programlarımız var, biz özellikle buradayız.

İkinci bir husus da Sayın Canan Hanım çok hassasiyetle üzerinde duruyor ama ben öbür sitemimi tekrar arkadaşşıma... Kendisi de sağlıkçı, meslektaşımız. Konuşmalarında biraz çelişkiler var, her zamanki gibi gündemi farklı yönlere çekmeye çalıştı, üzüldüm. Komisyonumuzda bir çözüm bulunması için çalışılıyor veya çalışmalar da yapılmış. Çözüm bulunsun, olan olayların oluşması engellensin deniyor, bir taraftan da işte hadımdı, şuydu, buydu, bunlar insanlık dışı suçtur; bununla ilgili ceza alınmamasıyla ilgili yine sonucu insan haklarına getiriyor. Peki, günümüzde bu mağdur kişileri kendi evlatlarımız yerine koyduğumuz zaman -hepimiz anneyiz, babayız, yeğenimiz var, çocuklarımız var-onların yerine koyduğunuzda, işte bu oluşumun olmasını engellemeliydik diye mi düşüneceğiz? Bence, kesinlikle bunda herkes aynı kanaatte, insan hakları konusuna işimize geldiği gibi değinmememiz lazım, cezası ne gerekiyorsa yapılmalı, tıbben cezai müeyyide açısından da.

Biraz önce hekimlerimiz de konuştular, ben diş hekimiyim. İşte olayın oluşmasında hormonların her zaman tetikleyici rol olmadığı, psikolojik sebeplerin olabildiği, bunların hepsi görülüyor. Ama insanların bilinçaltında bu cezanın da uygulanmasının gerektiğini bilmesi gerekli, ne olursa olsun. Bu anlamda istiyorum.

İkinci bir konu, bunu gündeme getirmek istemiyordum ama yine mecbur kaldım. İşte bazı konularda yurtlar, toplu ortamlar, şunlar bunlar dile getiriliyor. Üstü kapatılmak istendiği için, işte, yasaklama getirildiğinden falan bahsediliyor. Geçtiğimiz gün ben çok üzüldüm. Kendileri de sosyal medyada paylaştı. Bizim kendi -birlikte, aynı- ilimizde olan bir olay. Bir gazetecinin hemen sonucu... Gizlilik kararları bu olayların önemli. Ailelerin, mağdurların toplumda yaşadığı ortamdaki durum önemli. Bir annenin psikolojik problemleri nedeniyle... Henüz sonuca ulaşmadan arkadaşımız, vekilimiz sosyal medyada paylaşımda bulunuyor ve bunu bizim Aile Bakanlığımız kontrol altına almış bulunmakta. Bu olayları siyaset sebebi yapıp da hemen gündemde paylaşılmasının getirdiği sonuçları hepimizin bilmesi gerekli. Bu suçlama, psikolojik problemleri olan bir annenin eşine yaptığı şikâyet. Baba içeri alınıyor. Anne sık sık tedavi gördüğü için kontrol altında. Bakanlığımız, kaymakamlık, il

sosyal politikalar müdürlüğümüz, valiliğimiz denetiminde kontrol altında ama bunun sosyal medyada paylaşılması nedeniyle çok üzüntülere sebebiyet verdi. Burada gizlilik kararı alındı yine. Bu gizlilik kararının alınması, olayların, kurumların korunması anlamında değil, hem insanların, her iki tarafın da mağdurlarının korunması hem de olayın sonuca bağlanması açısından çok önemli olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu anlamda suçlanan baba şu anda içeride sinir krizleri geçirmekte ve bu suçlamayı yapan annenin de psikolojik problemleri olduğu herkes tarafından biliniyor. Ben bunların gündeme gelmesinde, bazı şeylerde, siyaset anlamında insanların daha zora sokulduğuna inanıyorum. Biraz daha, siyaset yaparken yerelde, genelde hepimizin dikkat etmesi gerektiğine inanıyorum ve burada daha fazla detaya girmek istemiyorum. Ben arkadaşımızla özel, bire bir konuşacağım.

Geçmişte yine ilçemizde Cumhuriyet Halk Partisi belediyesinin kreşinde gündeme gelen bir olay oldu. Bir velinin şikâyeti üzerine bakıcı oradan uzaklaştırıldı. Sonuçta olayların sıkıntılı olmadığı yani gerçek dışı olduğu ve uzaklaştırılan bakıcı annenin de mağdur olduğu ortaya çıktı. Ben buradan soruyorum: Burası tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisi değil ama Sayın Candan Hanım, acaba bu haksız yere suçlanan bakıcı anne kreşteki görevine iade edildi mi? Onun mağduriyeti giderildi mi? Bunlar çok önemli. Bunları sürekli genel basında, genel siyasette ve medyada gündeme getiriyoruz ama ben yerelde de bu konuda hassas olunmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Cevap hakkı doğdu bana herhâlde.

BAŞKAN – Buyurun.

V.-AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ Milletvekili Ayşe Doğan'ın cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Öncelikle bu gündemle toplanılsın diye bizim böyle olağanüstü bir toplantı çağrımız olmadı. Bizim kendi KEFEK'in çalışma usulleriyle ilgili, özellikle, hani, son kadına yönelik şiddet... Şimdi, hani, gündem karmaşası yaşandı. Öyle bir şeyimiz yok. O zaten bundan sonraki gündemde konuşulacak. Herhâlde şu an onu konuşmak biraz erken oldu.

İkinci olarak da bunu siyasetüstü olarak biz algıladığımızı... Her ortamda gerçekten gerekli katkıyı verdik. Bu konuda birlikte güzel şeyler de yaptık. 6284 olsun, İstanbul Sözleşmesi olsun, diğer kanun tekliflerinin çalışmalarında olsun. Ama tabii ki bizler de kendi bakış açımızı, inandığımız değerleri paylaşacağız, ortak aklı bulacağız. Bunda bir abes yok. Burada herkes aynı şeyi söyleseydi zaten, hani o zaman çözüm de olmazdı. Burada amacımız zaten çözüme gitmek; farklılıklarımıza rağmen, farklı çözüm önerilerimize rağmen ortak bir çözüm yolu yaratabilmek. Bizim bu toplantıya çağırmaktaki sitemimiz de bu konudaydı, daha çok katkı sunabilmek.

“Diğer arkadaşlar yok.” denildi. Salı günü 16.30'da bize toplantı çağrısı geldi. Çünkü biz o güne kadar da... Sayın Başkanla da -ifade etmişim- paylaşmışım, bu hafta için bir kadın çalışması -Adana, Osmaniye illerimizi kapsayan bir kadın çalışması- yapmıştık. Dolayısıyla ben de Şenal Hanım da orada olacaktık ama olamadık. Tabii ki burada olmamız gerekiyordu, burada olduk. Arkadaşlarımız orada. O konuyu herhâlde bundan sonra konuşacağız, devam edeceğiz ama şimdi olayın hani bu kadar kişiselleşip ilçe bazına düşürülmesi... Evet, bir paylaşım oldu gerçekten o konuda, bizim de sosyal medyadan bir gazete haberiyle paylaşımımız oldu. Zaten hemen takip edildi, incelendi, doğru mudur, değil midir, ona göre öğrenilip ona göre de hemen zaten akabinde bir düzeltme yapıldı. Bu konuda hassasız ama burada gizlilik çocuğa, mağdur olan çocuğa, aileye yönelik bir gizlilik. Tam tersi, bu

konuda kişi -her yerde, tüm dünya uygulamalarında da böyledir- teşhir edilir, uyarılır, hatta mahalle değiştirildiğinde, bir yere taşındığında “O kişi geliyor, şöyle böyle...” diye sosyal ortamlar uyarılır, toplumsal alanlar uyarılır. Bu gayet doğaldır. Bunu ifade etmek, bunu belirtmek, burada bir abes yoktur tabii ki ama mağduriyet ve aile mağduriyetinin hakkı savunulmak zorundadır.

Ha, kreşteki olan olayla ilgili de... Tabii ki konuşuldu, iadesi için ben de o dönemde takip ettim, Ayşe Hanım’la da konuştuk hatta, o da paylaştı. İşte, “Haberin var mı?” “Evet.” Karşılıklı konuştuk, ettik. Yani bu süreçleri tabii ki takip ediyoruz, tabii ki ilgileniyoruz. Ha, her zaman çözüme ulaşabiliyor muyuz? Ulaşamıyoruz. Çünkü her şey bireysel anlamda kendi elimizde değil ama bu demek değil ki çaba göstermeyelim, ilgilenmeyelim, gözümüzü, kulağımızı kapatalım. Hani böyle bir şey de mümkün değil diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

IV.- KONU(Devam)

A)GÖRÜŞMELER(Devam)

1.-Cinsel istismar ve cinsel saldırı suçlarının önlenmesi çalışmalarına ilişkin görüşmeler(Devam)

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli arkadaşlar, ben hepinizi saygıyla selamlıyorum. Konuklarımıza da “Hoş geldiniz.” diyorum. Verdikleri bilgiler için de kendilerine teşekkür ediyorum.

Söylenmiş olan sözleri yineleyerek zamanı geçirmek istemiyorum ama birkaç konuda düşüncelerim var. Aranıza yeni katıldım, KEFEK’e bu dönem katıldım fakat hem kadın alanında hem çocuk alanında 1985’li yıllardan beri emek vermeye çalışan bir hukukçu olarak gördüğüm sorunları çözmeye çalışan bir arkadaşınızım. Hem Çağdaş Hukukçular Derneği hem de Cumhuriyet Kadınları Derneğinde diğer bütün kadın örgütlerimizle ve barolarımızla birlikte ve birçok ilgilenen arkadaşla birlikte bu sorunları hem kadına yönelik şiddet hem çocuk istismarları, çocuk tacizleri konusunda “Bağıralım ve duyuralım.” politikası üzerinden kadınlar bunları saklamasın, çocukların aileleri bunları saklamasın, bunların üzerine gidelim ve sorunu çözelim diye emek veren arkadaşlarınızdan biriyim.

2004’te kabul edildiğini ifade ettiğiniz yasa çalışmalarını sırasında burada lobi çalışmalarına katılan bir arkadaşınızım ve de esas olarak kadınların ve çocukların haklarının korunması konusunda sivil toplumun, demokratik kitle örgütlerimizin çok değerli çabalarının ve katkılarının olduğunu hepimizin anımsayarak hareket etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda eğer biçimsel bir yanlışlık yapmıyorsam bugün ya da bundan sonra burada STK’lerden arkadaşlarımızı da alanda çalışan arkadaşlarımızı da dinlemek, yeni bir yola, yeni bir çözüme giderken onların belki bizim göremediğimiz deneyimlerinden de yararlanmak doğru olur diye düşünüyorum. Öncelikle bunu önermek istedim, bu öneri üzerinden yola çıkmak istedim.

Elbette komisyonlarımız farklı çalışmalar yaptılar ama bugün sorun yeniden gündemde ve çözülemedi. Sayın Aydın’ın ifade ettikleri gibi bu yıllanmış bir sorun ve belki daha çok duyuluyor, daha çok biliniyor ama çözülemedi. O zaman bugüne kadar yapmış olduğumuz düzenlemeler demek ki yeterli çabayı sarf etmediğimiz noktada değil, yeterli yöntemlerin bulunamadığı noktada bizi uyarmalı ve oradan hareket etmeliyiz diye düşünüyorum. Asıl sorunun toplumu bilinçlendirme, ailelerden başlayarak, çocuklarımızdan başlayarak -ki bu bildiğimiz bir şey ama- bu eğitimin daha yaygın, daha yaşamın içine gömülmüş bir hâle gelmesi gerekliliğini bize gösterdiği düşüncesindeyim.

Şimdi, biraz önce değerli arkadaşımız Alev Dedegil şöyle bir cümle kullandılar istismar konusunda “çocuk istismarı, çocukların istismar edilmesi” deyiminde bir zayıflık olduğunu söylediler. Daha sonra da “Bu, topluma karşı suç mu, bireye karşı suç mu?” sorusunu kendileri sordular ve “Bu ikisine de karşı suç.” diye yanıt verdiler. Şimdi ben oradan da bir anımsatmayı sizinle paylaşmak isterim.

Daha önceki Türk Ceza Yasası’nda bu tür suçlar yani cinsel suçlar gerek kadına yönelik gerek çocuklara yönelik –kız, erkek- suçlar “Genel ahlak ve adaba aykırı suçlar” başlığı altındaydı, hukukçu arkadaşlarımız bunu bilirler. Hem kadın örgütlerimiz hem hukuk örgütlerimiz bunun genel ahlak ve adapla elbette ilgili olduğunu ama asıl ilginin bireyin beden bütünlüğüyle ilgili olduğunu, bireyin temel haklarıyla ilgili olduğunu, bu sebeple de bu başlığın değişmesi gerektiğini ifade ettiler ve böylece “Cinsel suçlar” başlığı altında yeni bir düzenleme oldu. 2004’te bizim kabul ettiğimiz, 2005’te yürürlüğe giren yasanın arkasında en azından bir on yıllık çaba var. Yani AKP iktidarı bu yasa gündeme geldiğinde –bir eleştiri için söylemiyorum- hazır bir metni önünde buldu ve o hazır metnin –teşekkür ederiz- yürürlüğe girmesi konusunda da Parlamento kendisine düşen görevi yerine getirdi. Ama biz bakıyoruz ki 2005’te de bu kadar emek var gerisinde, yürürlüğe giren yasa her iki sorunu da -kadına yönelik şiddeti de çocuklarımıza yönelik şiddeti de- ortadan kaldırmadı, cinsel şiddeti kastederek söylüyorum. Şimdi, istismar konusunda ise o dönemde çok geniş tartışıldı, bütün uluslararası metinler önümüze alındı, bütün uygulamalar tartışıldı ve çocuk kavramının, çocuğa yönelik cinsel saldırı değil cinsel istismar olması gerektiği çünkü istismarın, çocuğun herhangi bir biçimde cinsellik konusunda bir eğitime sahip olmaması nedeniyle, böyle bir eğitimi olmaması, kandırılması, iyi niyetinin kötüye kullanılması nedeniyle de böylece nitelendirilmesi gerektiği konusunda kadın örgütlerimiz, hukukçular ve Parlamento birleşti. Bu nedenle ben bugünkü konuşmalarda istismar kavramının değerli arkadaşımız tarafından zayıf gibi görünüyör olması konusundaki eleştirisine doğrusu katılmıyorum. Aksine bizim bunu kamuoyuna anlatmamız gerekiyor, o konuda eksikliklerimiz olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, ben biraz konuşmalar üzerinden gideceğim.

Yine, Aşkın arkadaşımızın ifade ettiği bir durum vardı. İzleme konusunun altını çizdiniz, hep dediniz ki: “Evet yapıyoruz, düzenliyoruz ama daha sonra bunları izlemiyoruz. İzlemezsek de yerleşmiyor ve toplumsal bir tutum hâline dönüşmüyor.” Ben anımsıyorum şu andaki Sayın Cumhurbaşkanı Başbakan olduklarında (2002/7) sayılı bir genelge yayınladılar. Yine Alev Hanım bunu anımsayabilir belki. Bütün bakanlıkların -kadını o zaman sorun ama- hem kadına hem çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi konusunda eğitim verilmesi, toplumsal cinsiyet bakış açısının ve beden bütünlüğü meselesinin öne çıkarılması konusunda bir genelge yayınladılar. Bu genelge...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Mobbinge alakalı...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Hayır hayır değil, söylediğim konuyla alakalı bir genelge.

Bir yıl sonra biz bu konuda bir araştırma yaptık, ne yazık ki bakanlıklar bu genelgeyi yaşama geçirmemiş durumdaydılar. Bir ya da iki bakanlık bu konuyla ilgili çalışma yapmış görünüyordu. Bu çok önemli. Bu, cezaların artırılmasından çok daha önemli arkadaşlar. Önemli olan cezaların uygulanması meselesidir. Eğer biz izleme konusunu, izleyerek ihmali olanların idari ya da adli kovuşturmalara en azından uyarılmaları konusunu -cezalandırılmaları deyimini kullanmak istemiyorum ama- yeterince yerine getiremezsek bu alanda başarılı olmamız da mümkün değil. Bugün özellikle idam meselesi üzerinden koparılmakta olan kavga ya da -kavga demeyeyim gürlü diyeyim- gürlütünün de bir insan hakkı ihlaline karşı tutum alalım derken bir başka insan hakları ihlalini davet etmek niteliği taşıdığından, sorunun bu biçimde çözülemeyeceğini bizim hepimizin, bütün partili arkadaşlarımızın -hangi partiden olursa olsun- ve bugün yasa yapma gücünde olan Parlatentonun bunu mutlaka hatırd tutması gerekiyor. Yani biz insanı seviyoruz, insana değer veriyoruz, insanın temel haklarının

korunmasını amaçlıyoruz. İnsan haklarını korurken başka bir hak ihlaline... Arkadaşlar hep ifade ettiler, ben öyle anladım, doğru anladım zannediyorum: “Hadıma karşıyız, bu, vücut bütünlüğüne müdahaledir.” Ama bunun dışındaki bir çözüm için de bu çözümün ancak rızaya bağlı -ki o bile tartışmalıdır kanımca- olarak gündeme gelebileceğine” işaret ettiler.

Yine Sayın Aydın’a atıfla ifade etmek istiyorum. Bizdeki temel sorunun, sorunları çözememe noktasındaki ana sorunun esas gizleme, ayıp bulma noktasından tırmadığını düşünüyorum.

Arkadaşlar, biz kendimiz kadınlar, kadın arkadaşlar, buradaki arkadaşlar hepimiz kendimize soralım: Hepimizin uğradığı bir taciz vardır, bu tacizi söyleyebildik mi, söyleyebilir miyiz, paylaşabilir miyiz? Ne zamandan beri söylenir hâle geldi? 2000’li yıllardan itibaren söylenir hâle geldi. Kadınlara dedik ki: “Siz eğer bir cinsel saldırıyla -taciz, tecavüz her neyse- karşılaşmışsanız suçlu siz değilsiniz, suçlu bunun eylemcisi, onun için utanmayın utanılacak bir şey yok, siz davet etmiş değilsiniz.” Annelere de çocukları herhangi bir biçimde istismara uğrayan anne, baba, büyükanne, büyükbaba her kimse... “Yakınları” dediniz değil mi, öyle ifade ettiniz? 2 kişi bilir ama 3’üncü kişi de bilir. Neden bilir? Çocuğunun başına ne geldiğini hisseder insan. Evimde bir kedi var, kedimin nasıl hastalandığını, hasta olup olmadığını bile hissediyorum. Bir çocuğun durumunu hissetmemek mümkün mü? Bunu söylemediğiniz, bunu ayıp diye gizlediğiniz anda işte orada sorun başlıyor. Peki, buna karşılık yapılacak şey ne? Buna karşı önleme mekanizmalarının ve tedavi mekanizmalarının, sadece önleme değil hem önleme hem de onu tedavi etme mekanizmalarının yükseltilmesi. Evet, çok doğru bir şey çocuk izleme merkezleri, adliyelerde çocukların ifade vermelerinin olanaklarının daha iyiye dönüşmüş olması, bütün bunlar iyi şeyler. Şimdi biz bir problemi tartışırken -benim Parlamentoda gördüğüm, partiler arasında gördüğüm sorun bu- birbirimizi taraf gibi görerek sanki bir konu üzerinde hep birlikte bir şeyi iyileştirmeye doğru götürmek için değil, sanki birimiz öbürünü eleştiriyormuşuz gibi bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Öyle değil arkadaşlar. Hepimizin çocuğu, hepimiz, kendimiz kadınlar olarak veya erkekler, hepimiz bir sorunla karşı karşıya kalabiliriz ve bir toplumsal olayın engellenmesi, ona karşı bütün toplumun güç birliği yapmasıyla olanaklıdır. Şimdi bakın, başka sorunlar var. Bu konu tartışılıyor. Örneğin Mor Çatı bazı önerilerde bulunmuş, bakmışsınızdır muhakkak ilgili arkadaşlar. Onlar nereden bakmışlar? Diyorlar ki: “Sorunu çözmek için cinsel suçlardaki cezasızlığı ortadan kaldırmak gerekir.” “İyi hâl indirimlerini doğru değerlendirmek gerekir.” diyorlar. “183 hattını bir yardım hattı gibi değil, çözüm yaratan bir hat gibi kullanmak gerekir.” diyorlar. “Cinsel şiddet kriz merkezleri kurulsun.” diyorlar. Çok önemli bir saptamaları var, benim değil bu saptama onların. Diyorlar ki: “Hadım, cinsel suçun cezasız kalmasıdır. Cinsel suçlarla tedavi edilecek hastalık gibi mücadele etmek, failerin cezai sorumluluğunu, devletin cinsel saldırıyı önleme yükümlülüğünü ortadan kaldırmak demektir.” diyorlar. Sivil toplum diyor ki: Devlet bu işi sen çözeceksin ama cezalarla değil, hadım ederek değil, biraz önce ifade etmeye çalıştığım noktadan. Diyorlar ki: “Zina nereden çıktı? Yetişkinler arasındaki rızaya dayalı bir cinsel ilişki zina olamaz, boşansınlar.” Öyle demedik mi o yasalar kalkarken? Kadın hareketi de buradaki Parlamentodaki milletvekillerimiz de bunda birleşmedik mi? Zinanın bir suç olmaktan çıkarılması konusunda Anayasa Mahkemesinin iptalinden sonra dedik ki: “Evet doğru, insanlar eğer başkasıyla birlikte olmak istiyorsa boşansın.” Bu aileye karşı bir suç. Aile birliğini koruyamazsanız, ne yaparsınız, o birliği bozarsınız. Bozmanın da yolu ne? Gider, resmen boşanırsınız. Başka bir tercihiniz varsa ya da affediyorsa o da kendi bilecekleri bir şey, kendi anlayışlarıyla ilgili bir şey. Bu sebeple onlar diyorlar ki: “Çocuk susar, biz susmayacağız, siz de susmayın, Parlamento da susmasın.”

Sevgili arkadaşlar, benim kanaatim mevcut yasalarımız yeterince ağır. Eksik olan, tamamlanması gereken şey bir bilinç yaratmak, önleme mekanizmalarını, koruma mekanizmalarını ve tedavi mekanizmalarını... Çocuk izleme kurullarının yirmi yedi yerde olduğu söylendi değil mi.

FATMA BENLİ (İstanbul) – 28 ilde, 31 tane.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – 31 ama bir yerde 1’den fazla denildi galiba, öyle ifade edildi. Bunları 81 ile dağıtmak durumundayız değil mi, bakanlıklar kendisine böyle bir görev almak durumunda. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı’na el ele vermek durumunda, koordineli çalışmak durumunda, aynı zamanda Adalet Bakanlığı da koordineli çalışmak durumunda. Böyle bir sorumluluk ağıımız varken başka yollara yönelmenin ben doğru olmadığı inancındayım.

Konuşmamı uzattığının farkındayım, birkaç nokta daha vardı ama bunlardan vazgeçeceğim, bir tek şey söylemek istiyorum: Demokratik kitle örgütlerimizden çocuk alanında çalışan, çocuk istismarı alanında çalışan mesela, benim hemen elimin altına üç isim var: Avukat Hatice Kaynak, Avukat Türkay Asma, Doktor Bahar Kansu ve bir dolu isim. Bu arkadaşları da burada dinleyelim. Başka bir gözü... Hatta arkadaşlarla birlikte dinleyelim çünkü onlar da bu alanda çalışıyorlar.

Keşke, beni başıılayın bir eleştiri diye söylemiyorum, aynı dönem, 23’üncü Dönem ya da 24’üncü Dönem bu işe emek vermiş diğer partilerin vekillerini de buraya getirseydik, onları da dinleseydik hani deminki eleştirilere uygun bir durum olmazdı.

Son sözüm, kadın arkadaşlarımız, özellikle Osmaniye’deki şehit sayısının çok yüksek olmuş olması karşısında esas olarak şehit ailelerini ziyaret için program yapmışlardı, onlara “Bizim komisyonumuz var, o sebeple biz komisyon çalışmasına katılacağız.” demeleri zordu. Gün sonra belli oldu, o sebeple burada yoklar. Onların mazeret nedenini de sizinle paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

AYŞE DOĞAN (Tekirdağ) – HDP’li arkadaşlar da...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Onları bilemem, onları bilemem. Ben kendi partili arkadaşlarımla ilgili söylüyorum, onların mazereti benim sorumluluğumda olan bir mazeret değil doğal olarak.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Geç bir bildirim yani.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Evet, geç bir bildirim. Geç olduğu için belki onlar... Bir de sayıları çok az zaten organize olamamış olabilirler.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Dedegil cevap vermek istiyorlar, kendisiyle ilgili söz söylenildiği için.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Öncelikle Candan Yüceer Vekilimize ben teşekkür ediyorum. Birçok noktada tamamıyla mutabıkım. Özellikle hâkim kararlarıyla ilgili verdiği örnekler herhâlde bu salonda hepimizin vicdanını yaralıyordur yani hiçbirimiz bu tip davalardan böyle kararlar, böyle sonuçlar çıkmasını arzu etmeyiz.

“Yasaların bu anlamda yapacağı çok fazla şey bundan sonra kaldı mı?” eleştirisine de katılıyorum yani yasal mevzuat olarak Parlamentoda, komisyonlarda, Genel Kurulda, onun dışındaki sivil toplumla yaptığı çalışmalarda artık söylenmeyen bir cümle kaldı mı, düşünülmeyen bir nokta kaldı mı bilmiyorum. Özellikle de önleme konusuna daha fazla yoğunlaşma konusunda hiç tereddüdüm yok. Sadece bir şeyi her iki milletvekilimize de tekrar açıklama gereği duydum.

Bu kimyasal kastrasyon çok konuşulmasına rağmen gerçekten anlaşılamadı ya da ben ifade etmekte yetersiz kalmış olabilirim; son kez açıklamak istiyorum: Bu öneri -şahsım adına da konuşuyorum, arkadaşlarım adına da- bir ceza değildir, bu bir ceza olarak önerilmiş değildir.

Şimdi, ben Candan Yüceer Vekilime, Amerika'yla ilgili örnekler verdi, katılıyorum, bütün onları okuduk yani buralarda çok vakit almayalım, sizlerin kıymetli zamanını almayalım diye ben çok detaya girmedim. Örneğin, Florida'da Kimyasal Kastrasyon Kanunu var. Bu kanun, sayın vekilimizin de dediği gibi, cinsel saldırganları dört ayrı profil olarak tanımlıyor. Tabii ki tek bir profil yok, tabii ki bu saldırganların tamamına “vah vah, yazık, bunlar hasta” diyemeyiz, böyle bir şey doğru da olmaz, insani de olmaz. Bu suçlu profilini çok geniş bir skala gibi düşünün, sadece içinden bir grup suçlu için, o da fiziksel olarak, biyolojik olarak, mental olarak yaşadığı bir sıkıntı varsa, bir hastalık varsa sadece oraya uygulanabilecek olan bir tedavidir, ceza da değildir.

Şimdi, çok önemli bir şey: Fiil yaşandı, bir çocuk perişan oldu, dönüp de ben faile kastrasyon cezası versem ne, vermesem ne. Niye? Çünkü önleme odaklı bakıyoruz meseleye, koruma odaklı bakıyoruz meseleye. Ceza, tabii ki o hukukun alanı, tabii ki orayı ihmal etmeyeceğiz ama inanın buradaki önerilen kastrasyon asla bir ceza değildir, zaten bizim önerimizde ve açıklama metinlerimizde de herhangi bir şekilde... Buna denetimli serbestlik olur, cezasını çeker tahliye olur. Bu, tekrar toplumun arasına karışmadan ve eğer sadece suçlu ise biz üç ay önceden başlayıp o şekilde tahliye edilmesiyle ilgili öneriydi yani bütün bu suçlu havuzunun içinden bir profile önerilmiş bir şeydi. Bu, çocuk saldırganları, tacizcileri ve tecavüzcüleri için, böyle toplu tamamını kapsayan çok kolaycı bir ceza yöntemi değildir; ben bunun özellikle anlaşılıp, ne olur her gittiğimiz yerde de bu şekilde anlatılmasından yanayım. Bir ceza değildir, sadece -tekrar ediyorum- tek bir suçlu profiline... Demin örneğini de verdim, Florida Ceza Yasası'nın bu kimyasal kastrasyonla ilgili bölümünde, mesela, dört profil tanımlıyor; eminim oturmuşlardır Amerikalılar, bu konuda çalışma yapmışlardır akademisyenleri, uzmanları. İnşallah, ülkemizde de böyle bir çalışma yapılır; biz de buradaki profillerle ilgili daha detaya inebiliriz.

Bir amacı da bunun, gerçekten önlemeye yönelikti. Nedir bu? Biz defalarca dördümüz, bir yıl boyunca çıktığımız bütün canlı yayınlarda bu çağrıyı yaptık: “Bir çocuğa hissetmeniz gerekenler bellidir, eğer bunun dışında bir şey hissediyorsanız bu bir anomalidir; gelin başvurun, isminizi vermek zorunda da değilsiniz, kendinizde bu anormalliği fark ettiğiniz anda gelin tıbbi merkezlere, bununla ilgili kurulacak olan merkezlere başvurun ve lütfen yardım isteyin. Hiç kimsenin evine ateş düşürmeden, hiç kimsenin çocuğunun canını yakmadan bununla ilgili yardım isteyebilirsiniz.” diye açık açık çağrılar da oldu. Eğer biz bunu bir ceza olarak düşünseydik bu mantıkla bu meseleye yaklaşmazdık.

Candan Hanım, bütün söylediklerinize katıldım ama “On beş yıl ne yaptık?” var ya ona kırıldım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bugün iktidarın kırılma günü.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Bugün, yani on beş yıl...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Biz kırılmamız gerekirken.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Hayır, “On beş yıl ne yaptık?” dediniz de ben bunu, neden...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır hayır, o anlamda demedim ama.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Yani, ben kişisel olarak inanın çok çaba sarf ettim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Başbakan Yardımcısının sözü için diyorum. Yoksa, biz bir şey yapmadık demedim.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Şöyle, çünkü zemini var.

Çok önemli bir şey söyledi Şenal Sarıhan Milletvekili, dedi ki: “2004’teki Ceza Yasası geçti, teşekkür ederiz ama onun arka planında ciddi bir çalışma var.” Tabii ki bugün eğer Sayın Başbakan Yardımcımız çok hızlı bir şekilde gidiyorsa sivil toplumun, Parlamentonun, özellikle Parlamentonun oluşturduğu birçok metin, birçok görüş olduğu için zaten o kadar çabuk gidiyor. Aynı 2004 Ceza Yasası’nın o kadar hızla bu Meclisten geçip mutabakat sağlaması gibi. Neden? Arkasında beş on yıllık emek var, tartışmalar var, ondan sonra ortaya çıkmış bir taslak var, bir metin var. Sonra da bu metin üzerinde mutabık olan bir Parlamento var; o zaman zaten görüyorsunuz işler çok daha iyi gidiyor.

Burada da uzun bir zaman almış olabilir, bu bir eleştiriyse bunu da kabul edebilirim ama ben on beş yıl durmadım vallahi söyleyeyim size, ben çok çalıştım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yüceer.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sizin şahsınıza demedim.

Hazır söz almışken bir şey soracağım: Bu zaman aşımıyla ilgili bir çalışma var mı? Ben atlamış olabilirim.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Nasıl?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Zaman aşımının uzatılması konusunda...

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Davalarda mı?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şöyle: Hani cinsel istismar vakalarında, özellikle çocuğa yönelik –biliyorsunuz- yüzde 10, yüzde 15 emniyete başvuru. Şimdi, üzerindeki baskı kalktığında yıllar sonra hatırlama başlıyor, ifade etmek istiyor. Hani Bu konu çok önemli. Buna yönelik bir çalışma var mı? Yani üzerindeki o baskı kalktıktan sonra da ne bileyim, hani, ceza süresinin 2 katı mı olabilir bu, artık onu şu an hukuken tam ifade edemeyeceğim ama böyle bir çalışma önemli diye düşünüyorum.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Şöyle bir sorun yaşıyor: Bu çalışmalara da baz teşkil eden... Ben Dilekçe Komisyonu Başkanlığı yaptım 23’üncü Dönemde, çok benzer bir şekilde oraya bir başvuru oldu. Bir avukat -ili vermeyeceğim, il, bölge ve kişi isimleri vermekten hoşlanmıyorum çünkü sanki bu suçların yoğunlaştığı yerler varmış gibi algılanıyor- bir ilimizdeki 2 çocuğun cinsel saldırıya uğrayıp sonra da çok vahşi bir şekilde öldürülmesiyle ilgili bir süreçte o bölgede yaşayan 2 kişinin DNA’sının alınamaması üzerine başvurmuştu, çok da acelesi vardı. Çünkü açık alanda oluşturulmuş delillerin –buradaki avukatlar benden çok daha iyisini bilirler- bir zamanı var, ondan sonra elde edilen delillerin hukuken bir kıymeti kalmıyor. Yani herhâlde kimyasal olarak tabiatan etkileniyor vesaire, delil özelliğini kaybediyor. Bu sizin dediğinizde de bunu ileride delillendirmek yani fiziksel delillerinin oluşturulması çok güç. Bizim ÇİM’leri kurarken en çok kafa yordığımız şey şuydu: Aileler bilinçsiz veya başvurulmuş kurum bilinçsiz, çocuğun bedeninde ne kadar delil varsa yok edip götürüyorlar. Yani önce çocuğu yıkıyor, paklıyor...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tecavüz ediyor, ellerini kesiyor şey kalmasın diye.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – O ayrı yani hiç öyle bir şey yok, çocuk kurtuldu diyelim. Çocuk geldi eve, bunu ifade etti vesaire, kuruma götürüldü. Önce kurum veya aile bilinçsizlikten o delilleri yok ediyordu, o yüzden dedik kimse dokunmadan direkt ÇİM’e gelsin, ne var ne yok her şey orada tespit edilsin çünkü geriye dönük hiç çaresi yok, bir daha delil oluşturamıyorsunuz fiziksel olarak. O dediğiniz de belki beyan usulü olabilir ama onun ne türlü sorunlara yol açabileceğini de... Bence öneriniz doğrudur, bu konuda belki de bir komisyon, bir alt komisyon, bir araştırma komisyonu tekrar bir bakabilir, bunları tartışabilir. İleride geçmişe dönük bir vakada bir şikâyetle bulunulursa bunun delillendirilmesi, iftira olur mu olmaz mı, ne olur, bunlara yeniden bakılması önemli tabii.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Pardon, bu konuda bir şey söyleyebilir miyim.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Estağfurullah.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Bildiğiniz bir şeydir belki ama yine demokratik kitle örgütlerimizin, kadın örgütlerimizin ve avukatların, hukuk örgütlerinin şöyle bir önerisi var: Çocuklara karşı işlenmiş olan cinsel istismar suçlarının zaman aşımına uğramaması ve gerekçe olarak da insanlığa karşı suç olarak değerlendirilmesi. Şimdi, bizim son yasamızda insanlığa karşı suç var fakat orada şöyle bir düzenleme de var yani belki sonra tartışılır üzerinde, hep beraber de tartışabiliriz diye söylüyorum: İnsanlığa karşı suçtan söz edebilmek için o suçun sistemli olarak yapılması gerekiyor. Şimdi, sistemlilik de devamlılık anlamını taşıyor ama tanımda çocuk ve kadınların cinsiyeti sebebiyle uğradıkları saldırılar da insanlığa karşı suç sayılıyor. Biraz önce konuşan arkadaşımız, milletvekili arkadaşımız, Adana Vekilimiz Necdet Ünüvar Bey şunu söyledi: “Hayata karşı işlenmiş suçlardır.” Ben onu öyle bir suç nitelemesi altında değil de insanlığa karşı suç olarak mı acaba değerlendirdiler diye düşündüm. Buna “insanlığa karşı suç” kavramı dışında –sistemliliği aramayacaksa eğer veya aranabilir yani bu tartışılır- çocuklara karşı işlenmiş cinsel istismar suçlarının zaman aşımına uğramayacağı noktasında bir yasa hükmü getirebiliriz aslında, bu mümkündür. Evet, bu mümkündür ama sadece şey diye anlatıyorum...

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Yani doğrudur, ben buna girmeyeyim çünkü şu anda faal olan Parlamentonun, milletvekillerimizin belki birlikte tartışacağı bir şey.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Tabii, ben sadece üzerinde düşünelim diye ifade etmek istedim.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Ben size bir açıklama yapma ihtiyacı hissettim.

En azından bizim yaptığımız kanun teklifi ve yayınladığımız raporla ilgili olarak -yöntem anlamında söylüyorum- bunu çalışmaya başlayacağımız gün, boş bir sayfa ve bir kalemi elimize aldığımız gün Ankara Barosunu aradık rastgele. Baro Başkanına şunu söyledik: Bize, çocuk hakları konusunda ve çocuk istismarı konusunda bu konuyu en iyi bilen 2 avukatınızı görevlendirir misiniz. İsim vermedik, hiçbir şey söylemedik ve tamamen Baro Başkanına bıraktık ve Baro Başkanı bize 2 avukat gönderdi. İlk defa orada tanıştık ve bu çalışma bitene kadar da onlarla çalıştık. İki de çok mükemmel avukatları ve onlardan biz çok istifade ettik. Ne kim olduklarını sorduk ne ne düşündüklerini sorduk, sadece uzmanlıklarıyla ilgilendik ve ondan sonraki süreçte de yani çoğulculuk, farklı düşüncelerin katılmış olması, bütün çalışmaya bu yansıdı, ondan sonraki süreçte de bütün sivil toplumla, kim görüşmek istiyorsa... Bakın, 2009 yazında Parlamento tatile girdiğinde biz partimizin Genel Merkezindeki AR-GE bölümünü bu işe tahsis ettirip bütün yaz çalıştık. Ankara’da bizim dışımızda, ikimizin dışında kimse yoktu çünkü çok fazla görüşme talebi oldu yani çocuk hakları başkanından yurt dışından gelenlere kadar. Mesela İngiltere’de yaşayan bir Türk psikiyatr görüşmek istedi ve Londra’dan kalktı, bunun için geldi.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Dedegil, bugün için de bunu öneriyorum.

CUMHURBAŞKANI BAŞDANIŞMANI ALEV DEDEGİL – Çok geniş bir çalışma yapıldı yani bu anlayış zaten burada var, bundan hiç endişe etmeyin.

Ben tekrar söz almak istemezdim yani sizlerin sözünün üstüne söylemek istemezdim ama bir açıklama babında olsun istedim, siz de müsterih olun diye söz aldım, dinlediniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dedegil.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI MÜTEVELLİ HEYETİ ÜYESİ PROF. DR. AŞKIN ASAN – Ben de bir açıklama yapacağım ama...

BAŞKAN - Sayın Asan, buyurun.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI MÜTEVELLİ HEYETİ ÜYESİ PROF. DR. AŞKIN ASAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şenal Sarıhan'ın yine benim ifadelerimde geçen şu şekilde açıklaması oldu: “Yapıyoruz ama izleyemiyoruz.” türünde. Ben biraz daha açmak istiyorum bunu.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – “İzlemek gerekiyor.” dediniz, “İzleyemiyoruz.” demediniz, ben de öyle ifade ettim.

TÜRKİYE MAARİF VAKFI MÜTEVELLİ HEYETİ ÜYESİ PROF. DR. AŞKIN ASAN – Tabii ki izlemek gerekiyor çünkü ÇİM de zaten çocuk izlem merkezi. Şimdi, şu şekilde açıklamak istiyorum: Çocuk izlem merkezi pilot olarak ilk 2011’de oluşturuldu ve 2011’e kadar yıllar boyu Türkiye’de yapılan tüm akademik toplantılarda, seminerlerde, konferanslarda, sivil toplum örgütlerinin raporlarında, üretmiş olduğu çalışmalarda hep şu geçerdi: “Özellikle cinsel istismar mağdurları çocuklarla ilgili bir merkez oluşturulması gerekmektedir.” Yani 2011’e kadar hep toplantılarda bu geçerdi, eğer kurulmamış olsaydı bu toplantıdan da öyle bir öneri çıkacaktı ama 2011’de ilk pilot çalışma yapıldı, 2012’de Başbakanlık Genelgesi çıktı çocuk izlem merkezleriyle ilgili olarak ve şu anda da 31’e ulaştı sayısı. İlk uygulamalarda hızlı bir vaka akışı oluşturuldu ve çeşitli tanıtım çalışmaları da yapıldı birimlere, mesela polisin çocuk şubesine bilgilendirmelerde bulunuldu. Zaten yeni bir mekanizma oluşturuldu ve bunun çalışmaları tanıtıldı ve iş birlikleri oluşturuldu. Mesela size şöyle bir vaka anlatayım yani izlemin hangi boyuta kadar genişletildiğine dair... Bakan Yardımcısı olduğum dönemde sık sık gidip aynalı odada aynanın bu tarafında yer alarak uygulamanın ne şekilde yapıldığını bizzat inceledim. Mesela şöyle bir vaka vardı: 17 yaşında doğum yapmış bir kız çocuğunu... Nerede doğum yapmıştı? Doğum Hastanesinde. Hemen bildirim yapıldı çocuk izlem merkezine. Bu olay 2013 yılında oluyor. Şöyle bir şüphe oluşmuştu doktorda: 2013’te doğum yapıyor ama bu çocuğun ne zaman evlendirildiğiyle ilgili tam bir bilgi alınamadı. Bir karışıklık vardı. Hani çocuk 15 yaşında mı evlendirildi, 16 yaşında mı evlendirildiğiyle ilgili bir bilgi alınamadığı için hem kendisi hem eşi çocuk izlem merkezine getirilmişti. eşi de kendisi gibi çocuk, ikisi de 17 yaşında. Aynanın diğer tarafından çocuk psikoloğu görüşme yaptı ve yaz ayında ortaya evlendiği çıktı. Hemen cumhuriyet savcısı tam 17 yaşında aslında evlendiğini tespit etti ve dosya kapatılacaktı ancak bu dosyanın takibine karar verildi. Niye karar verildi, onu açıklayayım. Çünkü bir; 17 yaşında doğum yapan bu çocuğumuz -çünkü 18 yaşın altı hep çocuk biliyorsunuz- evlendirilen bu çocuk, bir kere okuma yazma bilmiyordu. Okuma yazma bilmiyor, peki, bir bebeği var, nasıl annelik yapacak? Bir de çok büyük finansal sıkıntıları vardı. Bunları giderici hangi tedbirler alınacağıyla ilgili bir planlama yapıldı. Ama bu ne zaman yapıldı? Tabii ki, hani bu çocuk izlem merkezi kurulup tam fonksiyonlarıyla işlemeye başladığında. Yani çok detaylı izleniyor şu anda onu ifade etmek istiyorum.

Bir de bu bir süreç; tabii, hiç kuşkusuz bu bir süreçtir; geliştirilmesi gerekiyor, açılması gerekiyor, orada görevlendirilecek personelin çok iyi eğitilmesi gerekiyor. Sihirli çubuk yok ki “Birdenbire, 81 ilde açılın ve hepsine de çok yetenekli insanları bulup getirelim.” dediğinizde hakikaten çaresiz kalabiliyorsunuz. Onun için, keşke çok çok önceleri başlasaydı bu çalışmalar yani ne bileyim, işte 80’lerde, 70’lerde, 60’larda. Mesafe kateden ülkeler 50’lerde başlamışlar ki belli aşamaya geldiler ve hâlâ çalışıyorlar, hâlâ çocuklarla ilgili geliştirmiş oldukları bu merkezler işlevlerini daha doğru yapabilsinler diye çok detaylı çalışmalar yapıyorlar. Birçok örneklerini zaten aldık, birçok ülkenin benzer merkezlerini kuranlar gelip deneyimlerini anlattılar ve hiçbiri de “Biz bu suçu tamamıyla

önledik.” ya da “Tamamıyla önleyici tedbirler aldık.” demiyor, hepsi “Daha işin başındayız.” diyor. Mesela, 50’lerde başlamış mücadele ama hâlâ “Daha işin başındayız.” diyenler var. Onun için, el birliğiyle hareket edilmesi gerekiyor, inanarak, inançla. Ve konuşmamın sonunda da belirttim, bir kez daha altını çiziyorum, sürekli denetim, sürekli inceleme ve eksik bulunduğu derhâl onun giderilmesi gerekiyor çünkü kültürler de burada çok önemli rol üstlenmekte. Mesela, belli bir ülkedeki model bizde tam istediğimiz gibi çalışmayabilir kültürel yapının farklılığından dolayı ya da ilden ile farklılıklar olabilir. Bunun çok iyi incelenmesi, analiz edilmesi ve kararlılıkla... Ve bu kararlılık var hakikaten, o yüzden çok şanslıyız.

Teknoloji değişiyor hiç kuşkusuz. Mesela, şöyle bir anımızı da anlatmak istiyoruz size: Yine, çocuk izlem merkezi ilk kuruldu ve bazı takip programları alındı, CD’lere kadar dinledik, bir cızırtı vardı mesela, hemen o nasıl giderilebilir diye daha detaylı incelemeler yapıldı. Tabii, alanın kullanmış olduğu araç gereç, teçhizat, çok çok farklı. Bununla ilgili hemen tedbirler alındı. Yani bu konuda çok ciddi ve güzel bir çalışma var. Eğer gidip görmemişseniz kesinlikle gitmelisiniz. Yarın biz müsaitiz mesela, cuma günü sabahdan akşama kadar ama gündeminizin ne kadar yoğun olduğunu -hepinizin de- çok iyi biliyorum. Burayı mutlaka gidip görüp verilen çabanın ne kadar değerli olduğunu görmelisiniz ama iş bitmedi hâlâ, çalışmaya devam etmeliyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ederim Sayın Aşkın Asan.

Evet, Sayın Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Konuklarımıza da bilgilendirdikleri için çok teşekkür ediyorum.

Ben, öncelikle kadın doğum profesörüyüm, bilmeyen arkadaşlar için söylüyorum. Şu anda 68 yaşındayım, tabii ki bu meslekte yaklaşık olarak bir otuz kırk yıl... Yani ilk doğum yaptırdıklarım 40 yaşlarına geldiler, öyle söyleyeyim.

Bilimsel ve akademik değerlendirmelerden, yararlanmalardan uzaklaştıkça, siz istediğiniz cezayı getirin, istediğiniz hukuksal önlemleri alın, bu tür şeyleri önleyemezsiniz, önleyemeyiz de. Nitekim, sizin iktidarınız döneminde birçok yasalar gelmiş geçmiş, cezaları artırmışsınız ama olaylar azalmamış. Ben, özellikle günümüzde konunun çok daha büyük bir boyutunun olduğunu düşünüyorum çünkü eğitimden uzaklaştıkça -Suriyeli vatandaşlarımız geliyor o kadar- ve özellikle kapalı bir toplum yapısına doğru gittikçe bunları sayısının çok daha fazla, çok daha korkutucu olduğu inancındayım. Siz “kastrasyon” deyin, ne dersiniz deyin, cezaları artırırsanız bu olaylar azalmaz, daha da artar. Endokrinolojik olarak da görmüyorum konuyu. Biraz önce sayın vekilimizin de dediği gibi, bu tür olayların temelinde tabii ki, sosyoloji ve psikolojiden çok yararlanmamız lazım ama hiç konuşulmadı bu konu, belki Sayın Vekilim biraz sonra değinir, mesleği. Sosyolojik, psikolojik ve eğitim yönü çok önemli toplumun. Yani nereden nereye geldiğimize bakmak lazım. Sayın Doğan biraz önce dedi ki: “Komisyonumuzun bilirliliği, işte, muhalefet kesimi falan yok.” Ben oranına baktım burada, iktidar partisi bizden az oran olarak baktığımızda.

Şimdi, birbirimizden bu konuda yararlanmamız lazım. Şimdi yararlanamadığımız zaman bir sonuca varamayız. Ben, burada bir siyasetçi olarak değil, bir akademisyen, bir baba, bir dede olarak konuşuyorum; gerçekten utanıyorum bu sorunları biz çözemediğimiz için. Hepimiz sorumluyuz arkadaşlar, hepimiz sorumluyuz bu konuda.

Bakın, ben aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partisi Cezaevi Komisyonu üyesiyim. Küçük bir örnek vereyim: Edirne Cezaevine gittiğim zaman kadın koğuşunu gezdik, işte diğer koğuşları geziyoruz, bir koğuş da cinsel suçlar koğuşu. Cinsel suçlar koğuşunda 19 tane genç var. 19 gencin yaşı 15-17 yaş, hatta 14-17 yaş arasında. Bu çocukların hepsi de cinsel suçtan dolayı içerideler. Ve çoğu da özellikle bu olayları yaşamış ve bunu intikam duygusuyla yapmış. Tabii ki bir örnek bu değil, birçok yerde var da ben örnek olarak veriyorum. Dolayısıyla bu tür şeylere daha büyük, daha bilimsel, daha akademik bakmak lazım.

Sayın deneyim sahibi arkadaşlarımızın, önceki dönem milletvekillerinin, danışmanların dediği gibi, bunu nasıl önleyeceğiz, nasıl önlemeliyiz? Yani bu önlemi eğer biz konuşmazsak bir yere varamayız değerli arkadaşlar. Yani toplumda bunu nasıl önleyeceğimizi mutlaka çok değerlendirmemiz lazım, çok bilimsel yaklaşmak lazım. Ve gerçekten de hekim olarak da biliyorum, en büyük suç unsurunun temelinde endokrinolojik olarak değil yani cinsel başarısız olan, cinsel yaşamı yetersiz olan insanlar bu tür şeylere yöneliyor değerli arkadaşlar. Bugün kadınlar öldürülüyorsa bunun altında da bu yatıyor. Aldatma varsa bunun altında bu yatıyor. Sen şimdi cinsel başarısız olan bir insana kastrasyon yapsan, kimyasal kastrasyon yapsan ne olacak; zaten başarısız, başarısız olduğu için bu işleri yapıyor. Daha çok intikam duygusuyla toplumsal hastalığa doğru götüreceksiniz. Gerçek bu, bunları biliyorum, yaşamışım, 30 bin doğum yaptırdım ben. Yani bilimsel olarak çok iyi değerlendirmek lazım.

Çok da uzatmak istemiyorum, çok güzel konuşmalar oldu. Ama sorun hepimizin sorunu, ülkemizin sorunu ve gerçekten geldiğimiz noktaya baktığımızda siyasetin önemli bir kabahati var, eksikliği var. Çünkü birbirimizi dinlemiyoruz, hep bakıyoruz ki savunma duygusu içerisine giriyoruz. Ya kardeşim, iyi de savun, ben de savunuyorum. Hadi ben ana muhalefet partisi olarak savunayım, siz AKP, iktidar partisi olarak savunun. Nereye varacak? Birbirimizi dinlemek zorundayız. Arkadaşlar, sakın düşünmek zorundayız çünkü bu çocuklar bizim çocuklarımız. Bu çocuklar bu hastalıklarla, bu sorunlar çözülmediği sürece daha büyük sorunlarla karşılaşacak. O nedenle eğitim çok önemli diye düşünüyorum. Eğitimi hemen hemen hiç koymadık işin içine. Mesela, cinsel eğitim tabu kardeşim. Niye tabu yapıyorsun yani? Bunu psikologlar mı verecek, kim verecekse... Adabı var, Batı'da bunun yöntemi var. Herkesin babası anası cinsel eğitim veremiyor ki. Yani bir gün eşim dedi ki "Oğlan büyüdü, 12 yaşına geldi; şununla bir konuşsan, birazcık cinsellikten bahsetsen." dedi. Bir gün oturdum, karşıma aldım, bu işi de bilen bir kimse olarak dedim ki: "Oğlum, işte, biliyorsun erkek var, kız var." dedim. "Baba, geç onları, geç. Ben bunları çoktan öğrendim." dedi. Şimdi, bu bir gerçek. Hayatın gerçeklerini biz önümüze koymadığımız sürece, konuşmadığımız sürece, birbirimizle kol kola fikirlerimizi söylemediğimiz sürece istediğin kadar AKP'li ol, istediğin kadar CHP'li ol, istediğin kadar kendini savunmaya kalkış acıyı çeken çocuklarımız oluyor.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, ben arkadaşımız konuşmaya başlamadan izin rica edeceğim.

BAŞKAN – Ama gündemin 2'nci maddesi çok önemli ve sizin tarafınızdan gelen bir madde.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Birlikteyiz zaten Başkan.

BAŞKAN – 1 kişi mi?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – 1 kişi değil, Nurettin Bey de var.

BAŞKAN – Tamam, peki; 2'ye de razıyız.

Sayın Reyhanlıoğlu söz alacak, sonrasında Sayın Depboylu, Sayın Erdoğan ve sonrasında Sayın Kılıç söz alacaklar.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Bize müsaade etseniz...

BAŞKAN – Peki.

Sayın Benli'nin mazereti var; kendisi çok güzel bir süreçte, evlilik hazırlığı sürecinde -ben buradan da ilan edeyim- ve o yüzden de çok meşgul. Ben buradan da ilan edeyim ve öyle olmasına rağmen İstanbul'a gitti akşam, sabahleyin bu toplantıyı önemsedığı için yine geldi, şimdi tekrar İstanbul'a dönecek.

Çok teşekkür ederiz Sayın Benli.

FATMA BENLİ (İstanbul) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sorumluluk bilinciniz için, bu konuya sahip çıkışınız için çok teşekkür ederiz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, biz de Dalaman'dan geldik.

BAŞKAN – Harikasınız; sorumluluk bilincinde içinde olanları kutluyorum.

Sayın Reyhanlioğlu, buyurun.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Kıymetli Başkanım, değerli vekillerimiz; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben bu konuyu izlerken, dinlerken gerçekten çok etkilendim çünkü ben bir koruyucu aileyim.

Tabii ki ben eczacıyım, ben de bir sağlıkçıyım, olayın nasıl olduğunu biliyorum. Bir semt eczacısı olarak birçok hastayla beraber oldum. Bu tür olayların aileler içinde olduğunu biliyorum. Kadın Kolları Başkanı iken ben bir aileye gittim. Kızı parktaydı gece ve gittiğimizde dedi ki: “Babam bana cinsel tacizde bulunuyor, ben evden kaçtım.” Bu baba birinci kızına cinsel tacizde bulunmuş, o kız nihayetinde evlenip gitmiş. Tekrar ikinci kızına tacizde bulunmaya başlamış; çocuk evden kaçmış, parkta. Üçüncü bir kız vardı evin içinde ve baba hapisteydi o dönemde. O üçüncü kızı gördüğümde buna da mı aynı şeyleri yapacak diye ben çok etkilendim. Yani burada ben muhalefeti gerçekten eleştiriyorum. Ya, biz “Bedensel bütünlük” derken neyin bedensel bütünlüğünü konuşuyoruz? Yani diğer bir tarafta bütün hayatı boyunca mahvolmuş insanlar varken biz kimin bedensel bütünlüğünü tartışıyoruz? Yani ben bir eczacıyım; tansiyonu yüksekse bir hastanın tansiyon düşürücü ilaç vermek zorundayız biz, psikolojisi bozursa, uyuyamıyorsa ilaç vermek zorundayız, ateşi yüksekse ateşini düşürmek zorundayız. Kimin için, kastrasyonda kimi kayırıyoruz biz? Kimin bedensel bütünlüğü? Bana kalırsa hadım edilsin onlar çünkü bu üvey babanın bir tane daha çocuğu vardı. Bizim çocuğumuz evet, devlet ele geçirdi, devlete bir şekilde ulaştı, kurtarıldı ama arkasında kendinden iki yaş küçük çocuk vardı. Ben bunu da düşünüyorum; acaba... Yani neyi savunuyoruz?

Televizyonlarda, basında bakıyorum, CHP'li arkadaşlar çıkmış “vücutsal bütünlük” “insan hakları”. Ya, evet, eğitim ama biz her ailenin içine giremiyoruz toplumumuzda. Bu yıllarca olan bir sorun. Ben çocukken dahi mahallelerimizde duyduğumuz şeylerdi. Bu kadar gün yüzüne çıkmamıştı duyulmuyordu. Yani bizim siyasi partimiz mi, Hükümetimiz mi bu olayları artırdı? Hayır. Biz bunları incelemeye başladık, konuşmaya başladık, ondan sonra bunlar gün yüzüne geldi. Yani bu insanlara verdiğimiz travmayı, diğer insanın kastrasyonunu, hadımını önleyerek ödüllendirmek mi istiyoruz biz bunu doktor hanım, doktor bey?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sapla samanı karıştırıyorsunuz.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Karıştırmıyoruz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Yani öyle bakmıyoruz.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Hayır, siz basında da bunu konuşuyorsunuz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Biz bunları konuşmuyoruz.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Bunun hesabını da verecek... Biz eğer bu cezaları...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Cinsel istismarı mı engelleyeceğiz hani onu yaptığımız zaman?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Biz ikinci bir istismarı önleyeceğiz.

Bak, ne diyorum: Birinci kızına tacizde bulunmuş baba. Ben evine gittim, annesi ve kızlarıyla oturdum. Avukatla gittim, arkadaşım. Ne yapıyor o kız? Evlenmiş, gitmiş; biriyle anlaşmış. İkinci kızına tacizde bulunmuş. Tesadüf polisler baba anneyi döverken geldiğinde çocuk bağıriyor ki “Bana da tacizde bulunuyor.” diye, polis böylece haberdar oluyor. Baba şu anda cezaevinde. Bu baba çıkıp eve geldiğinde... Ki eşi diyor ki: “Ben boşanmayacağım eşimi; ikisine de sahip çıkıyorum.” Yani maalesef böyle dengesiz anneler de var ve o çocuk, üçüncü kız gözlerimin önünde; ben kaç yıl oldu görelî, unutamıyorum. Yani en azından bu üçüncüsünün de bu duruma, mağduriyete düşmesini önlemek için bunu yapalım. Cezaevinden çıkıp geldiğinde diğer çocuğa da bunu yapmasın.

Yani siz şimdi eğitim... Birinci şey eğitim; tabii ki eğitim önemli ama vücutta kimyası bozuk bir insanın kimyasını da düzeltmemiz lazım; bu da ilaçla olur. Ceza caydırıcıdır tabii ki yani cezaların da etkisi var. Caydırıcı bir ceza vermek zorundayız bunlara; yani kesinlikle bunların bir işe kalkışacaksa... Ki bazen öğretmen oluyor; eğitilmiş, okumuş. Eğitim diyoruz ama yani elindeki bir çocuğa tacizde bulunuyor. Yani demek ki bu eğitimle de çözülecek bir şey değil. Yani demek ki bu insanın kimyası ve hormonu da bozuk; bunu da düzeltmemiz lazım. En azından o insanın başka bir çocuğa bir daha yapmaması için bu cezayı vermemiz gerektiğini düşünüyorum.

Ya, Avrupa diyoruz, Amerika diyoruz...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Biz cezaya karşı çıkmadık ki “Çözüm olmaz.” dedik.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Yani biz biliyoruz ki kastrasyona ve hadıma karşısınız yani bunu bütün basında da konuşuyorsunuz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – “Çözüm olmaz.” dedik.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Çözüm değil değil, çözüm; üçüncü bir çocuğa, ikinci bir çocuğa taciz olmaması için bir çözüm bu. Yani çünkü adam bunu alışkanlık... Görüyoruz, hapisneden çıkmış, bir daha yapıyor; basında bunu da görüyoruz. Bu sefer de diyorsunuz ki arkadaşlar: “Ya, işte, çıkarttınız ne oldu? Devlet bunu serbest bıraktı. Al işte, bir daha istismarda bulundu.” Yani bunu da böyle eleştiriyorsunuz. Yani lütfen bu konuda birlik beraberlik olalım; amacımız çocuklar.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Eleştiriyoruz ama öyle bir şey söylemedik ki.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Hayır, genel manada böyle; üçünüz de konuştunuz... Sayın Vekilim, yani şurada üçünüz de konuştunuz, üçünüz de aynı cümleleri kullandınız.

Ben de eczacıyım ve hayatın içinde olan ve beraber de yaşayan biriyim. Yani bu olaylar Kadın Kolları Başkanı iken mahallelerde bilmediğimiz, görmediğimiz değildi. Ha, acımız ama bunun için lütfen bir şeyler yapalım. Evet, arkadaşlarımız, uzmanlarımız, eski vekillerimiz çok güzel çalışmalar yapmışlar yani bunun da yanında olduğumu söylemek istiyorum. Ben bu konuda kesinlikle en ağır cezaların verilmesi...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Onlar da önlemeyi önerdiler zaten.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – “Eğitim” diyoruz, öğretmen de yapıyor. “Doktor” diyoruz, doktor da hastasına yapıyor. Yoğun bakımda yatan hastasına da yapabiliyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ne yapalım o zaman?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Bakın, ben anlatmak istediğim şey, bir tek eğitim de değil, bir tek ceza da değil. Bu işin hepsi bir arada olacak ama kastrasyonun da olması gerektiğini düşünüyorum. Yani bunu destekliyorum, gerekirse de hadım olsun, cerrahi işlem olsun ki toplumda örnek teşkil etsin, bir daha bir kişi bunu yapacağı zaman başına geleceği olayı bilerek en azından caydırıcılığı olsun, ki olur tabii ki, olur yani olacağı inancındayım.

Gelişmiş ülkelerin cezaları bizden ağır arkadaşlar birçok konuda. Gelişmiş ülkelerde polisin bile gücü bizim polisimizden daha fazla. Yani bizim bunları artırmamız gerektiği kanaatindeyim ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Reyhanlioğlu.

Sayın Depboyu, buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle katılımcı konuklarımıza ben ayrı ayrı teşekkür ediyorum, bizimle çok güzel bilgiler paylaştılar. Hatta sunulan birçok bilgi, doğrusu benim içimi de rahatlatmış çünkü yapılan çalışmalarda birçok hassasiyetin dikkate alındığını ve detaylı araştırmalar yapıldığını ben fark ediyorum. Tabii, bazı şeyler eksik kalmış olabilir ya da bazı şeylere ne kadar müdahale etmeye çalışsanız da olduğundan, olması gerektiğinden daha yüksek bir boyuta da çıkmış olabilir ki bunları yaşıyoruz. Ama bu var olanı, güzel olanı, yapılmış olanları silmemizi gerektirmiyor.

ÇİM’ler büyük bir başarı, ben ÇİM’leri gezdiğim için biliyorum. Aynı zamanda benim branşım psikolojik danışmanlık, psikoterapistim. O nedenle de yapılanları çok iyi değerlendirebiliyorum. Bunlar güzel ancak şuna da ben değinmek istiyorum: Sayın Dedegil dedi ki: “Bu son zamanda ortaya çıkan istatistiksel olarak artışın altında yatan acaba cinsel istismarların artmış olması mıdır, yoksa bildirilen vakaların mı artmış olmasıdır? Yani bunların ayrı ayrı değerlendirilip belki konuşulması gerekir.” düşüncesine, fikrine katılıyorum. Arttığı konusunda da aslında benim düşüncem var. Neden? Çünkü bu gelişen teknolojiyle bazı şeylere, çirkin şeylere, olumsuz şeylere ulaşmak kolay veya çocukları istismar etmenin yolu da daha çok açıldı. Çocuklara ulaşmak daha kolay. Eskiden çocukları aileleri daha koruma altında tutuyordu, komşular koruma altında tutuyordu, çocuklar mahalle okuluna gidiyordu, genelde gözetim altındaydı ama zaman ilerledikçe, sosyal destek ağları zayıfladıkça, çocuklar biraz daha risklere açık hâle geldi. Özellikle de bu bilgisayar, internet ortamındaki çocukların orada kontrolsüzce bulunmasıyla birlikte istismarcıların da onlara ulaşması kolaylaştı. Birçok faktör var ama şunu da unutmamak lazım: Ben bunu daha önceden de konuşmalarında dile getirdim. Evet, karşımıza çıkan istismar olayları belki de artacak çünkü çalıyı tepeceğiz yani biz çalıyı tepmek zorundayız. Çalıyı tepince de arkasından tavşan çıkmayacak; ne kadar öğrendiğimiz, korktuğumuz, çirkin bulduğumuz şey varsa, tabiri caizse akrebiydi, yılanıydı, hepsiyle karşılaşacağız. Biz bunlarla yüzleşmek zorundayız. Yüzleşirken de bunlarla başa çıkma mekanizmalarımızı güçlendirmek, onlarla mücadele etmek için donanımlı hâle gelmek zorundayız. Bu sebeple siyasetüstü bir yaklaşımla bu çalışmalara destek verip eksik olan tarafı gördüğümüzde uyararak, üstüne artı ne koyabiliriz ekleyerek birlikte bu yapıyı güçlendirmemiz gerekiyor. Bir kere önemli olan bir nokta var ki çocuk istismarlarını ele alıyorsak eğer çocuk ihmali gözden kaçıramayız. Çocuğun cinsel istismarıyla birlikte -ki fiziksel istismar da önemli- çocuk ihmallerini de dikkate almak durumundayız. Nihayetinde eğer çocuk istismara uğruyorsa, bunun yakın çevresinin ihmali kaynaklanıyor olma ihtimali yüksek. Bu ihmal, aileden de kaynaklanıyor olabilir, çocuğu emanet ettiğimiz kurum ve kuruluşların içerisinde çalışan personelden ve hatta bizzat orada da yapılanları dikkate alırsak, vakaları dikkate alırsak oradan da kaynaklanıyor olması lazım. Biz eğer suçun failine bir ceza veriyorsak bunun ihmalkârlarına karşı da yaptırımlar uygulamamız lazım, çocuk ihmalinin engellenmesi üzerinde de çalışmamız lazım. Ve önemli bir sorun, bildirim zorunluluğu.

Bildirim zorunluluğuyla ilgili ciddi sıkıntılarımız var. Çünkü ister öğretmen olsun ister doktor olsun ister komşu olsun bildirimde bulunduğu zaman zarar görmekten korkuyor. Ve hatta ne yazık ki bazen baktığımızda olaylara bildirim yapan devlet memuru kendi kuruluşunca da cezalandırılabilir. Oradan oraya sürgüne gönderir gibi tayini çıkartılabilir, bunun birçok örneğini gördük yakında. Bunlara da dikkat etmemiz gerekiyor. Bildirim zorunluğu noktasında ciddi olarak çalışmamız şart diye düşünüyorum.

Yine, kayıp çocuk sorunu, biz bunu daha önceden araştırma önergesi olarak da getirmiştik, bu ciddi bir sorundur. Çünkü kayıp çocuklarımızın yüzde 98'i, yüzde 99'u istismar mağdurudur ve hâlâ kayıplarsa muhtemelen yaşamıyorlardır kendileri. Bu çok üzücü. Bu nedenle kayıp çocuk sorunu üzerinde de ciddi olarak durmamız lazım.

Erken yaş evliliklerini de cinsel istismarın içerisinde ayırmamız mümkün değil. Bununla da ciddi mücadele etmemiz lazım. Çünkü 18 yaş altında, hele hele 12 yaşındaki bir çocuğun, 15 yaşındaki bir çocuğun evlendirilmiş olması ya da hamile olarak karşımıza çıkması o çocuğun cinsel istismarıdır. Rıza aranması da doğru değildir ki aramıyoruz zaten ama bu konuda da yapılması gereken ciddi çalışmalar var diye düşünüyorum.

Evet, kastrasyon şu anda belki de üzerinde en çok konuştuğumuz konu, farklı farklı görüşler var ama Sayın Ünüvar bence bu kastrasyonla ilgili gayet önemli bilgiler verdi. Kastrasyon herkese uygulanabilecek bir yöntem değil, hem faydası herkeste görülmez -bunu siz de Sayın Dedegil de belirttiniz zaten- çünkü profiller farklı farklı. Burada istismarcıların çoğunluğu genelde çocukluk döneminde istismara uğramış kişilerdir, hepsi değil ama büyük bir kısmı öyle. O nedenle bu kastrasyon bir ceza yöntemi değil, bunu siz de dile getirdiniz. Bir tedbir olabilir mi? Olabilir ama tedbirin bir parçası olabilir çünkü bununla birlikte bu istismara yönelen kişiler eğer toplum içine salınacak kadar bir ceza alıyorsa yani eninde sonunda oradan çıkma ihtimalleri varsa cezaevinden, o zaman bunların terapilerle de desteklenmesi ve arkadan, sizin de belirttiğiniz gibi, ciddi bir izleme politikasıyla takip edilmesi gerekiyor. Yani bu, tek başına zaten ne bir çözüm ne bir ceza; bu, sadece tedbirin bir parçası olarak kullanılabilir. Bunu böyle algılamak lazım.

Yine, rehber öğretmenlerden bahsettiniz, çok teşekkür ediyorum, zira ben de yirmi yıl rehber öğretmen olarak görev yaptım. Gerçekten bugüne kadar çıkmış, keşfedilmiş olan istismar vakalarının bildirimlerine baktığınızda bunları en çok ortaya çıkaranlar rehber öğretmenler. O nedenle rehber öğretmenlerin alanında uzman kişilerden oluşması gerekiyor ki bu Millî Eğitim Bakanlığının Talim ve Terbiye Kurulunca belirtilmiş yönetmeliklerde de bellidir hangi alanlardan mezun olacağı. Zaman zaman kurslarla bu delinmeye çalışılıyor, biz karşı çıkıyoruz, bir şekilde durduruyoruz. Yani psikolojik danışmanlık ve rehberlik mezunlarından, psikoloji mezunlarından, bir de eğitimde psikolojik hizmetler mezunlarından -artık, onlar mezun vermiyor ama hâlâ var- bunlardan oluşması gerekiyor. Rehber öğretmenlerin her okulda olması gerekiyor ama üzülerken belirtiyorum, bunu sizin de bilmenizde fayda görüyorum: Cinsel istismarların en fazla olduğu yaş grubu yani mağdurların yaş grubu 2 ila 10 yaş arasındır ve maalesef anaokullarında rehber öğretmen kadrosu yok. Peki, şimdi, orada bir uzman yoksa, bir profesyonel yoksa nasıl değerlendirebileceksiniz çocuğu ve aileyi? Nasıl onu takip edip de gözden kaçmasına engel olabileceksiniz? Oralarda da profesyonellerin yani psikologların veya psikolojik danışmanların çalışması gerekiyor, bu bir.

İkincisi: Bakın “2 ila 10 yaş arası” dedik. İlkokullarda bu eğitimi verecek olan en iyi uzman grup yine rehber öğretmenlerdir. Cinsel eğitimi de verirler, ben de verdim zamanında. Özellikle ortaokul kısmında, ergenliğe ilk erinlik yaşlarında yani 11-12 yaşlarında biz bu eğitimleri vermeye başlıyorduk. Belli aşamalarla, belli sınırlarda, belli konularda tabii. Yani rehberlik saati yok; rehber öğretmen var

ama rehberlik saati yok. Bu çocuklara birçok şey öğretilmesi gerekiyor, kendini nasıl koruması gerektiği öğretiliyor, kendine yapılan davranışları nasıl değerlendirmesi gerektiği öğretiliyor. Mesela, çocukları korumada bir yöntem vardır: Biz çocuklara ne yaparız biliyor musunuz? Alan çizeriz. Mesela bir daire çizmesini isteriz, dairenin içerisinde çocuk durur. Deriz ki: “Bu senin özel, kişisel alanın. Şimdi, bu alana senin istemediğin hiç kimse giremez. Kimlerin bu alana girip sana dokunmasına izin verirsin?” Bakın, bu bir eğitimidir. Sonra bir daire daha çizeriz. “Buraya kendine yakın hissettiğin ama her zaman sana dokunmasına izin vermediğin kişileri koyabilirsin.”

Şimdi, bunlar profesyonel eğitim süreçleridir. Yani bunu yaparken bir yandan çocuklar gözlemlenir, çocuğun o anda verdiği tepkilerle, eğer bir sorun yaşıyorsa bunu keşfetmeniz mümkündür. Bunu ancak bir profesyonel yapabilir. Pekî rehberlik saati olmazsa, çocuğa gerekli eğitim verilmezse, çocukla iletişim, empati kurulmazsa... Zaten 9 yaşındaki bir çocuk, yani sınıf öğretmenine belki anlatır ama bir profesyonelin kendisine yaklaşım tarzı daha farklı olduğu için -bir psikoloğun ya da psikolojik danışmanın- gider ona daha rahat anlatır. Gidip diyebilir ki: “Evde babam bana bunu yapıyor.” Zaten bir çocuk, kendisine yönelik cinsel istismarı anlatamaz ki. Yani onun ne olduğunu da bilmiyor zaten. En fazla onu bazı ipuçlarıyla yakalayabilirsiniz. Evet, rehberlik hizmetleri çok önemli, psikolojik danışmanlık hizmetleri çok önemli, psikolojik danışmanlar, psikologlar çok önemli ama maalesef, çalışması gerektiği en önemli yerlerde, noktalarda bulunmuyorlar. Ne yazık ki bazı kurumlarda da gerçek profesyoneller çalışmıyor.

Aynı şey şimdi ASDEP Projesi için de geçerlidir. Sahaya çıkıyorsunuz, sahada inceleme yapacaksınız veya test, anket uygulayacaksınız ki riskli aileleri belirleyebilesiniz veya toplum içinde bu tür sorunları yaşayanları keşfedebilesiniz. Siz psikoloji alanında bir eğitim, ruh sağlığı alanında eğitim görmemiş birilerini gönderirseniz hayatta bunları tespit edemezsiniz. Bakın, TÜİK’in yaptığı bir araştırmayı -Çocuk İstismarları Komisyonunda çalıştım ben- geldiler anlattılar, bir de överek anlattılar. Dediler ki: “Biz evlere gittik, çocuğu bir odaya aldık, çocuğa sorduk ‘Annen baban sana bunu bunu yapıyor mu? Ne yapıyor?’” Şimdi, içeriye girmiş... Yani kendine göre, istatistikçi arkadaş veya bir sosyal çalışmacı ama hiçbir eğitimi yok. Eve geliyor, çocuğun karşısında hiç tanımadığı, bakanlıktan geldiğini ifade eden, resmî giyimli, biraz da böyle disiplin objesi olan bir insan. Yan odaya alıyor çocuğu, diyor ki: “Baban, annen sana şunu şunu yapıyor mu?” Şimdi, bir şey yapsa bile çocuk sizce söyler mi ona? Söylemez. Neden söylemez? Utanır söylemez, korkar söylemez, kendisine zarar geleceğinden korkar, annesinin babasının ceza alacağından korkar, annesi babası kapıdan dinliyor mu diye merak eder. Hayatında hiç görmediği biriyle iletişim, empati ne kadar kurulabilir? Ama oraya bir psikolog gitse, psikolojik danışman, çocuk gelişim uzmanı gitse ya da sosyal hizmetler uzmanı gitse –bakın dört grup sayıyorum- çocuğun orada vereceği bilgi çok daha farklı olur.

Yani TÜİK’in verileri var, lütfen buna aldanmamak lazım. Aynı erken yaş evliliklerinde verdiği sayılara aldanmamamız gerektiği gibi. Neden? Çünkü resmî nikah kayıtlarına bakarak yapıyor, 15 yaş üstüne bakıyor. Yani biliyoruz ki biz çok daha küçük yaşta çocuklar dinî tören vasıtasıyla evlendiriliyor. Bunlara çok dikkat etmemiz gerekiyor. Millî çocuk politikasını oluşturmak zorundayız, bahsettiğiniz gibi millî bir çocuk koruma programımız olmalı, bunun için de bir bütçe olmalı yani Hükümetin, çocuklar için ayrılmış bir bütçesi olmalı. Hani diyoruz ya kadınlara pozitif ayrımcılık, bence çocuklara pozitif ayrımcılık zannediyorum şu günlerde çok daha ön planda olmalı. Kadın da tabii ki çok önemli. Birbirinden belki ayırmamak gerekiyor ama çocuğu hiç konuşmuyoruz yani çocuğa pozitif ayrımcılık, çocuğun üstün yararı hep ön planda diyoruz da bu üstün yarar nedir, ölçüsü nedir, bu üstün yararı elde etmek için biz ona ne kadar ayıracağız, bu çok önemli.

Ben bugün 6 bakanın bir arada olmasını olumlu buluyorum, 6 bakanlığın birlikte çalışmasını buluyorum. Çünkü bugüne kadar yaptığımız çalışmalarda dikkatimi çeken en önemli nokta, kurumlar arasında koordinasyonun olmamasıydı.

Bakın, size bir örnek daha vereyim. Aile Bütünlüğünü Koruma Komisyonuyla birlikte -kısaca söylüyorum komisyonun adını- Bursa'ya gittik. Bursa'da belediyelerimizden biri çok güzel bir çalışma yapmış, bir aile danışma merkezi açmış. Aile danışma merkezi eski bir villa yani konak; çok güzel, birlikte gittik. İçinde klinik psikoloğu var, psikoloğu var, psikolojik danışmanı var, her şeyi var. "Kaç tane vaka gördünüz?" dedim. Çok az bir sayı çıktı. Uzun bir zamandır da çalışıyorlar. Peki "Yanınızda bir okul var, dibinde bir okul var. O okuldan size vaka geldi mi hiç?" dedim. "Hayır." "E, neden?" "Hiç iletişim kurmadık." Onlar bunların varlığından haberdar değil. Eğer oranın rehber öğretmenin haberi olsa kendi çocuklarının, okuldaki çocuklarının kaç tane ailesini gönderirdi oraya ki Bursa'da boşanma oranlarını da biliyoruz, Türkiye'de biliyoruz.

Yine, merak ettik, daha sonra multidisipliner bir toplantı yaptık. Aile hâkimleri geldi, STK'lar geldi, herkes geldi. Aile hâkimi hanımefendiye ben dedim ki: "Böyle böyle bir yer var. Siz, size başvuran boşanma davalarından oraya hiç gönderdiniz mi?" "Yok, hayır, benim hiç haberim yok." dedi.

Şimdi, çok güzel bir şey yapıyorsunuz ama kurumlar arasında koordinasyon olmadığı için ya bu kanunlar bir yerde eksik kalıyor ya uygulamalar birbirini desteklemiyor. O nedenle, ben bu komisyonun kurulmasını -kısa süre çalışır, uzun süre çalışır; bir adımdır, güzel bir adımdır- olumlu buluyorum ama yeterli de bulmuyorum. Neden yeterli bulmuyorum? Çünkü biz bunu kanun teklifi olarak da getirdik yakın zamanda, kasım ayında; maalesef reddedildi. Daimi bir çocuk hakları komisyonuna ihtiyacımız var.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Kılıç, buyurun.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Gerçekten, verilen bilgilerden, uzmanlarımızın verdiği bilgilerden, yapılan konuşmalardan çok faydalandık. İnsanlar konuşa konuşa... İnşallah en faydalıya gideceğiz. En faydalı şeyi ülkemiz ve halkımız için, milletimiz için çıkaracağız. Fakat konuşmalar arasında ben kültürümüze atıflar sezdim.

Birkaç misal de ben vermek istiyorum. Çocukluğumda köy odalarında Siret'ün-Nebî, Hazreti Ali Cenklere, Battal Gazi okunurdu. Bununla beraber, büyüklere, gençlere "Mürşid-i Mütehhilin" diye bir kitap okunurdu. Mürşid-i Mütehhilin, gençlere ve evlilere cinsel eğitim demektir. Bu kitabı daha sonra ben ortaokulda tekrar, bu büyükler bu köy odasında okuyorlardı ama neyi okuyorlardı diye aldım, bir daha okudum. Benim okuduğum zaman o kitabın yazım tarihi iki yüz yıllıktı. Yani Anadolu'nun değil okullarında, köy odalarında bile her kesimden insanlar cinsel açıdan eğitileldiler ve "Mızraklı İlmihâl" diye bir kitabımız var. Yüz yıl önce, yüz elli yıl önce Anadolu'nun ve Balkanların en ücra köylerine kadar katır sırtında dağıtılmış, herkese ulaştırılmış bir kitaptır, sade halk için yazılmış bir ilmihal kitabıdır, bunun son bölümü cinsel eğitimle alakalıdır. Ve biz yaşadığımız ailelerimizde, halkımızda şunu gördük: Bilge dediğimiz akil bir kısım insanlar evlilik yaşına gelen kişilere cinsel bilgiler verirlerdi, hem de çok temelli bilgiler verirlerdi.

Yine, bin yıl önce yazılmış -çünkü kültürümüz oraya dayanıyor- bütün ilmihal kitaplarının bir bölümü cinsel eğitimle alakalıdır. Bu anlamda ben şunu da demek istiyorum: Candan Hanım ve Elif Hanım'ın da katıldığı KEFEK toplantıları için İsveç'e gittiğimizde bize örnek gösterilen Batı'nın

önemli bir ülkesi İsveç'te oradaki uzmanların bize, hepimizin huzurunda apaçık anlattıklarına göre, İsveç'te fiziki şiddete uğrayan kadın sayısı yüzde 42'dir. Şimdi, yani bu halkımızın bilmediği, eğitimsizliği, cahilliği vesaire. Eğer okuma-yazma oranıyla bu iş gündeme getiriliyorsa işte bilgi, İsveçli uzmanların vermiş olduğu bilgi. Candan Hanım da bu işin şahidi, Elif Hanım da bu işin şahidiydi, aynı toplantıydık. Evet, aynı toplantıydık, çıktılarını alır ulaştırırım size, Başkanım da oraydı. Bize örnek gösterilen, çağdaşlık adına örnek gösterilen İsveç'te şu anda fiziki şiddete uğrayan kadınların sayısı yüzde 42'dir. Aslında biz şunu diyoruz, bizim Batı karşısında hiçbir kompleksimiz yoktur ve biz şunu biliyoruz, halkımız da bunu biliyor: Olumsuzlukların birçoğu bize çağdaş denen Batı'dan bulaşan hastalıklardır.

İlk otuz yıl önce gittim Batı'ya her vesileyle de giderim hem Batılılarla görüştim hem de oradaki kendi halkımızla görüştim. Onlar da gerek Batılılar gerekse de orada yaşayan halkımız, o toplumun düşmüş olduğu ahlaki yozlaşmadan çok şikâyetçi. Bir papaz beni evine davet etti -ben il müftüsüyüm- bizim toplumumuzu, onların toplumunu hep konuştuk. O, bana dedi ki: Sizin gördüğünüz şu Batı'da bizim adımıza gördüğünüz şu düşüklükler bizim ahlakımız değil." dedi. "Biz aslında çok muhafazakâr bir toplumuz Batılılar olarak biz de yozlaştık, bundan biz de şikâyetçiyiz, zarar görüyoruz ve sizin Batı adına gördüğünüz, gündeme getirdiğiniz bunlara biz 'hippiler' diyoruz ve onların olumsuzlukları çocuklarımıza bulaşmasın diye biz o 'hippiler' grubunu aslında halk olarak ve yönetim olarak gözetim altında tutuyoruz." dediler. Yani halkımız, cinsel eğitimi öteden beri, asırlardan beri alagelir, çocuklarına veregelir. Bu, okullarımızda da geçmişte olmuştur. İşte Mürşid-i Mütehhilin'i misal verdim, ilmihal kitaplarımızın bölümlerini misal verdim, Mızraklı İlmihal'i misal verdim. Batılı değerleri yükseltmek adına kendi değerlerimizi ve toplumumuzu küçümseme alışkanlığından vazgeçmeliyiz. Batı'ya karşı olan kompleksimizi artık atmamız. "Halkımızı adam etme." düşüncesi var. Yani "Bu halk adam olmaz, bu halk cahildir." Halkı adam etme, halkı sigaya çekme. Darbeciler de hep bunu gündeme getirirlerdi, halkı sigaya çekme. Halkımız da şöyle diyor: "Yani, bizi adam etme kompleksiyle, açısıyla bize tepeden bakanlar var ya, biz onları adam ederiz ama onlar adam olmazlar." diyor. Ve halkımız, çok iyi bir değerlendirme yapıyor. Gelin halkımızla, halkımızın değerleriyle, tarihimizle barışalım, birilerine karşı olan kompleksi atalım. Biz medeniyetler kurmuş bir milletin çocuklarıyız, mensuplarıyız. Biz dünyaya medeniyet öncülüğü yaparken daha emsal gösterdiğimiz o insanlar, tualete oturmasını bilmiyorlardı, pisliklerini caddelere döküyorlardı. Bundan birçok hastalık yayılıyordu, yaygınlaşıyordu. Biz tarihî hamamlarımızı yaparken, onlar daha fiçilerde yıkıyorlardı. Bu kompleksten vazgeçelim. Biz dünyanın en medeni bir milletiyiz. Dünyanın en medeni milletin çocuklarıyız.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Yüceer, misafirlerimizi çok uzun zamandır tuttuk. Zaten toplantımız devam edecek, sonraki süreçte söz alın.

Sayın Erdoğan'a söz veriyorum.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) - Zaten çok aşırı uzadı Başkanım, benim misafirlerim var. Toplantının da bitmesini bekliyoruz. Kifayetimizakere talebi var, onun da değerlendirilmesini talep ediyoruz.

HATİCE DUDU ÖZKAL (Afyonkarahisar) - Ben de talep ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Talebiniz değerlendirilecektir.

1'inci bölümü bitirelim. Sayın Erdoğan sabırla bekledi bizi. Onun da söyleyeceği birkaç şey var. Ondan sonra gündemin 2'nci maddesine geçeceğiz. Misafirlerimi hemen yolcu edeceğim. Onun da çok uzun süreceğini zannetmiyorum. Yani bir on dakika da Salih Bey, çıkarız. Önemli bir konu çünkü.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli misafirlerimiz, çok değerli üyelerimiz; aslında her şey o kadar güzel söylendi ki özetlendi ki böyle cümleler çok derli toplu, efendim, çalışmalar hakikaten yaraya merhem olacak tarzda. Ben de belki birkaç cümleyle buna katkıda bulunmak isterim affınıza sığınarak, Başkanımın da uyarısını dikkate alarak.

Aslında Rabb'imiz, Kur'an-ı Kerim'de çok güzel tarif ediyor insanı yani eşrefimahlukat ve esfelisafilin; kötülüğün en dibinde -hani efendim şu anda çocuk istismarını konuştuğumuz için bunu söyleyebiliriz- ve insan güzel ahlaklı ve kul olarak hakikaten yaşamda iyi insan olduğu zaman da eşrefimahlukat olarak tanımlanıyor. Yani, dileriz ki bütün bu konuştuklarımız esfelisafilinden insanı eşrefimahlukata yükseltir.

Burada hepimiz aynı fikirdeyiz, tekrar tekrar söylemeye gerek yok, çocuklar bizim en değerli varlıklarımız. Bir işi konuşurken, bir işi yaparken, kanun düzenlerken -şu anda kanun düzenleyici, kanun yapıcı konumundayız- tabii ki en fazla acıyı yaşayanların yerine kendimizi koyarak belki bunları düzenlemek gerekir çünkü insan haklarına tabii ki saygılıyız, anlaşmalarımız var, attığımız imzalar var ülkeler olarak ama insan haklarına saygılı olurken acıyı yaşayanların da yaralarına merhem olacak şekilde, onların da “Ya, oh, bu yapılan şey bizim yaramıza da merhem oldu.” diyecek şekilde yapmamızda fayda olduğunu telakki ediyorum.

İstatistiklerden konuşuldu. Tabii ki biz bu KEFEK vesilesiyle diğer araştırma yapmak için farklı ülkelere de gidiyoruz. Oradaki istatistiklerin veya Avrupa'daki rakamların gerçekleri yansıtmadığını her vesileyle görüyoruz. Ben geçen toplantıda da mesela, İspanya'daki kadınlara şiddetin asayiş sorunu olarak istatistiklendiği ve bunun kadına şiddet olarak istatistiklenmediği, dolayısıyla rakamların çok düşük olduğunu söylemişim. Yine, aynı şekilde, bazı bilgileri biz karşı taraftan istediğimizde bunlar bize doğru olarak verilmiyor ama biz her şeyi o kadar güzel sergiliyoruz ki, bütün ülkeler istatistikleri o kadar güzel alıyorlar ki “Sizin ülkenizde şu var, bu var.” deniyor. Belki bu rakamların çok yüksek olup olmaması noktasında da kendimizi bir sorgulamamız gerekir diye düşünüyorum.

Tabii, ben bir tıp hekimiyim, arkadaşlar da kendilerini tanıtırken söze öyle başladılar. Biz tıpta şunu önceleriz yani koruyucu ve önleyici olarak hastalıkların oluşmadan önce tedbirlerin alınması gerekir. Bizim belki bu noktada -tabii, cezaları konuşacağız ama- sivri sineklerden öldürmekten çok, bataklık kurutmak yönündeki çabalarımız, gayretlerimiz olması gerektiğini bütün konuşmacıların bu meyandaki şeylerine katılarak ifade etmek istiyorum.

Çalışmaların tek taraflı yapıldığıyla ilgili vekillerimizden eleştiriler geldi ama tabii ki yapılan çalışmalar bir baz oluşturulduktan sonra muhalefetle paylaşılır. Dün de bunun yapıldığına şahit olduk. Bu noktada bunun çok da eleştirilecek bir mevzu olmadığı kanaatindeyim.

“Karşımızdakini ele geçirme” olarak söylediğinize katılmıyorum. Bir konuşmacımız, bu fiili yaparken karşıdakini ele geçirme şuuruyla veya bilinciyle hareket eder... Ben bunun öyle olduğunu düşünmüyorum. Öyle olsa sadece vücudun herhangi bir yerine de dokunabilir ama ısrarla bakıyorsunuz yani kendini tatmin edecek noktalara odaklanıyor failler. Ben onun çok da öyle olduğunu düşünmüyorum çünkü konuştuğumuz mevzu da yine cinsel istismar olduğuna göre, bu da onun en açık delili.

Yine, cezalarla ilgili Nursel vekilimizin söylediklerine aynen katılıyorum ve tabii, şöyle derleyip toplamak istiyorum ama atladığım varsa da bir sonraki gündemde inşallah dile getiririz.

Ben ayrıca, son olarak da bir sonraki maddemizde ama tekrar söz almamak adına söylüyorum: 9 kişiyle imza verilirken burada 3 arkadaşımızla temsil edilmesi... Hayır, 9 kişiyle -yani diğer muhalefetten MHP'li arkadaşlar imza atmamışlar- imza verilirken burada 3 kişiyle temsil edilmenin hakkaniyetle ve insan haklarıyla... Özellikle "insan hakkı" deniyorsa benim vaktimden de çalınıyor şu anda yani bunun öyle olmadığını söylemek istiyorum. Eğer imza atan arkadaşlarımız varsa o imzanın arkasında durarak burada olmalarını istedim. Hani, şehit ailelerine gitmek, tamam, çok güzel, biz de gidiyoruz, belki biz de şu anda şehit ailelerinin yanında olacaktık, onlarla birlikte sorunlarını konuşup paylaşıyorduk, sevgilerini veya acılarını paylaşıyorduk ama o, mazeret değil çünkü kırk sekiz saat önceden...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Hep savunma, hep savunma, hep savunma!

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – ...kırk sekiz saat önceden bu toplantı bildirildi, herkes programını ona göre yapardı.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

NURETTİN DEMİR (Muğla) - Böyle bir duygu yok!

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Sizin yanlışınızı söylüyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Biz sizin yanlışınızı söylemiyoruz ama.

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Çok yanlış ve çok yanlış bir yere getirdiniz mevzuu.

BAŞKAN – Hayır, hayır, hiçbir şeye gelmedi.

2011 yılında başlamış Sayın Alev Dedegil...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İki yıllık emeğe yazık bence, şu an hani geldiği nokta itibarıyla yazık!

BAŞKAN – Umutsuz olmanızı anlayamadım. Niye umutsuzca cümleler kuruyorsunuz?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Şöyle söyleyeyim o zaman...

BAŞKAN – Lütfen... Ben söz aldım. Yeterince konuştuk. Çok değerli misafirlerimizi çok beklettik.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tamam.

BAŞKAN - Sonrasında biz kendi tartışmamıza geçeriz.

Ben çok teşekkür ediyorum. Ama 2011 yılında başlatılan -Alev Dedegil arkadaşımızın, vekilimizin, önceki vekillerimizin başlattığı- süreçte yedi yıl geçmiş, hâlâ aynı noktada olduğumuzu görüyorum. Şurada hemfikiriz: Çok ayaklı, birçok yönü olan ve çok derinlemesine tabu olan bir konuyu çözmek için bir araya geliyoruz ama hâlâ daha aynı şeyleri söyleyip farklı ifade ediyoruz. Aslında söylediğimiz de çok farklı bir şey değil ama hâlâ daha bu kimyasal kastrasyonla ilgili farklı bakış açınızı koruduğunuzu görüyorum CHP muhalefeti olarak. Bu, birçok ayağı beraberinde getiriyor; eğitim, koruyucu, önleyici ağır cezalar, işte kimyasal olarak yapacağımız...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – “Eğitim gerekli değildir.” dedi ama...

BAŞKAN – Onun kendi şahsi düşüncesi olabilir. Bunlar normal ama bütününe baktığımızda bunları oturuyoruz konuşuyoruz ve teklifin içinde var. Bu, çok ayaklı, çok farklı biçimlerde toplumun her katmanını kapsayan ve kesinlikle siyasete malzeme edilmeden yani çözüm önerisini bile verirken “Birlikte ne yapabiliriz?” noktasında samimi bir duruş sergilememiz... Hem muhalefeti hem iktidarı da bunun içine katarak söylüyorum. Ancak bu sorundan kurtulmak istiyorsak böyle yaklaşabiliriz ki ben o şeyi görüyorum, yaşanmışlıklar var, örnekler var, vakalar var ki kurulan altı bakanlığın birçok

ayağı içine almış olması bu konuda bir kararlılığı gösteriyor. Hazırlanmış, pişmiş bir çalışma var. Bunlar bir araya getirilecek. İnşallah on günden önce de belki biter yani çok daha hızlıca çünkü bir çocuğun daha bu arada mağdur olmaması gerekiyor çünkü Sayın Şenal Hanımın da bahsettiği gibi uzun süreçlerde bunlar ancak bu noktaya gelebiliyor. Öyle bir noktada olduğumuza inanıyorum ve çok teşekkür ediyorum katılımcılarımıza.

Hemen yolculayacağım ve gündemin 3'üncü maddesine geçeceğiz.

Çok teşekkür ediyoruz.

2.- Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler

BAŞKAN - Komisyonun çalışma usulleri hakkındaki görüşmelerle ilgili gündemin 3'üncü maddesine geçiyorum

Açılış konuşmamda da belirttiğim gibi Komisyonumuzun CHP'li ve HDP'li üyeleri ortak imzalı ve 22 Şubat 2018 tarihli bir yazıyla komisyonumuzu toplantıya çağırdılar. Yazının konusu Komisyonumuzun çalışma usullerine ilişkindir. Esasen, biz, ilk gündem maddesi olarak görüştüğümüz konular münasebetiyle bir toplantı yapmayı zaten planlıyorduk. 9 milletvekilinden böyle bir yazı gelince onların talebini kendi gündemimizle birleştirdik.

İlgili milletvekillerinin böyle bir talepte bulunmasına neden olan husus -birazdan değineceğim- başka konuların yanında da 19 Şubat 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından -buranın altını çiziyorum özellikle- düzenlenen “Kadına ve Çocuğa Yönelik Aile İç Şiddetin Önlenmesine İlişkin Mekanizmaların Etkinliğinin Artırılması” konulu çalıştaydır, Kamu Denetçiliğinin düzenlediği. 19 Şubatta düzenlenen çalıştaya ben konuşmacı olarak davet edildim fakat Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından Komisyon üyelerimiz çalıştaya ayrıca davet edilmemiştir gelen yazıda. Yazıyı da arz ederim isteyen üyelerimize.

Burada hemen belirtmek istiyorum, bahse konu çalıştay, Komisyonumuzun düzenlediği bir etkinlik değildir. Benim sadece konuşmacı olarak davet edildiğim bir etkinliktir. Üyelerimizi çalıştaya davet etme bağlamında ilgili kurumdan Komisyonumuza da ayrıca bir talep gelmemiştir. Bu durumda, sahibi olmadığımız bir çalıştaya diğer üyelerimizi davet edip etmemek gibi bir takdir hakkının olduğunu düşünmüyorum.

Şu hususlara da değinmek istiyorum ki bahse konu çalıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sitesinde “TBMM Takviminde” duyurulmuştu. Ayrıca Komisyon üyemiz Sayın Şenal Sarıhan ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi Sayın Mahmut Tanal da çalıştaya katılmış, hatta birer konuşma yapmışlardır.

Özetle, çalıştay noktasında bizden kaynaklanan bir sorun olduğunu düşünmüyorum. 9 komisyon üyesinin sunduğu yazıda diğer bazı noktalara da temas edilmiş. Örneğin, “iktidarın” denilmiş yani “iktidar” denilirken Komisyon Başkanlığımız veya Komisyon üyeleri mi kastediliyor yoksa genel bir siyasi değerlendirme mi yapılıyor; onu da bilmiyorum. Muhalefet partilerine, örneğin, iktidarın muhalefet partilerine mensup milletvekillerini yurt içi ve yurt dışı programlara, çalıştaylara, toplantılara davet etmediği, muhalefet milletvekillerinin davet edilseler dahi kendilerine söz hakkı verilmediği, etkinlik programlarının içeriği hakkında kendilerine geç bilgilendirme yapıldığı gibi konulardan bahsediliyor.

Şunu açıkça belirtmek istiyorum: Komisyonumuzun görev ve yetkileri, çalışma usulleri 5840 sayılı Komisyonumuzun kuruluş kanununda düzenlenmiştir. Bu kanunda açık düzenleme yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ilgili hükümlerine tabi oluyoruz. Bunu Yüceer biliyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tabii ki biliyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir, siz de çok tecrübelisiniz.

Ayrıca yurt dışı programlarına katılım bakımından ilgisine göre 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a uyuyoruz, var olan bir kanuna uyuyoruz. Komisyon Başkanlığı olarak tüm çalışmalarımızı mevzuat hükümleri uyarınca ve usulüne uygun olarak gerçekleştiriyoruz.

Komisyonumuzun yurt içi ve yurt dışındaki çalışmalarına ilişkin usulleri daha detaylı ele alırsak biz Komisyon Başkanlığı olarak Komisyon kanunumuz ve İçtüzük'ün ilgili hükümleri uyarınca tüm toplantılarımıza tüm üyelerimizi davet ediyoruz, kendilerine eş zamanlı olarak gündem yazılarımızı da yolluyoruz.

Komisyon toplantısı esnasında talep eden üyelerimize yine İçtüzük uyarınca talep sırasına göre söz veriyoruz. Tüm üyelerimizin görüşlerini önemsiyoruz, bugün olduğu gibi.

Yurt içindeki Komisyon toplantılarının yanı sıra Meclis dışındaki etkinliklerimize de tüm üyelerimizin katılmasını arzu ediyoruz. Bu konuda da gerekli bildirimleri de üyelerimize yapıyoruz.

Alt komisyon faaliyetlerimize tüm alt komisyon üyelerini davet ediyoruz. Alt komisyonlarda muhalefetin eksik üyesi varsa bunu bir gündem maddesi hâline getirip tüm parti grupları bakımından eksik üyeleri toplantılarımızda tamamlamaya çalışıyoruz. Ancak bir siyasi parti alt komisyon üyeliğine, hatta boş bulunan komisyon üyeliğine aday bildirmezse bizim elimizden de bir şey gelmiyor ki HDP böyle bir tutum içinde olmuştur en baştan beri.

Yurt dışı faaliyetleri bakımından biz Komisyon Başkanlığı olarak tüm üyelerimizin faaliyetlere katılmasını temenni ederiz. Bu konuda farklı bir düşüncemiz yok. Yurt dışındaki temaslarımız için önce komisyon kararı almamız gerekiyor ancak seçilecek üyeler noktasında bizim elimizde olmayan nedenlerden bazı sınırlamalar olabiliyor. Bu konuda siyasi parti gruplarının her birinin temsil oranına göre o gruba mensup milletvekillerinin katılım hakkı olup olmadığı belirleniyor. Oranlar bakımından tüm Meclis hangi oranları uyguluyorsa biz de aynı oranları uyguluyoruz. Mesela 14-20 Mart 2016 tarihlerinde Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu 60'ıncı Oturumuna 3 milletvekilinden oluşan bir heyetle katıldık. Katılımcılardan biri benim, biri Candan Yüceer, birisi de Salih Çetinkaya.

Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarımızla ilgili olan alt komisyonumuzun Haziran 2016'da Fransa ve Hollanda çalışma ziyaretindeki katılımcılarımızı sayıyorum: Tülay Kaynarca, Salih Çetinkaya, Ayşe Sula, Ertuğrul Sosyal; Nuri Okutan, şu an Komisyonumuzun üyesi değil; Sibel Özdemir, şu an Komisyon üyemiz değil. HDP en baştan beri bu Komisyona üye vermediği için zaten bu çalışmaya katılamadılar.

22-25 Eylül arasında Malezya'da, Dünya Müslüman Kadınlar Zirvesi'ne katılım için ben, Candan Yüceer ve Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekilimiz.

17-23 Kasım 2016 tarihlerinde Panama'ya ve Kolombiya Parlamentosundaki çalışma ziyaretinde ise yine Komisyon Başkanı olarak ben, Ali İhsan Yavuz ve önceki üyemiz Fatma Kaplan Hürriyet, Kocaeli Milletvekili, CHP'den.

12-16 Mart tarihlerinde yine "Değişen İş Dünyasında Kadınların Ekonomik Güçlendirilmesi"yle ilgili Birleşmiş Milletlerin 60'ıncı oturumuna katılmak üzere Ayşe Doğan, AK PARTİ Tekirdağ Milletvekili ve yine CHP'den, şimdi üyemiz olmayan Sibel Özdemir; devam ediyor, daha fazla vaktinizi almayayım. Bunları -isterseniz- size bir liste hâlinde hazırladım katılımları, kimler katılmış, nasıl yapmış, hepsi var.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Başkanım, vaktimizi alın, bilgilenelim.

BAŞKAN – Peki.

Yani bunların hepsi kayda girsin diye aslında okumak gerekiyor.

Mesela, bir tanesini daha okuyayım: “Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri” konulu alt komisyon temasındaki 11-14 Temmuz 2017 tarihinde yine Komisyon Başkanı olarak ben, Alt Komisyon Başkanı Tülay Kaynarca, yine CHP Milletvekili Sibel Özdemir, önceki üyemiz ve HDP’den yine kimse yok çünkü üyeleri yok, davete de katılmıyorlar, ki bu devam ediyor. Şimdi, Finlandiya ve İsveç’ten örnek verdi, orada yine buradan AK PARTİ’den milletvekillerimiz; Candan Yüceer, Elif Doğan Türkmen; MHP’den Ahmet Selim Yurdakul gibi milletvekillerimiz, bu liste devam ediyor.

Ben görüşlerimi bu çerçevede sundum ve kısaca özetlemeye çalıştım, gerçekten çok geç oldu.

Ben ilk sözü Candan Yüceer’e veriyorum. Bu konudaki görüşlerini alalım.

Teşekkür ederim, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, yanlış bir dil kullandığımızı düşünüyorum, Sayın Kılıç’ın özellikle. Burada bizim amacımız kimseyi ötekileştirmek değil, tabii ki her ülke, her halk kendi nezdinde en kıymetlidir, en değerlidir. Benim için de tabii ki Türkiye Cumhuriyeti çok kıymetli, halkımız çok kıymetli ama bu demek değil ki bunu yaparken bir başka ülkeyi, milleti, “Batı” diyerek bütün musibetlerin başı olarak gösterelim; bunu doğru bulmuyorum. Eğitim gereklidir. Doğru bulmuyorum. Hani, bu yüzden, biraz daha dikkatli olmalıyız çünkü Parlamentodayız, dilimize çok dikkat etmek zorundayız; bunların hepsi tutanaklara geçiyor ve gerçekten, hani, belki amacımız o değil ama amacın ötesine geçip bu şekilde bize dönebiliyor. Bu anlamda, daha dikkatli bir dil kullanmamızın tekrar altını çizmek istiyorum.

İkinci olarak, çocuk cinsel istismarı akşamdan sabaha çıkmış bir şey değil. Yani bunun şimdi, kanayan bir yaraya dönüşmesi bu yaranın yeni olduğunu da göstermiyor; eskiden beri olan, belki şu an daha görünür olan, iletişimle daha açığa çıkan bir durum. Bunu böyle değerlendiriyoruz ve iktidarın bu konudaki, şu anki, en azından Bakanlığın gerçekleştirdiği çalışmalarını çok olumlu ve toplum tarafından da desteklenmesi gereken bir adım olarak görüyoruz ama eleştiri kısmı ve öneri kısmı... Bunu bir suçlama, bir şey, hayır, burada biz ceza vermiyoruz; biz burada öneri veriyoruz, katkı sunmak istiyoruz. Yani amacımız burada bağcıyı dövmek değil, bağcıya bir şeyler söylemek ve iktidar olarak şu an Komisyon da çoğunluğu elde eden grup olarak tabii ki bunu size söyleyeceğiz. Bir de burada bunu birbirimize söylemeyeceğiz de ne yapacağız? Bunu bizler daha önce de dile getirdik, sıkıntılar oluyor, iletişimde problemlerimiz oluyor. Bu, bizden kaynaklı olabilir, sizden kaynaklı olabilir ama burada Başkan sizsiniz ve bunu yapacak, bu iletişimi sağlayacak, bu farkındalığı artıracak, gelmiyorsa belki onu toplantılara çekecek, katılımını artıracak sizsiniz. Görevimiz bu değil mi, amacımız bu değil mi? Amacımız daha çok birlikte olmak, daha çok birbirimizle paylaşmak, fikirlerimizi daha çok çatıştırmak, doğruyu, ortak aklı çıkarmak; amacımız bu zaten ama bundan önce de –bunları yüz yüze de konuştuk, belki böyle bir toplantı aracılığıyla değil ama- geç toplantı bildirimleri, bizim katkımızın, önerilerimizin sorulmaması, içerik anlamında söylüyorum, gerek Komisyon çalışmalarımızda gerekse gittiğimiz bölgelerdeki, illerdeki çalışmalarda... Bu anlamda tabii ki biz farklı görüşlerin, farklı düşüncelerin de olmasını istiyoruz, biz de yansıtmak istiyoruz o etkinliğe, o zaman daha sahipleniyoruz, o zaman daha çok katkı veriyoruz ama bugüne kadarki yaşadıklarımızda, hep sonradan dâhil olunup ve hiçbir katkı sunamadan organizasyonların içinde olduk. Bu da koparıyor yani üyeleri koparıyor çünkü bir katkı sunamıyorsunuz. Yani olaya bu şekilde yaklaşmak, bizim amacımız burada sanki bir suçlama, bir eleştirme; hayır, değil ya yani burada amaç, gerçekten şu konuşmayı, şu iletişimi daha çok artırmak.

Tabii ki farklı düşüncelerimiz olacak, tabii ki farklı bakış açılarımız olacak ama bu demek değil ki KEFEK gibi... Gerçekten çok önemsiyorum, iyi ki kurulmuş, 2009'da hepimizin katkısıyla kuruldu bu Komisyon ama o günden bugüne hepimizin ortak olduğu bir şey var. Ne diyoruz? Yasama üzerine düşeni yapıyor ama yürütme uygulamada sıkıntı yaşıyor, demiyor muyuz? Ya, uygulama konusunda sıkıntımız yok mu bizim? Bakın, KEFEK kuruldu, sekiz yılı aşkın bir süredir var, çok güzel çalışmalar da yaptı ama işleyişine bakıldığında yasama işlevini yapamıyor. Hâlâ esas kanun görüşmedik biz, değil mi? 7 tane... Hiç esas komisyonda görüşmedik, hep tali komisyon olarak fikir beyan ediyoruz. Ben biliyorum, sizin İnsan Hakları Eşitlik Kurumunu da -çaba gösterdiğinizizi ve- çekmeye çalıştığınızı. Hani aldınız da lütfettik burada da görüştük ama orada, bizim buradan çıkan şeyin hiçbir şeyi olmadı. Raporlama yapıyoruz, ne güzel, alt komisyon raporları var, ciddi emek bunlar. Bakın çocuk cinsel istismarına yönelik tam 86 madde var, çok da güzel maddeler. Bunlar yoğun çalışma, emek.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ama konuşmanızda bunları...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, ben her zaman söylüyorum, yapmayın. Ben hep böyle konuşuyorum. Ne zaman böyle konuşmadım? Bakın, o 86 maddeyi...

BAŞKAN – Hayır, bu cümleleri kursaydınız keşke, bunları konuşmazdık Sayın Yüceer.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Her zaman kuruyorum ama fırsat vermiyorsunuz ki hemen bir savunma, hemen bir şey. Sanki böyle bir suç var ortada.

BAŞKAN – Bakın, bu cümleleri kursaydınız bunlar zaten konuşulmazdı.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, burada kimse kimseyi suçlayamaz; hepimizin niyeti aynı, hepimizin çabası aynı, zaten böyle bir şeyi asla düşünemeyiz. Tabii ki farklı bakış açılarımız var, tabii ki eleştirilerimiz olacak, önerilerimiz olacak ama zaten amacımız bu değil mi? Yoksa, biz gidelim buradan, ben kalkayım, hiçbir etkinliğe gelmemeyeyim eğer arzu edilen buysa; sıkıntı yok. Yani ben de konuşacak bir yer bulurum, mücadele edecek bir alan bulurum; bunda da bir sıkıntı yok ama bakın, son olay kadına yönelik şiddetin...

BAŞKAN – Ama bu konuşmanızla bile suçluyorsunuz, “Konuşturuyorsunuz.” demek yani.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben bitireyim, bitireyim. Siz konuştunuz, ben de konuşayım.

Bakın, kadına yönelik şiddetin önlenmesine dair bir toplantı oldu. Onu, evet, siz düzenlememiş olabilirsiniz, Komisyonumuzun dahil olmamış olabilir. Zaten Parlamento çatısı altında yapılan etkinliklerde en azından dâhil olan komisyonlar, ilgisi olan komisyonlar çağrılır, âdet budur. Biz bundan önce, emin olun, bir sürü sivil toplum kuruluşları etkinlik düzenledi, Mor Çatısından diğerlerine kadar çocuk evlilikleriyle ilgili, hepsine gittik, hepsinden haberdar olduk. Hadi, onlarda böyle bir iletişim sıkıntısı oldu, sadece bizlere değil, tüm milletvekillerine gönderilmesi lazım, önemli bir alan, hepimizin orada olması lazım. Bir eksiklik değil mi bizim orada olmamamız? Ama siz bu konuyu eğer biliyorsanız, bir şekilde dâhil olmuşsanız komisyonunuzu bilgilendirmeniz, bu, sizin göreviniz, sizin sorumluluğunuzda. Ha, gelen olur gelmeyen olur ama en azından, siz bunun için çaba göstermiş olursunuz. Ben burada bir art niyet aramıyorum, kötü niyet aramıyorum ama bu ilişkiyi güçlendirmemiz –artık daha çok yapmamız- lazım çünkü bir kopuş yaşıyoruz sizin de ifade ettiğiniz gibi.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bunu sözlü olarak...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bunu sözlü çok yaptık, yazılı da ne var? Bunda bir şey yok ki, bunda hiçbir sıkıntı yok.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Burada iyi niyet...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır burada niye kötü niyet olsun? Burada bir amacımız var ve burada konuşuyoruz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sözlü de yapabilirdiniz uyarınızı...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sözlü çok uyardım, lütfen. Bu konunun sözlü uyarısını yaptık, çok da konuştuk. Yaşadığı sıkıntıları da biliyorum uzmanlar konusunda.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Takvime baktım, acaba bize ulaşan, size ulaşmayan bir şey var mı? Yok yani.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben bitireyim Hüsnüye Hanım, ben bitireyim.

Bu konuda, gerçekten, sıkıntılarımız olduğunu da biliyorum uzmanlar konusunda, Komisyonun oturması konusunda ama bunu, birbirimizi şey yaparak değil, önerilerini, katkılarını alarak yapmak lazım.

Bizim önerilerimiz, bu anlamda katkımız çok kıymetli. Biraz önce yine, eleştiri oldu “Katılmıyorlar.” Biz tam tersine bugün yüzde 50’yle temsil ediyoruz, arkadaşlarımız Osmaniye’de, daha önceden bir programdı.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ama inanın, biz de olabiliydik.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, geç bir bildirim oldu.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şu anda gerçekten... Aynı anda haberimiz oldu Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Salı günü biz 16.30’da bilgilendirildik.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Aynen, biz de öyle.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tamam, olabilir ama bu haftaya denk geldi.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Burayı önemiyeorsa kalmalıydı yani.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tabii ki önemiyeyoruz ama orası da çok önemli. Bunlar önemli değil ama gerçekten önemli olan birbirimizle daha çok iletişime geçmek, birbirimizden katkı almak. Ben bunu önemiyeyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Onun için buradayız.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bundan sonra da en azından, gerçekten en azından bu tür etkinliklerde bir iletişim ağı... Bu siz olursunuz ben olurum, bir başkası olur, hiç fark etmez ama tabii ki Başkanın sorumluluğunda, Başkanlıkta, ona düşer. Ama şunu da söylemek lazım: Burada, gönül almak, bu ağı kurmak, güçlendirmek size düşer, alınganlık değil. Bu da yanlış. Bu olayların böyle şahsileştirilmemesi lazım. Şahsımızla ilgili, birbirimizle ilgili hiçbir sıkıntımız yok. Herkesten o konuda Allah razı olsun, gittiğimiz her yerde hep beraberiz, paylaşımımız var, şeyimiz var. Bu konuda hiçbir sıkıntımız yok ama bunun böyle şahsileştirilmesi de doğru değil. Amacımız, burada bir eksikliği gidermek, daha çok katkı sunmak. Bunu böyle görmek ve böyle değerlendirmek lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Demir, buyurun.

Çok uzun konuşabilirsiniz, pozitif ayrımcılık yapalım.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yok, uzun konuşmayacağım.

Bakın, bu cinsel istismar konusuna sadece cezai olarak bakarsak işin içinden çıkamayız.

BAŞKAN – Öyle demiyoruz zaten.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın vekilim çok güzel noktalara değindi hem mesleki olarak. Bunu değerlendirmek lazım, çok önemli.

Benim torunum var, şu anda 6 yaşında, ilkokula başladı. 4-4,5 yaşındayken, bir gün baş başa kaldık, giyiniyordu yanımda. Giyinirken “Dede, dön arkana, bakma bana.” dedi. “Kim verdi bunu?” dedim “Bir rehber verdi.” dedi. Bu çok anlamlı. Eğitim önemli. Küçük de olsa eğitim gerçekten çok önemli. 4,5 yaşındaki, 4 yaşındaki o çocuğa o daireyi öğretmişler. Kim? Anaokulundaki rehber öğretmenler. Dolayısıyla, önemli. Çok önemsedığım için katkı olsun diye söyledim.

Arkadaşlar, bugün Türkiye’de sadece 3 milyon uyuşturucu kullanıcısı var, bunun en az yüzde 50’si cinsel istismara uğramış ve cinsel istismar yapan kesim. Yine 1,5 milyon Suriyeli var, bunların da üçte 1’i cinsel istismara maalesef uğruyor. Bu kadar rakamı biraz önce telaffuz etmedim ama çok daha büyük, bireysel değil yani eczacı hanımın söylediği gibi 1 ev, 2 ev, 5 ev değil, toplumun tümünü etkileyen rakamlardayız.

NUREL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Ben yaşadığımı, bire bir gördüğümü anlattım.

BAŞKAN – Ulaştı rakamlar.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Bir şeyi bitirmek istiyorum.

Çok önemli şeylere değindiniz ama bireysel bakmamak lazım, bu konuya toplumsal bakmak için söyledim.

Sonuçta, Başkan, gayretiniz var. Bir eleştiri getirdi, daha olumlu bakabilirsiniz. Bundan sonra, “WhatsApp”la veyahut da mesajla bunları iletebilirsiniz. Bakın, nitekim, bu yazı ilk defa geldi bana, bugün, masamda baktım. Bize bu toplantının olduğuna dair bir yazı geldi. Demek ki...

BAŞKAN – İlk defa mı?

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Bana ilk defa geldi.

Anlatabiliyor muyum?

Demek ki yararı oluyor yani siz olumlu bakın demek istiyorum. Eleştiri olarak almayın lütfen. Ne olacak? Siz davet edilmiş misiniz, biz bir grubun üyeleri “Arkadaşlar, siz de gelin de Komisyon olarak orada güçlü olalım.” diyebilirsiniz. Biraz pozitif bakalım, ne olursunuz ya. Tamam mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Tamam, cevap vereceğim.

Sayın Erdoğan, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Başkanım, buraya kadar geldiysek hepimiz sorumluluğunu bilen insanlarız. Öncelikle ben onu söylemek istiyorum.

Meclisin yaptığı bir programda Başkanımızın hangi sıfatla bizi davet edeceğini ben anlamış değilim. Burada eğer Başkanlığın İnternet sitesinde duyuruyorsa zaten davetini yapmış oluyor yani orayı kontrol etmek yerine sorumluluğu Başkana yüklemek bence haksızlık olur. Çok haklısınız.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sadece o değil ama.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bir dakika.

Ben duysam ben de katılmayı isterim. Şimdi siz söylerken “Takvime işlendi mi -arkadaşlar işliyorlar bütün programları- benim haberim var da muhalefetin haberi mi yok?” diye düşündüm. İnanın, şurada otururken takvime baktım, yok takvimde. Demek ki bize de davetiye gelmemiş ve orada değiliz ama sadece bunu Başkanımıza yüklemenin haksızlık olacağını düşünüyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tabii ki Başkana yükleyeceğiz, kime soracağız?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – O zaman, siz danışmanlarınızı uyaracaksınız. “Arkadaşlar, böyle bir konuda biz hassasız, KEFEK üyesiyiz, bu daireye giren bir çalışma olduğu zaman, nerede olursa olsun bizi uyarın.” demeniz lazım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Danışmanla ne alakası var?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Sizin danışmanlarınızın yapacağı bir uyarıyı, bir daveti, bir program haberdarlığını Başkanımıza yüklemenizi haksızlık olarak görüyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hadi benim danışmanım yapmıyor, herkesin danışmanı da mı yapmıyor?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ben eğitimle ilgili sayın vekilimiz ve sayın vekilimizin söylediklerinin hepsine katılıyorum. Elbette burada söylenenlere katılıyorum yani eğitim dairesi çerçevesinde söylenenlere.

Eğitim ailede başlar, hatta ceninin anne karnına düştüğü anda başlar eğitim yani biz oradan itibaren kendimizi eğitmezsek, yediğimize, içtiğimize helal mi, sağlıklı mı, GDO’lu, falan mı, filan mı diye dikkat etmezsek nesillerin çürümemesi veya işte böyle sağlıksız nesiller olması noktasında şimdiki gibi oturur sinekleri avlamaya çalışırız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, buyurun.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; gerçekten, faydalandık, güzel konuşmalar oldu.

Ben Candan Hanım’la iyi ki de yurt dışına yol arkadaşlığı yaptım, o günden sonra kendisi de bilir, kendisini severim, daha da çok selamlarız.

Ben şunu söylemek istedim: Kültürümüze olumsuzluklarla atıflar yapılıyor. Hâlbuki, bizim kültürümüz o değil. Yani çocukluğumuzdan itibaren Anadolu’nun her yerinde cinsel eğitim bize verildi, geçmişte okullarımızda verilmiş. Bakın, ilmihâl kitaplarımızdan Hazreti Ali Efendimizin cenklerinin okunduğu o odalarda, Mürşid-i Mütehhilin yani gençleri ve evlileri cinsel açıdan eğitim konularını misal verdim.

Avrupa meselesinde, Avrupa’ya biz saldırmıyoruz ama İsveç’tekiler kendileri “Bizde fiziki şiddete uğrayan kadın sayısı yüzde 42.” diyorsa -Candan Hanım da buna şahit oldu- biz ne diyelim? Oradaki bir papaz diyor ki: “Biz aslında muhafazakârsız. Bu görüntüler Batılılar olarak bizim görüntümüz değil, biz de bundan sıkıntı çekiyoruz, zarar çekiyoruz.”

Kültürümüz açısından ben kısaca sizlerle şunu da paylaşmak istiyorum, sabrınıza sığınarak: Bir bilim adamı Prof. Kemal Karpat, “Osmanlı’dan Günümüzü Kimlik ve İdeoloji” isimli eserinde şöyle bir tespitte bulunuyor: “Modern manada bir milletin ortaya çıkabilmesi için tüm fertlerin kendi aralarında ortak bağları paylaştıklarını bilmeleri ve bu bağların üstün değer taşıdıklarına inanmaları gerekir. İdeolojinin vazifesi zaten budur. İnsanlara ortak bağlar paylaştıklarını anlatır ve bu bağların yüceliğini ilan ederek insanları o şekilde bilinçlendirir ve kimliklerinin, inandıkları değerlerin üstün olduğuna inandırır.” Elbette biz bir medeniyetin çocuklarıyız. Biz Anadolu’luyuz. Biz başkalarından daha üstünüz, kültürümüz de öyledir, medeniyetimiz de öyledir. Bunu da hiç çekinmeden her yerde söyleriz çünkü hepimiz de birbirimizdeniz zaten bu anlamda.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben de bir iki cümleyle, sabrınızı zorlayarak...

Söylediğiniz şey aklıma takıldı. “Çocuklar için de bir pozitif ayrımcılık var mı? Olmalıdır.” dediniz. Baktım, çocuklar için de var. 2010’da...

DENİZ DEPBOYLU (Ayдын) – Çok dile getirmiyoruz ama.

BAŞKAN – Demek ki biraz daha bu konu üzerinde politikalar üretmek, bunun üzerinden yaklaşmak gerekiyor.

Tabii, Candan Hanım’la ben de çok seyahat ettim, kendisini de çok severim. Biz siyasette beraber yol alıyoruz. Şahsi değil, sıkıntı yok, şahsi olmadığını biliyorum ama konuşmalarda “Şahsileştirmeyin.” falan deyince hâliyle böyle bir cevap vermek noktasında kalıyoruz, kesinlikle savunma değil. Sizin talebinize istinaden birtakım şeylere cevap vermek istiyorum.

Bakın, geldiğim ilk günden beri, Komisyon Başkanı olduğum ilk günden beri toplantı etkinliklerini ve toplantı davetlerini... Her şeyi denedim, bir ay öncesinden mail attım, mesaj çektim, imzaları gönderdim, yine katılım az. Sonrasında “biraz daha yakın zaman” dedim “Bir ay çok mu erken oldu, unuttular mı?” diye biraz daha yakın bir tarih... Her yolu denedim. Bir elin sesi tek başına çıkmıyor, iki elin sesi çıkıyor. Bunu karşılıklı yapmamız lazım. Ben sizin gelme, katkı sunma -sizin derken muhalefeti kastediyorum, sizi kastetmiyorum, şahsi değil yani altını çiziyorum- konusunda o aşkı görmüyorum. Lider Kadınlar Çalıştayı yapıyoruz, diyoruz ki: “Kadın sorunlarını sadece kadın milletvekilleriyle beraber görüşelim.” Bu organizasyonlar kolay değil, 3 uzmanla çalışıyoruz. Yani şunu bile ayarlamak için Emre Bey -ben biliyorum- sabahlara kadar çalıştı. İnsan üstü bir çalışma gayretiyle yapıyoruz bunu. Bütün arkadaşlarımızın, hepsinin bir özverisi var. Bu toplantının bile arkasında, mutfağında çok büyük emek var. Şimdi, karşılıklı bu etkileşimi sağlamamız lazım. Sitem ederek, beraber şey yaparak...

Bir de konuşturamama meselesi...

Candan Hanım, yapmayın ya.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, sitem ederek değil canım. Bunu daha çok yapalım o zaman, daha görünür olsun hizmetler. Herkesin emeği, biliyorum, kolay olmadığını da biliyorum.

BAŞKAN – Bakın, hepimiz siyaset yapıyoruz.

Bakın, bugün buraya gelmeyenlerin çok haklı bir gerekçesi var.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Neyse ki çok gelmemiş, yoksa sabahlayacaktık.

BAŞKAN – Bakın, buraya gelemeyen arkadaşlar... Hepimiz siyaset yapıyoruz, gündemimiz yoğun, buraya toplanmak bile çok zor olabiliyor ki bakın, arkadaşların hepsi çıktı geldi, çıktı geldi.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Siz haber vermekten, iletişimi güçlendirmekten hiç bıkmayacaksınız.

BAŞKAN – Ama haber verip gelmediğiniz zaman ben de niçin gelmediniz diye sorarım, olmaz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır...

BAŞKAN – Çok büyük bir emek var.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – WhatsApp grubu kuralım kendi aramızda.

BAŞKAN – WhatsApp grubu kurun Candan Hanım, ekleyin bizi. Kurdunuz da hayır mı dedik?

Bakın, Komisyon Başkan Vekilisiniz, sizin de sorumluluğunuzda. Candan Hanım, Başkan Vekilisiniz, sizin sorumluluğunuzda.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kuru kuruya bir Başkan Vekilliği olur mu?

BAŞKAN – Olur mu? Bakın, deminden beri saydım, bütün programlarda sizinle beraber...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hangi çalışmanın içerisine dâhil oldum Allah aşkına?

BAŞKAN – Candan Hanım, sözümü bitireyim.

Bütün çalışmalarda beraberiz...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kuru kuruya Başkan Vekilliğinin bir anlamı yok.

BAŞKAN – ...çalışma ziyaretlerinde beraberiz, Komisyon toplantılarında, etkinliklerde beraberiz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bir tane öneri alıyor muyuz?

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Ben tercümanı olabilir miyim?

Başkanım, diyor ki: “Ben de Başkan Yardımcısıyım, bir başkan yardımcımız daha var, 3 kişiyiz. Onların yönetimi olarak...”

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sadece Başkan Yardımcısı olarak değil...

BAŞKAN – Candan Hanım, bir WhatsApp grubu kuruyorsunuz ve bizi ekliyorsunuz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – ...muhalefet olarak hepimizin bir katkısı olsun. Başkanlık olarak...

BAŞKAN – Muhalefetin etkisi beraber. Bakın, bunların hepsi kayda girdi.

Şimdi bir cümle daha söyleyeyim. Bakın, çok önemli bir konuyu, çok hassas bir konuyu konuştuk, hepimizin görüşleri bu şeye girdi, bunların hepsi raporlaştırılacak. Bütün vekillerimizin hepsinin ayrı ayrı altını çizdiği hususlar var, bunların hepsi tek tek yazılacak, rapor hâline getirilecek ve değerlendirilecek. Çalışmalar hep böyle oluyor. Yani alt komisyon raporunda varsınız, bütün çalışmalarda varsınız. Yani daha çok yer almak istiyorsanız iktidar olun, gelin siz de burada olun diyorum.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Başkanım, beş altı saattir konuşuyoruz, bir çocuğumuzu korursak başarılı oluruz.

BAŞKAN – Kesinlikle, bunda hemfikiriz. O yüzden, on günlük bir toplantı sürecinde hemen sonuç alalım diyoruz yani oldubittiye getirmek için değil.

Kapanma Saati: 18.32

